

Handläggare
Gunilla Axenbo, Peter Fahlander
Ingrid Olsson

Till
Utbildningsnämnden
2018-09-27

Tertialrapport 2 2018 för Utbildningsnämnden

Förslag till beslut

1. Tertialrapport 2 2018 med delårsbokslut per den 31 augusti godkänns. Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner omslutningsförändringar om 126,4 mnkr.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Malin Eriksson
Avdelningschef

Utbildningsnämnden

Hantverkargatan 2F
Box 22049
104 22 Stockholm
Telefon 08-508 33000
registrator.utbildning@stockholm.se
stockholm.se

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	3
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman.....	3
KF:s inriktningsmål: 2. Ett klimatsmart Stockholm.....	5
KF:s inriktningsmål: 3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm.....	6
KF:s inriktningsmål: 4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	7
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	9
1. Ett Stockholm som håller samman.....	9
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	11
Analys av den kommunala grundskolans resultat.....	20
Måluppfyllelse och resultat - gymnasieskola	38
1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	63
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar.....	64
1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	65
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande.....	66
2. Ett klimatsmart Stockholm.....	68
2.1 Energianvändningen är hållbar	68
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade.....	69
2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning	69
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva.....	70
2.5 Stockholms miljö är giftfri	71
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund.....	72
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	73
3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion	73
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	75
Skolslussen läsåret 2017/2018.....	76
3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet.....	77
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	78
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	81
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika.....	81
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	83
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering.....	87
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	89
4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	91
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	92
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande	93
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning.....	94
Uppföljning av ekonomi.....	95
Synpunkter, klagomål och reklamationer.....	106
Övrigt	109

Bilagor

Bilaga 1	Schablonggrundande samt interkommunala barn och elever T2 2018
Bilaga 2	Obligatoriska bilagor T2 2018
Bilaga 3	Anslagsenheter utbildningsnämnden T2 2018
Bilaga 4	Bokslutsinformation T2 2018

Sammanfattande analys

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden i huvudsak kommer att uppnå angivna mål och i hög grad bidra till att kommunfullmäktiges mål för stadens verksamheter uppnås. De i verksamhetsplanen angivna uppdragen och aktiviteterna genomförs som planerat och en mängd insatser pågår, som anknyter till nämndens prioriterade områden.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman

Utbildningsnämnden bedöms i hög grad bidra till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Alla årsmål uppnås inte fullt ut men, liksom 2017, finns det flera förbättringar när det gäller elevernas kunskapsutveckling:

- Fler elever i årskurs 9 uppnår målen i alla ämnen
- Meritvärdena har ökat
- Fler grundskoleelever är behöriga till nationella program i gymnasieskolan
- Resultatspridningen i årskurs 9 mellan skolor, utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar, har fortsatt att minska
- Skolor med låga resultat fortsätter att förbättra sina resultat
- Andel gymnasieelever med examensbevis ökar
- Andel gymnasieelever som har godkänt på samtliga kurser i examensbeviset ökar

Förskola

En rad olika utvecklingsinsatser pågår i samarbete med bland annat stadsdelsförvaltningarna och stadsledningskontoret, exempelvis en kartläggning som grund för en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare. Vidareutbildning av barnskötare till förskollärare upphandlas för att starta våren 2019. En fortsättning av ledskapsprogrammen planeras för att skapa karriärvägar för medarbetare i förskolan och säkerställa rekryteringsbehovet av förskolechefer. Antalet tillsyner av fristående förskoleverksamhet har mer än fördubblats jämfört med föregående år.

Projektet Från nyanländ till nyanställd lärare testas för förskolans personalgrupper genom ett pilotprojekt tillsammans med stadsdelsförvaltningarna i Hässelby-Vällingby och Norrmalm.

Grundskola

Betygsresultaten i årskurs 9 fortsatt att öka. Främst har andelen behöriga till yrkesprogram liksom det genomsnittliga meritvärdet ökat, medan ökningen i andelen som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen är marginell. För betygsmåttan andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen och det genomsnittliga meritvärdet rör det sig om historiskt sett höga siffror, vilket också var fallet 2017. Andelen behöriga till yrkesprogram är den högsta sedan 2013.

Resultatspridningen mellan skolor i årskurs 9 utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar har i år minskat kraftigt, men är fortsatt stor. Resultaten för skolor med elever med

mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar har tydligt förbättrats. Även skillnaderna i resultat mellan skolor med höga och låga resultat har minskat.

Det systematiska arbetet för att förbättra kvaliteten i verksamheten har haft ett långsiktigt fokus och har lett till utveckling, både på skolnivå och på förvaltningsnivå. Förvaltningen bedömer att arbetet med de prioriterade områdena på sikt kommer att ge resultat. Satsningarna är också viktiga för att öka likvärdigheten i utbildningen, mellan skolor och mellan elever, för att skapa möjligheter för alla oavsett bakgrund. Med anledning av resultatutvecklingen är förvaltningens utgångspunkt att fortsätta detta långsiktiga arbete.

Förvaltningen har fortsatt att stärka och utveckla det sammanhängande systemet för styrning, ledning och uppföljning med koppling till stödinsatser. Förvaltningen har också stärkt systematiken och kontinuiteten i uppföljningar av skolorna.

En strategi för utveckling av arbetet med elever i behov av särskilt stöd i Stockholms kommunala grundskolor har beslutats av nämnden i juni 2018. Strategin är övergripande och handlar om åtgärder för att utveckla lärmiljöer/undervisningskvalitet inom skolans samtliga verksamheter, med ett särskilt fokus på elever i behov av särskilt stöd.

Nyanlända elever i årskurs 7-9 har under vårterminen erbjudits en introduktionshandledning på modersmålet under 4 tillfällen. Det framtagna materialet för studiehandledningen har fungerat bra och både elever och studiehandledare anser att handledningen underlättat starten i den svenska skolan. Insatsen ska fortsätta och även erbjudas elever på Språkintröduktion.

Både generella och riktade insatser har utförts att stödja fritidshemmens utveckling. Hittills har 25 skolor avslutat eller har pågående riktade insatser och ytterligare 17 grundskolor börjar läsåret 2018/2019. Insatserna berör systematiskt kvalitetsarbete och skolsamverkan samt handledning till utvecklingsgrupp. Medvetenheten om och förståelse för uppdraget har ökat. Lägstanivån har höjts framför allt bland utbildad personal. De utbildade pedagogerna har fått verktyg för att leda utvecklingsarbetet och med ett ökat elevfokus på elevers lärande.

Arbetet med att ta fram riktlinjer för övergångar mellan grundskola och gymnasieskola pågår i samverkan mellan grundskole- och gymnasieavdelningarna.

Förskoleklassen är från och med höstterminen 2018 obligatorisk. Förskoleklassens uppdrag kommer att följas upp i samband med resultatdialogerna för att undersöka och utvärdera hur skolor framöver genomför undervisningen.

Gymnasieskola

Från läsåret 2017/2018 erhöU 86 procent av stadens gymnasieelever ett examensbevis, en förbättring jämfört med föregående år. Både pojkar och flickornas resultatförbättringar bidrog till den ökade andelen. Av eleverna med examen från yrkesprogram erhöU 40 procent högskolebehörighet, en förbättring med en procentenhet.

Skillnaderna i betygsresultat är fortsatt stora mellan stadens gymnasieskolor. Jämfört med föregående år ser spridningen ut att ha minskat för andel elever med examensbevis. Att jämföra betygsresultat mellan gymnasieskolor är dock svårt då programsammansättningen skiljer sig åt.

Förvaltningen har, med Skolverkets stödmaterial och gymnasieutredningen som grund, tagit fram en ny plan för introduktionsprogrammen som gäller från och med läsåret 2018/2019.

Elever i gymnasiesärskolan på såväl nationella som individuella program har efter avslutad utbildning fått ett gymnasiesärskolebevis och i år utfärdades 83 gymnasiesärskolebevis från stadens skolor, varav 43 bevis på nationella program och 40 på individuella program.

För att stärka mottagande och utbildning för nyanlända elever genomförs ett antal insatser och aktiviteter utifrån de utvecklingsområden som har identifierats. Som ett pilotprojekt på en gymnasieskola med språkintröduktion genomfördes under vårterminen modersmålskurser på grundläggande nivå för nyanlända elever utan skolbakgrund. Utvärderingen visar på goda resultat där både lärare och elever vill se en fortsättning.

Ökad social delaktighet är ett utvecklingsområde för nyanländas lärande. Det elevinitierade projektet Gränslöst skapande genomfördes under våren och elever från språkintröduktion och elever från nationella program fick mötas och jobba tillsammans. Eleverna ska fortsätta att driva Gränslöst skapande i ett annat format.

Översynen av gymnasieskolornas utbildningsutbud har fortsatt under året. En del förändringar har gjorts för att ge bättre förutsättningar för att öka likvärdigheten mellan skolorna, till exempel har justeringar gjorts för fördelningen av språkintröduktionsplatser mellan skolorna.

Brökarundersökningar

De brukarundersökningar som i år genomförts för förskoleverksamheten, grundskola och gymnasieskola visar genomgående på något sämre resultat än föregående år. Den typen av nedgångar har inte tidigare setts under mätningarna och det finns anledning att på alla nivåer analysera orsakerna.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett klimatsmart Stockholm

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden sammantaget kommer att uppnå målet.

Förvaltningen har fortsatt arbetet för att främja hållbar utveckling ur ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt perspektiv. En styrgrupp och en arbetsgrupp har tillsatts för uppdraget att ta fram förslag på hur utbildningsförvaltningen och miljöförvaltningen ska samverka för att ytterligare utveckla arbetet med lärande för hållbar utveckling i stadens skolor. I samarbete med Stockholms universitet och Vetenskapens Hus har förvaltningen anordnat klimatfortbildning för lärare. En mobil naturskola har inrättats med utrustning lämpad för laborationer

av olika slag. Under hösten inrättas en styrgrupp för att följa upp naturskolans aktivitet i staden.

Merparten av utbildningsnämndens verksamhet bedrivs i fastigheter ägda av SISAB. Åtgärder för förbättrad energihushållning genomförs, som energieffektivisering av elvärme, belysning, motordrift med mera.

I utbildningsnämndens funktionsprogram för skollokaler är utemiljö en av funktionsgrupperna. I projekt används systemet Byggvarubedömningen som säkerställer att bra material används och att Stockholms stads miljöprogram avseende byggprodukter följs.

Förvaltningen har under vår och sommar ökat återbruket av möbler och inventarier i samband med bland annat verksamhetsförändringar.

Ett arbete pågår avseende revidering av riktlinjerna för måltider. Riktlinjerna kommer att omfatta stadens förskolor, grund- och gymnasieskolor. Förvaltningens kostfunktion har medverkat, liksom i arbetet med stadens livsmedelsupphandling. Förvaltningen bedömer att det finns en risk att årsmålet för andel ekologiska livsmedel inte helt kommer att uppnås. Ett tvåårigt projekt pågår kring ökad måluppfyllelse, bland annat när det gäller inköp av ekologiska livsmedel. Under hösten kommer ytterligare information att lämnas till skolorna. En större insats i praktisk vegetarisk matlagning ska genomföras för att öka andelen gröna måltider.

KF:s inriktningsmål: 3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden kommer att uppnå målen.

Nämndens prognos per augusti visar ett överskott mot budget om 50 mnkr efter resultatfonder. Förändrade barn- och elevantal innebär en prestationsrelaterad ökning av budgeten med total 404,6 mnkr, jämfört med kommunfullmäktiges budget. För enheter som prognostiserar underskott pågår arbete med åtgärder för att komma i ekonomisk balans.

Förvaltningen har påbörjat dialogen med stadsledningskontoret om utveckling av stadens elevantalprognoser i syfte att öka tillförlitligheten och få samstämmighet med processen för att söka grundskola.

I samverkan med Stockholms universitet har riktlinjer tagits fram för att främja en enhetlig form för verksamhetsförlagd utbildning för att ytterligare stärka samarbetet och höja kvaliteten. Utbildningsnämndens samverkan med Södertörns högskola inom ramen för centrum för professionsutveckling (CPU) har utökats och omfattar nu både gymnasieläraryrkesutbildningen och grundläroprogrammen. Fyra stadsdelsförvaltningar har också startat CPU tillsammans med Södertörns högskola för att ge studenter på förskolläroprogrammet en hög kvalitet i den verksamhetsförlagda utbildningen.

Implementering har påbörjats av den nya planen för förvaltningens FoU-arbete. Planen gäller fler målgrupper och fokusområden än tidigare.

Arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen samarbetar om en sammanhållen utbildningsväg för nyanlända i övre tonåren och undersöker också samarbeten för yrkesförberedande studier för nyanlända. Även delar av arbetet med arbetssätt och metoder för att förebygga avhopp från gymnasieskolan sker i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen, inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret.

En styrgrupp för Campus Tensta har bildats med representanter för utbildningsförvaltningen, stadsdelsförvaltningen i Spånga-Tensta, arbetsmarknadsförvaltningen, kulturförvaltningen samt SISAB. En arbetsgrupp bestående av medarbetare från respektive förvaltning finns också. En projektplan har beslutats i styrgruppen.

KF:s inriktningsmål: 4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Utbildningsnämnden bedöms sammantaget delvis uppfylla kommunfullmäktiges mål.

Arbetet med att införa jämställdhetsanalyser i relevanta ärenden till nämnden prioriteras bland annat genom att sprida kunskap om stadens vägledning för arbete med jämställdhetsanalyser vid handläggareutbildningar, och via förvaltningens olika kommunikationskanaler.

Projektet Från nyanländ till nyanställd lärare har 155 deltagande lärare inom reguljär språk-utbildning och 75 asylsökande lärare som erbjuds en begränsad del av projektets aktiviteter. Stadens skolor och förskolor visar intresse för deltagarna och ett flertal tidsbegränsade anställningar har tillkommit. Deltagarna ingår även i projektet Mobila lärarteam som nu omfattar totalt 20 grundskolor i Hässelby-Vällingby och på Kungsholmen som kan bemanna med vikarier genom ett digitalt bokningssystem. Projektet utvärderas och möjligheterna till förlängning under vårterminen 2019 undersöks, för att möjliggöra en mer utförlig utvärdering av system och arbetssätt.

Pilotprojekt med lärarassistenter och studiepedagoger startar på sju grundskolor.

Utfallet av sjukfrånvaron inför tertiärrapport 2 visar en marginell uppgång jämfört med tertiärrapport 1. För att ytterligare stödja chefer i att minska sjukfrånvaro utvecklas ett stödmaterial i form av checklista och processrutin vid hög frånvaro på enhetsnivå.

Samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen för att stödja personer med funktionsnedsättning vad gäller möjligheterna till anställningar och praktikplatser har fortsatt.

Pilotprojektet med lönetillägg till legitimerade lärare, utbildade fritidspedagoger och biträdande rektorer vid Hagsätraskolan och Hässelbygårdsskolan pågår året ut. Båda skolorna hade i juli fler lärare med legitimation än de hade när projektet påbörjades.

Ett nätverk med ambassadörer för mänskliga rättigheter/nationella minoriteter sjsätts under hösten i projektform. Deltagarna kommer som ett första steg att genomgå en tredagarsutbildning om nationella minoriteter med särskilt fokus på romer. Målet är att respektive skola får ett kompetenslyft och ett helhetsgrepp kring värdegrunds- och MR-frågor.

Skolor kan nu göra avrop av stadens egen hbtq-diplomering och diplomera hela eller delar av verksamheten eller särskilt utvalda grupper.

Under läsåret 2017/2018 har det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism fortgått.

Samtliga lärare från Språkcentrum som undervisar på gymnasiet har arbetat med tema ”demokrati och mänskliga rättigheter”. Eleverna har fått arbeta med värderingsövningar och diskussioner ur ett demokratiskt perspektiv.

För att bättre kunna följa upp kränkande behandling av sexuell karaktär, har blanketten för anmälan om kränkande behandling och rutinerna reviderats och utbildningsinsatser ska genomföras under hösten 2018. För att underlätta för skolorna kommer en statistikfil att tas fram, där skolorna kan kartlägga typ av kränkande behandling och plats (till exempel nätet, SMS, sociala medier). Slutsatser av kartläggning och analys ska presenteras i den plan mot kränkande behandling som skrivs samtidigt som verksamhetsplan 2019.

Under våren och sommaren har ytterligare sju skolor påbörjat sina processer och utbildningar kring våldspreventionsprogrammet Mentorer i våldsprevention, MVP (åk 7-9 och gymnasiet), eller Agera tillsammans, AT (åk 4). På de flesta skolor sker arbetet i samverkan med stadsdelsförvaltningarna och polisen. Ett material utvecklas, som vänder sig till vårdnadshavare vars barn och ungdomar deltar i MVP. Materialet ska testas av några skolor under hösten.

Utbildningsförvaltningen fortsätter kunskapsatsningen till skolans personal kring hedersrelaterat våld och förtryck.

Utbildningsnämnden beslutade i augusti att ge förvaltningen i uppdrag att inleda arbetet med att tillgängliggöra i 14 nya skolor för föreningslivet. Förvaltningen har av SISAB beställt genomförande av projekt för att tillgängliggöra de lokaler som omnämns i beslutet, i samverkan med berörda skolor.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Förskola

En rad olika utvecklingsinsatser pågår i samarbete med bland annat stadsdelsförvaltningarna och stadsledningskontoret, exempelvis en kartläggning som grund för en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare. Vidareutbildning av barnskötare till förskollärare upphandlas för att starta våren 2019. En fortsättning av ledskapsprogrammen planeras för att skapa karriärvägar för medarbetare i förskolan och säkerställa rekryteringsbehovet av förskolechefer. Antalet tillsyner av fristående förskoleverksamhet har mer än fördubblats jämfört med föregående år.

Projektet Från nyanländ till nyanställd lärare testas för förskolans personalgrupper genom ett pilotprojekt tillsammans med stadsdelsförvaltningarna i Hässelby-Vällingby och Norrmalm.

Grundskola

Betygsresultaten i årskurs 9 fortsatt att öka. Främst har andelen behöriga till yrkesprogram liksom det genomsnittliga meritvärdet ökat, medan ökningen i andelen som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen är marginell. För betygsmåtten andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen och det genomsnittliga meritvärdet rör det sig om historiskt sett höga siffror, vilket också var fallet 2017. Andelen behöriga till yrkesprogram är den högsta sedan 2013.

Resultatspridningen mellan skolor i årskurs 9 utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar har i år minskat kraftigt, men är fortsatt stor. Resultaten för skolor med elever med mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar har tydligt förbättrats. Även skillnaderna i resultat mellan skolor med höga och låga resultat har minskat.

Det systematiska arbetet för att förbättra kvaliteten i verksamheten har haft ett långsiktigt fokus och har lett till utveckling, både på skolnivå och på förvaltningsnivå. Förvaltningen bedömer att arbetet med de prioriterade områdena på sikt kommer att ge resultat. Satsningarna är också viktiga för att öka likvärdigheten i utbildningen, mellan skolor och mellan elever, för att skapa möjligheter för alla oavsett bakgrund. Med anledning av resultatutvecklingen är förvaltningens utgångspunkt att fortsätta detta långsiktiga arbete.

Förvaltningen har fortsatt att stärka och utveckla det sammanhängande systemet för styrning, ledning och uppföljning med koppling till stödinsatser. Förvaltningen har också stärkt systematiken och kontinuiteten i uppföljningar av skolorna.

En strategi för utveckling av arbetet med elever i behov av särskilt stöd i Stockholms kommunala grundskolor har beslutats av nämnden i juni 2018. Strategin är övergripande och

handlar om åtgärder för att utveckla lärmiljöer/undervisningskvalitet inom skolans samtliga verksamheter, med ett särskilt fokus på elever i behov av särskilt stöd.

Nyanlända elever i årskurs 7-9 har under vårterminen erbjudits en introduktionshandledning på modersmålet under 4 tillfällen. Det framtagna materialet för studiehandledningen har fungerat bra och både elever och studiehandledare anser att handledningen underlättat starten i den svenska skolan. Insatsen ska fortsätta och även erbjudas elever på Språkintröduktion.

Både generella och riktade insatser har utförts att stödja fritidshemmens utveckling. Hittills har 25 skolor avslutat eller har pågående riktade insatser och ytterligare 17 grundskolor börjar läsåret 2018/2019. Insatserna berör systematiskt kvalitetsarbete och skolsamverkan samt handledning till utvecklingsgrupp. Medvetenheten om och förståelse för uppdraget har ökat. Lägstanivån har höjts framför allt bland utbildad personal. De utbildade pedagogerna har fått verktyg för att leda utvecklingsarbetet och med ett ökat elevfokus på elevers lärande.

Arbetet med att ta fram riktlinjer för övergångar mellan grundskola och gymnasieskola pågår i samverkan mellan grundskole- och gymnasieavdelningarna.

Förskoleklassen är från och med höstterminen 2018 obligatorisk. Förskoleklassens uppdrag kommer att följas upp i samband med resultatdialogerna för att undersöka och utvärdera hur skolor framöver genomför undervisningen.

Gymnasieskola

Från läsåret 2017/2018 erhöU 86 procent av stadens gymnasieelever ett examensbevis, en förbättring jämfört med föregående år. Både pojkar och flickornas resultatförbättringar bidrog till den ökade andelen. Av eleverna med examen från yrkesprogram erhöU 40 procent högskolebehörighet, en förbättring med en procentenhet.

Skillnaderna i betygsresultat är fortsatt stora mellan stadens gymnasieskolor. Jämfört med föregående år ser spridningen ut att ha minskat för andel elever med examensbevis. Att jämföra betygsresultat mellan gymnasieskolor är dock svårt då programsammansättningen skiljer sig åt.

Förvaltningen har, med Skolverkets stödmaterial och gymnasieutredningen som grund, tagit fram en ny plan för introduktionsprogrammen som gäller från och med läsåret 2018/2019.

Elever i gymnasiesärskolan på såväl nationella som individuella program har efter avslutad utbildning fått ett gymnasiesärskolebevis och i år utfärdades 83 gymnasiesärskolebevis från stadens skolor, varav 43 bevis på nationella program och 40 på individuella program.

För att stärka mottagande och utbildning för nyanlända elever genomförs ett antal insatser och aktiviteter utifrån de utvecklingsområden som har identifierats. Som ett pilotprojekt på en gymnasieskola med språkintröduktion genomfördes under vårterminen modersmålskurser på

grundläggande nivå för nyanlända elever utan skolbakgrund. Utvärderingen visar på goda resultat där både lärare och elever vill se en fortsättning.

Ökad social delaktighet är ett utvecklingsområde för nyanländas lärande. Det elevinitierade projektet Gränslöst skapande genomfördes under våren och elever från språkintröktion och elever från nationella program fick mötas och jobba tillsammans. Eleverna ska fortsätta att driva Gränslöst skapande i ett annat format.

Översynen av gymnasieskolornas utbildningsutbud har fortsatt under året. En del förändringar har gjorts för att ge bättre förutsättningar för att öka likvärdigheten mellan skolorna, till exempel har justeringar gjorts för fördelningen av språkintröktionsplatser mellan skolorna.

Brugarundersökningar

De brukarundersökningar som i år genomförts för förskoleverksamheten, grundskola och gymnasieskola visar genomgående på något sämre resultat än föregående år. Den typen av nedgångar har inte tidigare setts under mätningarna och det finns anledning att på alla nivåer analysera orsakerna.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

◆ Uppfylls delvis

Utbildningsnämnden bedöms i hög grad bidra till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Alla årsmål uppnås inte fullt ut men, liksom 2017, finns det flera förbättringar när det gäller elevernas kunskapsutveckling.

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
◆ Andel elever i årskurs 6 som uppnått målen i alla ämnen	78,5 %			81,5 %		84 %	84%	2018
◆ Andel elever i årskurs 8 som känner sig trygga i skolan	78 %	81 %	76 %	84 %		87 %	87 %	2018
◆ Andel elever i årskurs 9 som uppnått målen i alla ämnen	79,0 %	77,3 %	80,9 %	78,3 %		80 %	80 %	2018
● Andel elever som är behöriga till nationella program, exklusive nyinvandrade och elever med okänd bakgrund*	*			92,3		93	93%	2018
● Andel förskollärare av totalt antal anställda (Årsarbetare) **	**			23 %		35 %	41 %	Tertial 2 2018
● Andel gymnasieelever som slutfört utbildningen inom tre år*	*			63		74	74%	2018
◆ Andel gymnasieelever som är trygga i skolan	86 %	89 %	86 %	88 %		95 %	95 %	2018

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
  Andel nöjda föräldrar***	88 %***			90 %***		90 %	90 %	2018
  Antal barn per grupp**	**					16	16	Tertial 2 2018
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)**	**			5,4 st		4,9	4,9	Tertial 2 2018
  Inskrivningsgraden i förskoleverksamheten (2-5 år)				94,3 %		96 %	96 %	2018

* Utfall kan anges först i verksamhetsberättelsen för 2018, förvaltningen inväntar statistik från Skolverket.

** Gäller enbart fristående förskolor. Utfall kan inte anges i tertialrapport 2.

*** Gäller enbart fristående förskolor.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och utbildningsnämnden och i samråd med berörda stadsdelsnämnder utarbeta en modell för skolsociala stödteam	2018-01-01	2018-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna följa upp tillämpningen av förskolans socioekonomiska tillägg i stadens resursfördelningsmodell samt göra en kartläggning av nuvarande hantering och bedömningar av ansökningar om tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska genomföra ett pilotprojekt för att förstärka fritidsklubsverksamhetens roll i skolor med högt socioekonomiskt index i syfte att höja kunskapsresultaten och kompensera för elevernas olika förutsättningar	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska genomföra ett pilotprojekt på tre till fem grundskolor med högt socioekonomiskt index och låga resultat där delar av det socioekonomiska tilläggsbeloppet styrs och följs upp som ett lönetillägg, i syfte att attrahera lärare till dessa skolor	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna arbeta för att förbättra vägledning inför val av förskoleklass samt revidera riktlinjerna för övergång från förskola till skola i enlighet med skolprogrammet	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen ta fram ett mått som visar på skolornas bidrag till elevernas kunskapsutveckling (så kallat added value-mått)	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen ta fram koncept för gymnasialt pedagogikcollege och teknikcollege utifrån erfarenheterna från stadens vård- och omsorgscollege	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med Stockholm IT Region utreda förutsättningarna för att utse en demoskola där digitala verktyg och tekniska lösningar kan utvecklas för undervisningen	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden utforma en modell för att, i samverkan med arbetsgivare, hitta och tillhandahålla praktik- och praoplats för elever i stadens grund- och gymnasieskolor. Särskilt fokus ska läggas på bristyrkesområden	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska se över stödet till skolledare och lärare samt föreslå åtgärder för att skapa ökad studiero och trygghet	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska skapa ett lärarnätverk inom programmering med syfte att öka det kollegiala lärandet. Nätverket ska vända sig till samtliga skolformer	2018-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Utbildningsnämnden ska säkerställa att samtliga professioner inom elevhälsan finns fysiskt representerade i grundskolans och gymnasieskolans elevhälsoteam	2018-01-01	2018-12-31	
 Utbildningsnämnden ska ta fram riktlinjer för övergångar mellan grundskola och gymnasieskola i enlighet med skolprogrammet	2018-01-01	2018-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska tillse att stadens grundskolor har rutiner för hur de ska ta emot och bemöta elever som är inskrivna i särskolan	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska under året genomföra ett pilotprojekt med lärarassistenter och studiepedagoger samt i samråd med kommunstyrelsen ta fram en strategi för kompletterande kompetenser inom skolan med syfte att öka förutsättningarna för att legitimerade lärare ska få mer tid för undervisning	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska uppdatera riktlinjerna för fritidsklubbar i syfte att skapa en mer likvärdig fritidsverksamhet med hög kvalitet över hela staden	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska utveckla behovsanalyserna i syfte att erbjuda ett attraktivt grundskoleutbud för att alla elever ska kunna välja en skola nära hemmet	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

1.1.0 Alla barn i förskola lär och utvecklas i en trygg och pedagogisk miljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stockholms barn får en förskoleverksamhet av god kvalitet i enlighet med nationella och kommunala styrdokument.

Handlingsplanen kring arbetssituationen för barnskötare och förskollärare

Utbildningsnämnden har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare. Handlingsplanen ska utformas i samarbete med stadsdelsförvaltningarna och omfattar de områden som lyfts fram i budget 2018:

- Hur arbetssituationen kan förbättras för förskollärare och barnskötare.
- Hur förskolan kan organisera sin ledningsorganisation för att främja det närvarande och pedagogiska ledarskapet, för att skapa goda förutsättningar för barnskötare och förskollärares arbetssituation.

Projektdirektiv och projektplan godkändes av styrgruppen i juni 2018. Projektet kommer att mellan september 2018 och januari 2019 kartlägga nuvarande arbetssituation för barnskötare och förskollärare i varje stadsdelsförvaltning. Kartläggningen kommer att innehålla både kvantitativa och kvalitativa underlag.

Öka inskrivningsgrad

Utbildningsnämnden ska i sin samordnande roll samverka med stadsdelsnämnderna i arbetet med att öka andelen inskrivna barn i områden med lägst andel inskrivna och att öka kunskapen om varför vissa vårdnadshavare inte väljer att låta barnen gå i förskola. I uppdraget ingår också att följa upp hur den faktiska närvaron ser ut bland inskrivna barn, främst i socioekonomiskt resurssvagare områden.

Under hösten inleds, tillsammans med stadsdelsförvaltningarna, ett inventeringsarbete som ska leda fram till olika förslag till åtgärder både centralt och på stadsdelsförvaltningsnivå. Den statistik som staden har kring inskrivningsgrad är inte helt tillförlitlig och förvaltningen har inlett en diskussion med stadsledningskontoret hur relevanta underlag ska kunna tas fram. Då stadsdelsförvaltningarna under året börjar använda närvarohantering i Skolplattformen kommer det kunna gå att ta fram användbar statistik kring barnens närvaro på förskolan.

Kompetensförsörjning

Ta fram nytt ledarskapsprogram

Förvaltningen ansvarar i sin samordningsroll för ledarskapsprogram för att skapa karriärvägar för medarbetare i förskolan och säkerställa rekryteringsbehovet av förskolechefer.

Utvärderingen av ledarskapsprogram 1 visade på ett behov av fördjupning inom ledarskap för blivande förskolechefer. Planeringen för en fortsättning i form av ledarskapsprogram 2 fortsätter, i samarbete med stadsdelsförvaltningarna, med utgångspunkt i de ledarskapsprogram för lärare som finns inom förvaltningen. I väntan på det kommer ledarskapsprogram 1 att genomföras med start i oktober.

Vikarieersättningen för barnskötare som studerar till förskollärare

För vårterminen 2018 har det kommit in 66 nya överenskommelser om vikarieersättning för den erfarenhetsbaserade förskollärarytbildningen, vilket är en ökning jämfört med samma period förra året.

Nya överenskommelser	VT 2017	VT 2018
Kommunala förskolor	34	47
Fristående förskolor	17	19
Totalt	51	66

Totalt är det 296 personer som är aktuella för vikarieersättning vårterminen 2018, vilket är på samma nivå som 2017. Av dessa arbetar 182 i en kommunal förskola och 114 i fristående förskola. Detta är en viktig insats för att höja andelen förskollärare i stadens förskolor.

Från nyanländ till nyanställd

Projektet Från nyanländ till nyanställd lärare testas för förskolans personalgrupper genom ett pilotprojekt tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Hässelby-Vällingby och Norrmalm.

Projektledare tillsattes under sommaren och projektplan samt upplägg för genomförande av praktik diskuteras under augusti. En utmaning är rekrytering av förskollärare då dessa enbart utgör en liten del av deltagarna i det ursprungliga Från nyanländ till nyanställd lärare. Projektet avser även att utreda om ett deltagande för barnskötare kan genomföras.

Upphandla uppdragsutbildning

Upphandling av en uppdragsutbildning för att vidareutbilda tillsvidareanställda barnskötare till förskollärare förväntas vara klar under oktober och den första utbildningen kommer att starta våren 2019.

Centrum för professionsutveckling (CPU)

Under första halvåret har fyra stadsdelsförvaltningar startat gemensamma centrum för professionsutveckling med Södertörns högskola. Syftet är att skapa ett närmare samarbete mellan högskolan och staden för att ge studenter på förskolläraryrket en hög kvalitet i den verksamhetsförlagda utbildningen samt öka möjligheten för staden att rekrytera förskollärare. Stadsdelsförvaltningarna har under året tagit emot cirka 30 studenter från förskolläraryrket på Södertörns högskola i sina CPU.

Grund- och fördjupningskurs för barnskötare

I juni avslutade cirka 60 barnskötare utan pedagogisk grundutbildning sin ettåriga barnskötaryrkesutbildning på Midsommarkransens gymnasium. Detta är en strategisk satsning för att säkerställa att alla tillsvidareanställda barnskötare i kommunala och fristående förskolor har en pedagogisk grundkompetens för att arbeta med barn i förskola.

En ny grundutbildning med 60 platser har startat höstterminen 2018, liksom en fördjupning för utbildade barnskötare med en äldre utbildning.

Kompetensutveckling

Förskolesummit 2019

Förskolesummit kommer att genomföras för tredje gången den 3-4 juni 2019 i samarbete med Stockholms universitet. Programrådet förbereder programmet och arbetet med anmälnings-system, kommunikation och föreläsningssal har också inletts.

Systematiskt kvalitetsarbete

Utvärdering av kommunal förskola

Under perioden april 2017 - juni 2018 genomfördes 14 utvärderingar och samtliga stadsdelsförvaltningar har besökts. Utvärderingen omfattade besök på 26 förskolor och separata intervjuer genomfördes med olika yrkeskategorier enligt nedan.

Förskolor	Förskolechefer	Biträdande chefer/ Pedagogiska ledare	Förskollärare	Observationer
26	16	25	80	92

Under hösten påbörjas arbetet med utformningen av en slutrapport. Parallellt med detta kommer utvärderingen att ingå i förvaltningens kartläggning av förskollärares och barnskötares arbetssituation. Resultaten från utvärderingen som helhet bidrar också till den samlade analysen av stadens förskola och kommer att vara en del av förvaltningens årliga förskolerapport.

Utvärderingens syfte och frågeställningar har bearbetats i samtliga stadsdelsförvaltningar. Varje utvärderings resultat har specifikt återkopplats till avdelningschef och förskolechef. Enkätundersökningen efter varje genomförd utvärdering visar på att upplägg, genomförande och resultat i hög grad har upplevts positivt. Det anges att resultaten kommer att bidra till det fortsatta utvecklingsarbetet på både stadsdelsförvaltnings- och enhetsnivå.

Utvärderingen kan konstatera att centrala begrepp från styrdokumentet om undervisning och lärande i förskolan i liten grad är bearbetade och konkretiserade. Förskollärarna ser sig sällan som undervisande lärare vilket innebär en ambivalens och oklarhet om planeringens innehåll och riktning. Det framgår i liten grad en medveten didaktisk struktur för planeringen där syfte, innehåll och arbetssätt hänger samman.

Utifrån den samlade bild uppföljningen ger av utvärderingens genomförande bedöms den vara kvalitetsstödande och kan även ge verksamhetsutvecklande effekter på stadsdelsförvaltnings- och förskolenivå. Utvärderingens resultat bedöms även kunna stödja förskolechefen i det systematiska kvalitetsarbetet på respektive enhet.

Förskoleundersökningen

Resultatet från årets förskoleundersökning, där både kommunala och fristående förskolor ingår, visar på en mindre nedgång jämfört med 2017. Index för det sammanfattande omdömet har 2018 gått ner till 86 jämfört med 88 år 2017. Det har varit en liknande utveckling även för de andra indexområdena och nedgången gäller både kommunala och fristående förskolor.

Indexområde	Totalt	Kommunala	Fristående
Sammanfattande omdöme	86 (88)	86 (87)	88 (90)
Utveckling och lärande	81 (84)	80 (83)	82 (85)
Normer och värden	90 (91)	89 (90)	91 (93)
Samverkan med hemmet	83 (85)	83 (85)	85 (87)
Kost, rörelse och hälsa	80 (82)	80 (81)	80 (84)

2017 års resultat visas inom parentes.

De övergripande indexen visar endast på marginella skillnader i svaren mellan vårdnadshavare till flickor respektive pojkar. Vårdnadshavare till flickor ger uttryck för att vara lika eller marginellt mer nöjda inom samtliga områden. Skillnaderna är små och överensstämmer med tidigare års undersökningar.

Årets resultat i förskoleundersökning ska ses i perspektivet av att resultatet för helheten har haft en stadig uppgång från 2012 till 2017 och i år är det första gången som den trenden bryts.

Fråga	Totalt	Kommunala	Fristående
Jag upplever att mitt barn använder digitala verktyg/hjälpmedel i sitt lärande	61 (56)	63 (58)	56 (53)
Jag upplever att jag på ett enkelt sätt kan kommunicera digitalt med förskolan	73 (68)	64 (68)	77 (78)
Mitt barns utveckling och lärande synliggörs och dokumenteras	74 (78)	72 (76)	78 (82)

2017 års resultat visas inom parentes

Samtliga frågor, undantaget användning av digitala verktyg, får lika eller ett något lägre betyg 2018 jämfört med 2017. Andelen som instämmer i att de upplever att barnen använder digitala verktyg/hjälpmedel i sitt lärande har ökat från 56 procent 2017 till 61 procent 2018. Både de fristående och de kommunala förskolorna har ökat sina värden, med 3 respektive 5 procentenheter.

Fremst är det frågorna om barnets utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs samt frågan om vårdnadshavaren på ett enkelt sätt kan kommunicera digitalt med förskolan som får lite lägre betyg 2018. Andelen som instämmer i dessa påståenden minskar med fyra respektive tre procentenheter 2018 jämfört med 2017.

Digitalisering

Under det första halvåret har sju stadsdelsförvaltningar genomfört utbildning av ambassadörer för införandet av de olika systemen i Skolplattformen. Utbildningarna har varit uppskattade och ambassadörerna kommer i sin tur att utbilda sina kollegor på respektive förskola. De stadsdelsförvaltningar som gått utbildningen kommer att börja använda de nya systemen i Skolplattformen under hösten. Resterande stadsdelsförvaltningar kommer att få utbildning i systemen och börja använda dem successivt under hösten. Det innebär att stadens förskolor och all dess personal för första gången får tillgång till gemensamma system för närvaro, pedagogisk planering och uppföljning samt en plattform för att kommunicera digitalt med barnens vårdnadshavare.

Barn- och elevregistret (BER) uppdaterades i juni med ny funktionalitet för förskolan. E-tjänsten Anordnarwebben som används av kommunala och fristående förskolor kommer att avvecklas i september och funktionaliteten flyttas in i BER.

Projektet Skolplattformen avslutas vid årsskiftet och utbildningsförvaltningen kommer att ha ansvaret för den verksamhetsnära förvaltningen av systemen. Representanter för stadsdelsförvaltningarna behöver ingå i förvaltningsorganisationen, för att förvalta och utveckla systemen utifrån verksamhetens behov.

Tillsyn, januari till juli

Under perioden januari till juli 2018 har förvaltningen genomfört 80 nya tillsyner på fristående förskolor och pedagogisk omsorg (familjedaghem) samt friliggande fristående

öppen fritidsverksamhet (fritidsklubbar). Det är 48 fler tillsyner än motsvarande period föregående år. Fördelningen mellan verksamhetsformerna är 44 tillsyner av förskolor, 23 tillsyner av pedagogisk omsorg och 13 granskningar (insyn) av fristående öppen fritidsverksamhet. I 4 förskolor och 6 pedagogisk omsorg konstaterades inga brister.

På utbildningsnämndens vägnar har under perioden fattat beslut i 49 av dessa 80 tillsyns-ärenden och i dessa beslut på olika granskade områden utdelat totalt 65 förelägganden, 13 anmärkningar samt 6 avstående från ingripande. Målsättningen är att ett tillsynsbeslut ska fattas inom 12 veckor (60 arbetsdagar) efter att tillsynen inletts. Av 49 tillsynsbeslut har 35 beslut fattats inom den eftersträlvade tidsperioden.

Parallellt har förvaltningen under året fattat 30 uppföljningsbeslut i pågående ärenden, vilket är 31 färre än för motsvarande period föregående år.

	2018	2017	2016
Nya tillsynsbesök	80	32	80
Uppföljning av tillsyn	30	61	80

Nämnden har under året beslutat om ett tillfälligt verksamhetsförbud och ett återkallande.

Sedan 2017 genomförs tillsynsbesöken alltid av två utredare, i syfte att öka rättssäkerheten i besluten. Att antalet tillsyner har mer än fördubblats jämfört med motsvarande period föregående år, beror på fler inspektörer och att förvaltningen förbättrat planering och arbets sätt. Effektiviseringar i interna processer har medfört att det går fortare att skriva rapporter och beslut, vilket leder till fler tillsyner.

Målet för 2018 ligger på totalt 140 nya genomförda nya tillsyner, vilket baserar sig på antalet förskolor, pedagogisk omsorg och fristående öppna fritidsverksamheter som inte har haft tillsyn sedan 2011. Antalet sådana enheter har dock visat sig vara endast 120 vilket innebär att enhetens mål kommer att uppnås vid årets slut.

Anmälningar

Som en del i tillsynsarbetet kommer anmälningar mot fristående förskolor, enskild pedagogisk omsorg och fristående friliggande fritidshem in. En anmälning kan utgöra en indikator i bedömningen av vilka enheter som ska prioriteras för tillsyn.

Förvaltningen har under det första halvåret tagit emot 49 anmälningar, vilket är 9 färre än för motsvarande period 2017. De vanligaste anmälningsgrunderna rör barnsäkerhet, bemanning och faktorer som hänger samman med bemötande.

Av ärendena har 20 utretts och i 7 av dessa har nämnden utdelat förelägganden. Två av ärendena uppvisade efter utredning inga brister. 28 av anmälningarna har skickats till

huvudmannens klagomålshantering eller avskrivits på grund av oklara uppgifter eller att ärendet ligger utanför nämndens tillsynsansvar. Ett ärende har skickats vidare till annan myndighet som innehar tillsynsansvaret för vad anmälan avser.

Godkännande av fristående förskolor och pedagogisk omsorg, januari till juli

Hittills under året har tre ansökningar om att starta nya förskolor kommit in. Två har beviljats, varav en är utan lokal och därför inte har ansökt om exakt antal platser. Den andra ansökan avser 30 platser. Beslut har fattats inom 3 månader från att ansökan varit komplett, vilket understiger den eftersträvade handläggningstiden.

År	Antal nya ansökningar förskola	Beviljade	Avslag	Antal platser
2018	3	2		30
2017	7	3		93
2016	3	2	1	73

Det har också kommit 8 ansökningar om permanenta utökningar på redan befintliga förskolor. Fem av dessa har beviljats och gett ett totalt tillskott på 20 platser, vilket är på en lägre nivå än föregående år.

År	Ansökningar om utökningar (permanent)	Beviljade	Avslag	Avskrivet	Antal platser
2018	8	5		3	20
2017	21	5	2	2	52
2016	17	10	7	-	134

Under året har 4 ansökningar om att starta nya pedagogiska omsorg kommit in. Utöver det har det också kommit in 13 ansökningar om tillfälliga utökningar under en kortare tid.

Tilläggsbelopp

Under läsåret 2017/18 har förvaltningen fått in 488 ansökningar om tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd i fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Av dessa har 145 avslagits och resterande beviljats.

Under vårterminen 2018 har förvaltningen fått in 130 ansökningar varav 79 beviljats, 16 avskrivits och 35 avslagits. Avskrivningarna utgörs till största delen av dubbelansökningar. Förvaltningen uppskattar att cirka 25 procent får avslag för att barnet inte har ett omfattande behov och resterande avslag är på grund av att barnet har slutat på förskolan eller av någon annan anledning inte har rätt till tilläggsbelopp från staden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna förenkla informationsöverföring om stödsatser mellan förskola och skola för att främja tidiga insatser i skolan	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

1.1.1 Alla elever utvecklas och når målen för sin utbildning

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Lärare har höga förväntningar på eleverna. Utbildning och undervisning utgår alltid från läroplanernas mål och kunskapskrav respektive examensmålen och ämnesplanernas kunskapskrav samt från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Alla lärare är engagerade och kompetenta, och planerar undervisningen gemensamt. Eleverna får i förväg veta vilka mål de arbetar mot, är delaktiga i planeringen av hur undervisningen ska genomföras och vilka olika former för redovisning och bedömning som kommer att användas. Återkopplingen till eleverna är en central del i undervisningen. Bedömning i formativt syfte, med avsikten att stärka elevens lärande, används både för att synliggöra och stödja elevernas kunskapsutveckling samt för att kontinuerligt bedöma, utveckla och förbättra undervisningen. Kvalitativa analyser av resultat genomförs på alla nivåer för att utveckla verksamheten.

Analys av den kommunala grundskolans resultat

Sammanfattande resultat

Betygsresultaten i årskurs 9 har i år ökat jämfört med 2017. Främst har andelen behöriga till yrkesprogram liksom det genomsnittliga meritvärdet ökat, medan ökningen i andelen som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen är marginell. För betygsmåtten andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen och det genomsnittliga meritvärdet rör det sig om historiskt sett höga siffror, vilket också var fallet 2017. Andelen behöriga till yrkesprogram är den högsta sedan 2013.

Åren 2016 och 2017 var det en hög andel nyanlända elever i Stockholms stads grundskolor i årskurs 9. I år är andelen nyanlända på en liknande nivå som tidigare och därför bör resultaten i första hand jämföras med resultaten 2015 och tidigare för att göra en bedömning relaterad till prestation och kvalitet i utbildningen.

Resultatspridningen mellan skolor i årskurs 9 utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar har i år minskat kraftigt, men är fortsatt stor. Resultaten för skolor med elever med mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar har tydligt förbättrats. Att resultatspridningen, både resultatmässigt och utifrån socioekonomiska förutsättningar, har minskat beror i viss utsträckning på att fördelningen av nyanlända elever på skolor förändrats, genom att skolor med gynnsamma socioekonomiska förutsättningar (vilka vanligtvis också har högre resultat) har tagit emot en större andel nyanlända elever än tidigare.

Årets och förra årets resultat har inneburit ett trendbrott, då skillnaderna i resultat mellan skolor med höga och låga resultat har minskat. Även detta mönster förklaras till viss del av att fördelningen av nyanlända elever förändrats och idag är de mer jämnt spridda över stadens skolor. Tidigare ökade resultatskillnaden mellan skolor kontinuerligt över en dryg tioårsperiod.

I årskurs 9 har flickor högre resultat jämfört med pojkar. Skillnaden har dock minskat betydligt jämfört med 2016 och 2017 och är på ungefär samma nivå som den var tidigare. Anledningen är att det finns färre nyanlända elever i år i jämförelse med 2016 och 2017 och merparten av dessa elever var pojkar. Resultatsiffrorna exklusive nyanlända/okänd bakgrund för 2018 finns inte tillgängliga ännu, de publiceras av Skolverket i september. Preliminära beräkningar redovisas nedan.

Reflektioner

Det är glädjande att resultaten har förbättrats i årskurs 9 och när det gäller vissa mått handlar det alltså om betydande förbättringar. Samtidigt kan statistiken alltid problematiseras ur olika perspektiv. Hur kan den resultatutveckling som skett på aggregerad nivå förstås och analyseras utifrån förvaltningens insatser för att öka skolans kvalitet? Det är inte helt enkelt att dra slutsatser om detta men förvaltningen bedömer att en bidragande orsak är att arbetet med att förstärka och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet har gett resultat. Att systematiskt arbeta för att förbättra kvaliteten i verksamheten har haft ett långsiktigt fokus och har lett till utveckling, både på skolnivå och på förvaltningsnivå. Förvaltningen bedömer även att arbetet med de prioriterade områdena - elevhälsa, mottagande och undervisning av nyanlända elever, kvaliteten i fritidshemmet, övergångar mellan skolformerna samt digitalisering som ett verktyg för att utveckla lärandet – på sikt kommer att ge resultat. De inledda satsningarna är också viktiga för att öka likvärdigheten i utbildningen, mellan skolor och mellan elever, för att skapa möjligheter för alla oavsett bakgrund. Med anledning av den beskrivna resultatutvecklingen är förvaltningens utgångspunkt att inte avvika alltför mycket från de prioriteringar som gjorts utan fortsätta att arbeta långsiktigt.

Det finns omständigheter att förhålla sig till för att kunna dra eventuella slutsatser från årets resultat och jämföra med tidigare års resultat. Självfallet är resultaten alltid intressanta rakt av eftersom de visar på elevernas möjlighet att ta sig vidare i utbildningssystemet. En resultatförbättring är ur detta perspektiv bra eftersom det ger fler elever behörighet till de nationella programmen, vilket normalt ger dem bättre förutsättningar än om de hade behövt börja på introduktionsprogram i gymnasieskolan.

När man utifrån resultaten använder det som mått på utbildningens kvalitet måste man först fastställa hur bra betygsmått mäter kvaliteten. Det som mäts med resultaten är elevernas kunskapsnivåer. Vid jämförelser över tid bör därför hänsyn tas till två saker. För det första om måttet (betygen) som används är ett bra sätt att mäta elevernas kunskapsnivåer. Det finns förstås problem med betygen som mått för elevernas kunskapsnivåer och betygssättningen varierar mellan skolor, men på aggregerad nivå finns det inte någon större anledning att ifrågasätta betygen som ett robust mått på elevernas kunskapsnivåer. För det andra är frågan också om måttet är konsistent över tid. I många sammanhang har talats om att det finns en betygsinflation och att omtolkningar gjorts av betygskriterierna sedan de infördes. Vissa av dessa omtolkningar har varit initierade av Skolverket och normalt brukar det också finnas en restriktiv betygssättning i början när ett betygssystem används.

En annan sak att ta hänsyn till är om det finns förändringar över tid när det gäller den elevgrupp som mäts. Framför allt 2016, men även 2017, var antalet till Sverige nyanlända elever betydligt högre än normalt och de flesta av de nyanlända eleverna i årskurs 9 var pojkar. Nyanlända elever har svårt att nå kunskapsmålen under sina första år i svensk skola då de allra flesta inte har några kunskaper i svenska när de kommer till Sverige.

Metodanmärkning

Om inget annat anges är betygssiffrorna för årskurs 9 fram till 2017 hämtade från Skolverket och siffrorna för 2018 är utbildningsförvaltningens egna siffror. Årets resultat är alltså än så länge preliminära, men utgångspunkten är att eventuella skillnader jämfört med Skolverkets siffror inte kommer att vara betydande. Skolverket publicerar den officiella statistiken i september. Siffrorna för de nationella proven kommer från utbildningsförvaltningen för samtliga år. Även resultaten för årskurs 6 är utbildningsförvaltningens siffror.

För 2018 har det funnits problem när det gäller att ta fram data, och osäkerheten är något högre för de preliminära siffrorna än den brukar vara. Detta har också inneburit att det helt saknas resultat för årskurs 7 och 8 och även för de nationella proven för årskurs 9. Det sistnämnda förklaras också av att prov spreds i förväg och många skolor fick använda reservproven som inte får räknas med i statistiken.

Betygsresultat i årskurs 9

Det finns tre övergripande resultatmått i grundskolans årskurs 9: andel behöriga till yrkesprogram (den lägsta behörigheten till gymnasieskolan)¹, genomsnittligt meritvärde² och andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen³.

Tabell 1: Betygsresultat totalt 2012–2018, årskurs 9, årsvärde, inom parentes riksgenomsnittet.

Betygsmått	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018**
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	85,9 (87,5)	87,4 (87,6)	85,7 (86,9)	85,3 (85,6)	82,4 (83,1)	84,7 (82,5)	86,9
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	74,6 (77,4)	75,2 (77,0)	77,0 (77,4)	77,9 (75,3)	74,4 (71,9)	78,4 (74,1)	79,0
Genomsnittligt meritvärde (16 ämnen)	221,9 (211,4)	222,4 (213,1)	225,2 (214,8)	230,7*	229,9*	232,1*	236,0
Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)			233,7*	239,8 (224,7)	239,4 (224,1)	241,8 (223,5)	245,5

* Det finns inga officiella siffror från Skolverket, och siffrorna är från LIS/infoview

** Riksgenomsnittet för 2018 publiceras av Skolverket i september.

Andelen elever behöriga till yrkesprogram har ökat jämfört med föregående år och är på en hög nivå historiskt sett. Som nämns i den sammanfattande analysen är det svårt att jämföra

¹ För behörighet till yrkesprogram krävs minst godkänt i matematik, engelska och svenska/svenska som andraspråk samt i ytterligare fem ämnen.

² Meritvärdet beräknas från och med vårterminen 2014 också på maximalt 17 ämnen, där ämnet moderna språk kan läggas till som ett 17:e ämne. Maximalt meritvärde är 340 poäng. Tidigare beräknades meritvärdet på elevens 16 bästa ämnen, med maxvärde på 320. Båda måtten används i rapporten.

³ Måttet beskriver om eleven har fått godkänt betyg i de ämnen som ingår i elevens utbildning.

med 2016 och 2017 eftersom det de åren var en mycket hög andel nyanlända elever i årskurs 9, men även i jämförelse med 2015 är det en förbättring av resultatet.

Andelen elever som nått kunskapsmålen i samtliga ämnen är på ungefär samma nivå som förra året och den långsiktiga trenden är klart positiv.

Även det genomsnittliga meritvärdet har ökat jämfört med 2017 och här finns en tydlig positiv trend under hela perioden. En mer grundlig analys av den utvecklingen gjordes av utbildningsförvaltningen 2016. Den visade att ökningen förklaras av att andelen betyg A och B har ökat, medan andelen betyg D och E minskat i motsvarande utsträckning. Trenden finns i samtliga ämnen, även om den varit olika stark. Som exempel var det 2013 något vanligare att i svenska få ett E än att få ett A, men 2016 var det nästan dubbelt så vanligt att få ett A jämfört med ett E. Totalt sett, i samtliga ämnen, var 2013 andelen A 15 procent av alla godkända betyg, och 2016 hade andelen A ökat till 22 procent av samtliga godkända betyg. Motsvarande siffror för betyg E var 20 procent 2013 och 13 procent 2016. Det finns anledning att tro att den tidigare observerade utvecklingen med en förskjutning mot högre betygssteg har fortsatt.

Hur ser då siffrorna ut exklusive nyanlända elever? Skolverket publicerar i september uppgifter om resultaten exklusive nyanlända (elever som varit 0-4 år i Sverige) och elever med okänd bakgrund. Den sistnämnda kategorin är vanligen elever som är nyanlända och som har tillfälliga personnummer. Nedan redovisas hur siffrorna har sett ut mellan 2015 och 2017.

Tabell 2: Betygsresultat totalt, 2015 – 2017, exklusive nyanlända (0–4 år) och elever med okänd bakgrund. Resultat för 2018 saknas ännu

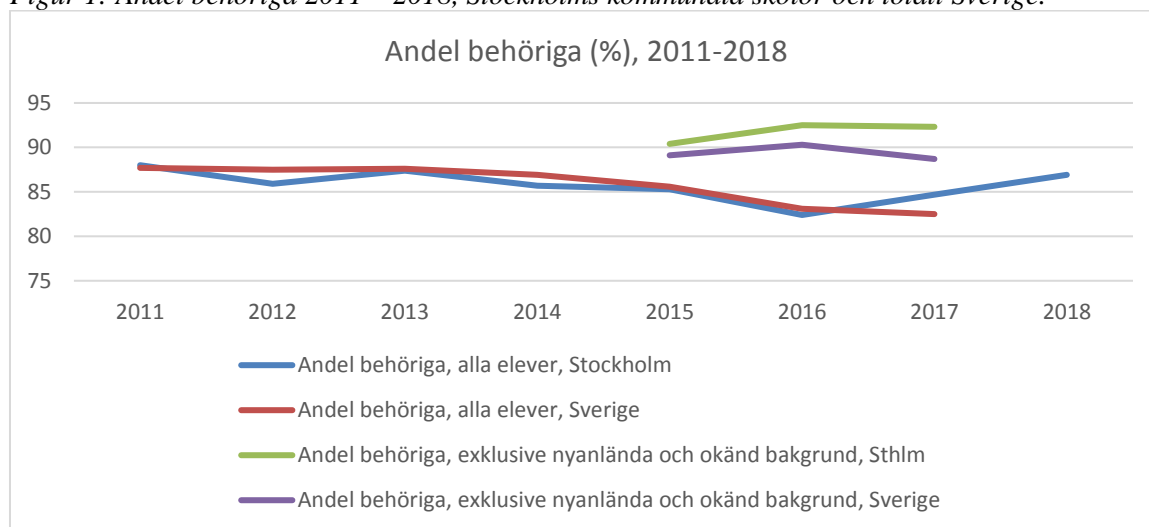
	2015	2016	2017
Andel behöriga till yrkesprogram	90,4	92,5	92,3
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen	82,7	83,7	85,8
Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)	247,1	254,9	256,1

Preliminära beräkningar visar att behörigheten till yrkesprogram exklusive nyinvandrade för 2018 kommer att ligga på ungefär samma nivå som 2017.

I figuren nedan visas andel behöriga totalt och exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund både för Stockholms stad och för Sverige totalt. För totalsiffrorna har Stockholm och riket följt varandras utveckling mellan 2011 och 2016. Trenden har varit negativ, med en något högre nivå för Sverige totalt. Dock bröts trenden 2017 då resultaten i Stockholm ökade, men inte Sverige totalt. För 2018 har Stockholms resultat ökat ytterligare, och hur det ser ut i Sverige återstår att se i september när Skolverkets siffror publiceras.

För behörigheten exklusive nyanlända och med okänd bakgrund finns siffror för 2015 till 2017 och här ligger Stockholms siffror något över riket.

Figur 1: Andel behöriga 2011 – 2018, Stockholms kommunala skolor och totalt Sverige.

Betygsresultat i årskurs 6

I år redovisas enbart årskurs 6, för årskurs 7 och 8 är siffrorna inte tillförlitliga på grund av problem att ta fram data. Resultatmättet andel behöriga till yrkesprogram räknas ut på samma sätt som i årskurs 9, men eleverna är förstås inte formellt behöriga till ett yrkesprogram.

Resultatmåttan (undantaget genomsnittligt meritvärde) har minskat de två senaste åren. Det genomsnittliga meritvärdet har legat på en stabil nivå sedan 2015. Det är i nuläget svårt att veta om nedgången för de två andra måtten utgör början på en trend eller om det enbart rör sig om variationer mellan olika år.

Tabell 3: Betygsresultat årskurs 6, 2013 – 2018

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	88,8	88,1	88,6	89,0	87,6	86,8
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	80,4	80,4	82,1	82,4	81,5	78,5
Genomsnittligt meritvärde (16 ämnen)	203	216	220	224	224	223

Resultat på nationella prov

Nationella prov utgör centrala indikatorer för bedömning av måluppfyllelse. Nationella prov genomförs i årskurs 3, 6 och 9. Resultaten beräknas på något annorlunda sätt för å ena sidan årskurs 3 och å andra sidan årskurs 6 och 9, vilket gör att det inte helt och hållet går att jämföra mellan dessa årskurser. I årskurs 3 är resultaten som redovisas ett genomsnitt av de elever som är godkända på delproven i respektive ämne. För årskurs 6 och 9 beräknas andelen elever som deltagit i samtliga delprov och är godkända i samtliga delprov. I tabell 4 nedan visas resultaten för de nationella proven. I år redovisas dock inte några resultat för årskurs 9 eftersom proven spreds innan provtillfället och på flera används extraprov.

Tabell 4: Andel elever av samtliga elever som klarat minst godkäntnivån i nationella prov, årskurs 3 och 6 2018 (inom parentes 2017 års resultat). Resultat saknas för årskurs 9 2018

Ämne	Årskurs 3, 2018	Årskurs 6, 2018	Årskurs 9, 2018
Svenska/svenska som andraspråk	91 (92)	95 (94)	i.u. (94)
Svenska	93 (95)	97 (96)	i.u. (98)
Svenska som andraspråk	75 (78)	81 (82)	i.u. (77)
Matematik	93 (94)	93 (92)	i.u. (89)
Engelska	Genomförs ej	97 (97)	i.u. (98)
Naturorienterande ämnen	Genomförs ej	Frivilliga	i.u. (94)
Samhällsorienterande ämnen	Genomförs ej	Frivilliga	i.u. (96)

I årskurs 3 har resultaten i nationella prov varit relativt konstanta de fyra senaste åren, men i år kan en viss försämring av resultaten i svenska som andraspråk noteras. Förra året fanns samma tendens. I årskurs 6 har resultaten varit relativt stabila de tre senaste åren.

Resultat i förhållande till socioekonomiskt index

Forskning och statistik visar att det finns ett tydligt genomsnittligt samband mellan elevers socioekonomiska bakgrund och framgång i skolan. Resultaten kan därför vidare analyseras mot bakgrund av vilka socioekonomiska förutsättningar som eleverna på en skola har. Den analysen görs utifrån ett socioekonomiskt index på skolnivå. I indexet ingår om eleven invandrat till Sverige och i så fall invandringsår, vårdnadshavarnas utbildningsnivå, om vårdnadshavare uppstår ekonomiskt bistånd, boende- och familjesituation (i vilken utsträckning eleven bor med vårdnadshavare), samt två strukturella variabler (i vilket område eleven bor och var skolan är belägen)⁴. Indexet är beräknat enligt en statistisk modell utifrån vilka variabler som påverkar elevens skolprestationer.

Ett lågt socioekonomiskt index på en skola innebär att skolan generellt sett har en gynnsam förutsättning för ett bra resultat och ett högt index signalerar sålunda att skolan har en ogynnsam förutsättning. Ett index på 100 är genomsnittet för Stockholms stad.

Betygsresultat årskurs 9

För att fortsätta undersöka förhållandet mellan socioekonomiska förutsättningar och betygsresultat har skolor med årskurs 9 i Stockholms stad delats upp enligt två olika principer. I den första uppdelningen har skolorna delats i fyra lika stora grupper (kvartiler) utifrån det socioekonomiska indexet⁵. Indelningen i kvartilerna sker efter indexet för aktuellt år, vilket innebär att det inte är exakt samma skolor som ingår i samma kvartiler för de olika åren⁶. I den tredje kvartilen är spridningen i socioekonomiskt index mellan skolorna stor då där finns såväl

⁴ Det är samma index som ligger till grund för den socioekonomiska resursfördelningen till skolorna.

⁵ Socioekonomiskt index (ju högre index, desto sämre socioekonomiska förutsättningar) för skolorna i de fyra kvartilerna är för 2018: Kvartil 1 (12-44), Kvartil 2 (45-63), Kvartil 3 (99-177), Kvartil 4 (194-358). Det finns 15 skolor i kvartil 1 till 3 och 16 skolor i kvartil 4. För de tidigare åren är gränserna för det socioekonomiska indexet för kvartilerna ungefär detsamma. Det finns något fler elever i de två första kvartilerna (runt 30 procent) jämfört med de två sista (runt 20 procent).

⁶ Det är dock inte några större förändringar som skett mellan dessa båda kategoriseringar.

skolor med mer som med mindre gynnsamma förutsättningar i förhållande till genomsnittet för Stockholms stad.

I den andra uppdelningen har grupperna fastställts utifrån fasta gränser och här är skolorna uppdelade i tre grupper: 1) Skolor med lägre index än 50, 2) skolor med index mellan 50 och 200, och 3) skolor med index över 200. Fram till och med 2016 har indelningen för den första gruppen varit under 40, men de två senaste åren har det blivit för få skolor i den gruppen och därför har gränsen höjts, vilket också får följd effekter för den andra gruppen där det ingår skolor från och med index 50. Däremot har den övre gränsen för grupp 2 och gränsen för grupp 3 inte förändrats.

För 2018 är det 20 skolor i den första (42 procent av eleverna i årskurs 9), 25 skolor i den andra (42 procent av eleverna) och 15 skolor i den tredje gruppen (16 procent av eleverna). Även i denna uppdelning blir det relativt stor spridning mellan skolorna i socioekonomiskt index och främst i den andra gruppen. Anledningen till att det blir en heterogen grupp i uppdelningen är att det finns få skolor runt 100 i index.

Siffrorna i tabellerna är beräknade som skolornas genomsnitt, vilket inte tar hänsyn till hur många elever som går på varje skola. Resultatet i tabellerna blir därmed i första hand ett mått på hur resultaten mellan olika skolor varierar utifrån socioekonomiska förutsättningar.

Tabell 5: Betygsresultat, årskurs 9, 2016 – 2018 efter skolans socioekonomiska index (kvartiler), genomsnitt av skolresultat (ovägt medelvärde).

	Andel behöriga till yrkesprogram			Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen			Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Kvartil 1 (lägst index)	92,0	91,8	93,1	87,0	88,2	88,4	267	266	261
Kvartil 2	91,2	89,1	90,2	84,0	84,5	83,9	253	251	253
Kvartil 3	76,4	82,6	79,8	65,4	75,0	70,9	217	231	228
Kvartil 4 (högst index)	60,8	66,1	73,9	48,8	52,5	57,2	184	193	210

För *andelen behöriga till yrkesprogram* finns i kvartil 1 förbättringar i resultatet jämfört med 2016 och 2017. Mest noterbart är dock den kraftiga förbättringen i kvartil 4 jämfört med tidigare år.

I resultatmättet *andelen elever som uppnått kunskapsmålen i samtliga ämnen* är det marginella förändringar i kvartil 1 och 2. I kvartil 3 har resultaten försämrats jämfört med föregående år men är samtidigt på en högre nivå jämfört med 2016. Just i denna kvartil är det klart störst spridning mellan skolorna i elevernas socioekonomiska förutsättningar och det är därför inte helt förvånande att det kan variera från år till år. Precis som för behörigheten till yrkesprogram är ökningen störst och markant i kvartil 4.

För det *genomsnittliga meritvärdet* är det små förändringar i kvartil 2 och 3, och en viss minskning i kvartil 1. Återigen är det en stor positiv förändring för kvartil 4.

Tabell 6: Betygsresultat årskurs 9, 2016–2018 efter en fast uppdelning utifrån skolans socioekonomiska index (tre grupper), genomsnitt av skolresultat (ovägt medelvärde)⁷

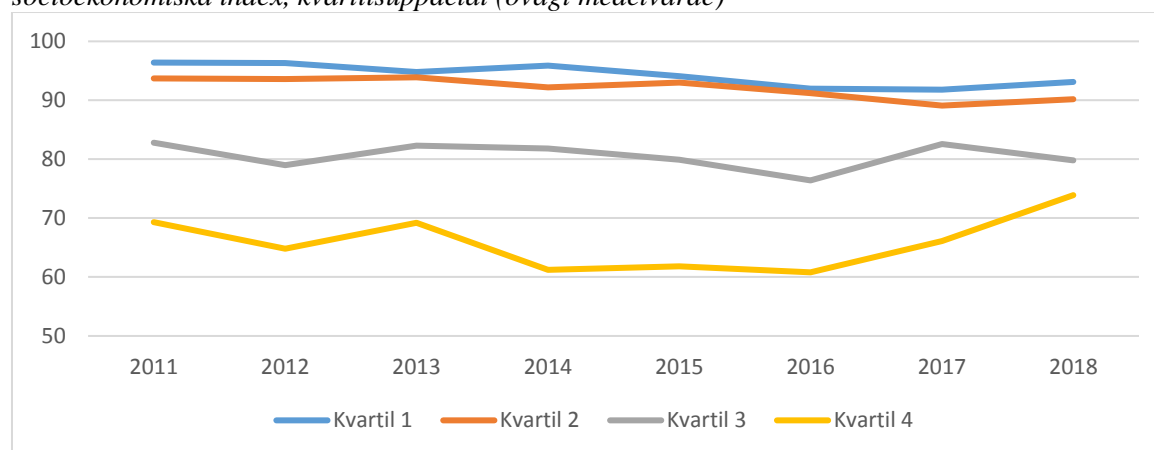
	Andel behöriga till yrkesprogram			Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen			Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Skolor med <50 i index*	92,1	90,7	93,5	87,3	87,1	88,6	267	262	261
Skolor med 50-200 i index*	84,6	85,5	83,6	75,3	79,4	75,3	236	240	237
Skolor med >200 index	61,2	67,3	72,7	49,3	53,6	56,7	185	195	207

* Tidigare år gick gränsen mellan grupp 1 och 2 vid 40 i index. Anledningen till den här förändringen beror på att det med den indelningen blivit för få skolor i grupp 1 de två senaste åren.

I den fasta uppdelningen finns olika mönster för grupperna. Det finns, förutom för det genomsnittliga meritvärdet, en positiv utveckling för skolorna med mest gynnsamma socioekonomiska förutsättningar. För skolorna med minst gynnsamma förutsättningar är det tydliga förbättringar för samtliga resultatmått. För mellangruppen har resultaten försämrats något.

Skillnaderna mellan skolorna med mest gynnsamma socioekonomiska förutsättningar (kvartil 1) och skolorna med minst gynnsamma socioekonomiska förutsättningar (kvartil 4) har tydligt minskat. Den långsiktiga trenden (figur 2 nedan) från 2011 till 2016 med ökad skillnad mellan dessa typer av skolor bröts 2017 och sedan 2011 har skillnaderna inte varit mindre. Sammantaget framgår dock utifrån de olika resultatmått att spridningen i resultat är fortsatt stor mellan olika grupperingar av skolor och att det finns en tydlig socioekonomiskt baserad uppdelning.

Figur 2: Andel behöriga till yrkesprogram (%), årskurs 9, 2011 – 2018 efter skolornas socioekonomiska index, kvartiluppdelat (ovägt medelvärde)

I det långsiktiga perspektivet kan konstateras att resultaten i kvartil 1 och 2 minskat något över tid, att resultaten i kvartil 3 inte har någon tydlig trend och att resultaten i kvartil 4 har en uppåtgående trend från att tidigare haft en nedåtgående trend. Även i den fasta uppdelningen

⁷ I den första gruppen ingår 20 skolor, i den andra gruppen 25 skolor och i den tredje 15 skolor.

utifrån socioekonomiskt index finns samma mönster, med en uppgång för såväl skolor med gynnsamma som skolor med mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar.

Även i en uppdelning med skolor som har lägre respektive högre socioekonomiskt index än genomsnittet i Stockholms stad syns samma mönster (tabell 9). För elever på skolor med ett lägre index än 100, det vill med säga gynnsammare socioekonomiska förutsättningar än Stockholms stads genomsnitt, är resultaten något lägre i slutet av perioden jämfört med i början, men då med en ökning jämfört med förra året.

Tabell 7: Andel behöriga till nationellt program årskurs 9, 2011 - 2018 efter skolornas socioekonomiska index, över och under genomsnittet i index (ovägt medelvärde).

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Skolor med <100 i index	94,5	93,7	93,5	93,7	92,3	90,2	89,2	91,4
Skolor med >100 i index	74,8	71,2	74,0	70,7	67,4	63,8	73,6	76,0

Samtliga dessa olika sätt att gruppera skolorna utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar visar på samma mönster, att resultatspridningen de två senaste åren minskat mellan skolorna utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar.

En förklaring till den minskade skillnaden mellan skolor utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar var förra året att skolor med låga index tog emot en större andel nyanlända elever jämfört med tidigare år och skolor med höga index följaktligen tog emot en mindre andel än tidigare.

Förra året (2017), utifrån totalsiffrorna, minskade skillnaderna i resultat mellan kvartil 1 och 4. Om man däremot tittar på resultaten exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund för 2017 framträder en annan bild (tabell 10, nedan)⁸. Här har inte skillnaderna mellan skolorna i kvartil 1 och 4 minskat mellan 2016 och 2017, utan snarare ökat något. Hur det mönstret ser ut i år går inte att visa förrän Skolverket publicerar statistiken i september, men det finns preliminära siffror med resultat exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund för 2018. Dessa har dock en hög grad av osäkerhet och kommer därför inte att publiceras här. Men dessa preliminära siffror pekar mot att skillnaderna mellan kvartil 1 och kvartil 4 minskat i år, dock inte i samma omfattning som totalsiffrorna visar.

⁸ Observera att på grund av sekretesskäl redovisar inte Skolverket behörigheten till yrkesprogram på samtliga skolor, och det går därför inte heller att bryta ner det resultatmåttet i kvartiler

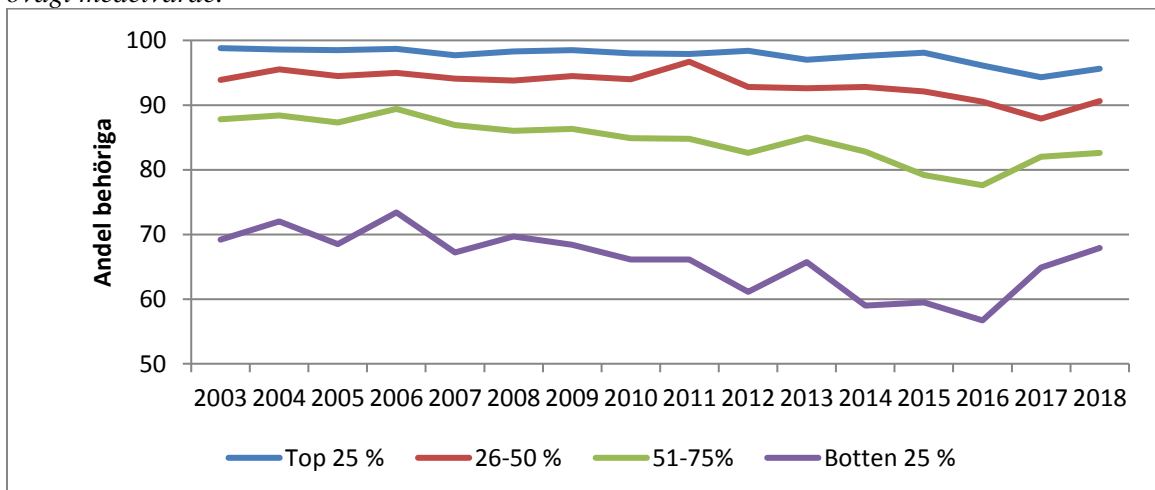
Tabell 8: Betygsresultat, 2015 - 2017, exklusive nyanlända (0–4 år) och elever med okänd bakgrund, efter skolornas socioekonomiska index, kvartilsuppdelat (ovägt medelvärde). År 2018 saknas ännu.

	Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen			Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Kvartil 1 (lägst index)	89,8	91,0	93,0	261,7	270,9	274,1
Kvartil 2	87,6	87,9	91,0	252,8	260,0	264,4
Kvartil 3	78,4	76,4	84,1	240,6	241,0	246,2
Kvartil 4 (högst index)	60,0	61,0	61,0	204,3	215,5	211,2

Spridning av resultaten i årskurs 9 mellan skolor med höga och låga resultat. Spridningen i resultaten kan också åskådliggöras utan att ta hänsyn till socioekonomiska förutsättningar, utan istället observera om skillnaderna ökar mellan skolor med bra och mindre bra resultat. Här finns också möjlighet att göra lite längre tidsserier och förvaltningen väljer att fokusera på behörigheten till nationella program i årskurs 9.

I figur 3 nedan sker kvartilsindelningen utifrån vilka resultat skolorna har. I den första kvartilen ingår varje år de 25 procent skolor som har högst resultat, i nästa kvartil de påföljande 25 procenten skolor utifrån resultat och så vidare. Resultatet som redovisas är den genomsnittliga behörigheten för skolorna i varje grupp och det kan därför bli olika skolor i de olika grupperna från år till år.

Figur 3: Andelen behöriga till nationellt program uppdelade efter skolornas resultat, 2005 – 2018, ovägt medelvärde.

Efter en inledande stabil fas ökade spridningen mellan skolorna efter 2008 och det var en trend som höll i sig till 2016 (med vissa årsvisa variationer). De två senaste åren har skillnaderna mellan skolor minskat.

Skillnader i betygsresultat mellan flickor och pojkar

I årskurs 9 är resultaten historiskt sett till fördel för flickorna (tabell 12) och 2016 och 2017 var det stora skillnader mellan flickor och pojkar. I år har skillnaderna minskat och i stort sett återgått till situationen innan 2016. Det bör noteras att flickornas resultat försämrats något medan pojkarnas förbättrats jämfört med föregående år.

En betydande anledning till att det var så stora skillnader i resultat mellan flickor och pojkar 2016 och 2017 var det ovanligt stora antalet nyanlända elever där den klart övervägande majoriteten var pojkar. Båda de åren har skillnaden mellan flickors och pojkars resultat, om man exkluderar nyanlända elever och elever med okänd bakgrund, varit på ungefär samma nivå som tidigare.

Tabell 9: Betygsresultat årskurs 9 totalt 2012–2018, flickor och pojkar.

		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	Flickor	87	89	86	86	89	89	88
	Pojkar	85	86	85	84	78	81	86
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	Flickor	78	78	78,5	79	81	83	81
	Pojkar	72	73	76	77	70	74	77
Genomsnittligt meritvärde (16 ämnen)	Flickor	232	234	236	239	246	249	246
	Pojkar	212	212	215	223	215	217	227
Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)	Flickor			247	249	257	261	256
	Pojkar			223	231	223	226	236

I årskurs 6 har 88,5 procent av flickorna behörighet till yrkesprogram och 84,4 procent av pojkarna. Skillnaderna är således något större än i årskurs 9. För övriga resultatmått är skillnaderna i årskurs 6 mellan flickor och pojkar på samma nivå som i årskurs 9.

I årskurs 9 finns det för behörigheten till yrkesprogram en tydlig socioekonomisk dimension för könsskillnaderna. Fram till 2015 har könsskillnaden varit liten för skolorna där eleverna har gynnsamma socioekonomiska förutsättningar (kvartil 1 och 2). Med undantag för några år finns det tydligare skillnader för skolor med mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar (kvartil 3 och 4). Det innebär att de könsskillnader som funnits mellan flickor och pojkar fram till 2015 i hög utsträckning förklaras av könsskillnaderna på skolor där eleverna har mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar.

Åren 2016 och 2017 återfinns dock könsskillnaderna i samtliga socioekonomiska segment och de är också stora. Återigen är en stor del av förklaringen det stora antalet nyanlända elever varav de allra flesta är pojkar. I år är mönstret tillbaka till ungefär hur det såg ut tidigare. Dock finns en viss förändring, att det finns könsskillnader i samtliga kvartiler förutom i kvartil 1.

Historiskt sett har det alltid funnits tydligare skillnader mellan flickor och pojkar när det gäller det genomsnittliga meritvärdet och den skillnaden återfinns i samtliga kvartiler.

Resultat i grundsärskolan

Mira-modellen har använts i grundsärskoleverksamheterna för att följa elevernas kunskapsutveckling. Pedagoger i geografiskt närliggande områden har samarbetat för att utveckla den systematiska kvalitetsuppföljningen i grundsärskolan. Måluppfyllelsen i grundsärskolan är svår att följa upp då endast de elever som läser grundsärskolans ämnen (inte ämnesområden) kan få betyg om detta begärs av elev eller vårdnadshavare. Det är för närvarande inte heller möjligt att få ut betygsstatistiken för grundsärskolans elever i Skolplattformens nya system.

System för systematiskt kvalitetsarbete

Förvaltningen har under året fortsatt att ha fokus på att stärka och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Detta har skett på olika nivåer inom förvaltningen och i det sammanhängande systemet för styrning, ledning och uppföljning med koppling till stödinsatser. Förvaltningen har stärkt systematiken och kontinuiteten i uppföljningar av skolorna när det gäller olika områden och utifrån skolors egna specifika utvecklingsområden. En större översyn av resultatdialogerna har genomförts, och kommer att fortsätta, där upplägget för dialogerna görs om något. Tanken har varit att göra resultatdialogerna mer likvärdiga och att ett större fokus ska ligga på skolans resultat och resultatutveckling över tid. Underlagen har börjat göras om i enlighet med detta och arbete har påbörjats för att utveckla modellen för bedömningen av kvaliteter inom olika områden och att på ett mer likvärdigt sätt kunna urskilja tendenser och mönster på aggregerad nivå.

Skolorna har i början av året fått återkoppling på sina verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser i syfte att kunna utveckla systematiken i dessa.

Prioriterade områden under året

Förvaltningen har under året prioriterat områdena elevhälsa, nyanlända elever, fritidshemmet, övergångar mellan skolformerna samt digitalisering som ett verktyg för att utveckla lärandet.

Elevhälsa

En strategi för utveckling av arbetet med elever i behov av särskilt stöd i Stockholms kommunala grundskolor har beslutats av nämnden i juni 2018. Strategin är framtagen utifrån ett uppdrag från utbildningsnämnden att ta fram en samlad och långsiktig strategi för utveckling av stadens verksamhet gällande kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper, idag benämnda CSI (Centrala grupper med särskilda inriktningar). Strategin utgår från förvaltningens befintliga stödstrukturer och det redan påbörjade utvecklingsarbetet av elevhälsa/elever i behov av särskilt stöd. Den handlar om strategiska åtgärder för att utveckla lärmiljöer/undervisningskvalitet inom skolans samtliga verksamheter, med ett särskilt fokus på elever i behov av särskilt stöd, genom kompetensutveckling, centrala stödinsatser och ett mer utvecklat systematiskt kvalitetsarbete. Strategin är övergripande och kommer att konkretiseras i specifika handlingsplaner och implementeringsarbetet påbörjas efter det.

Processen för ansökan till CSI-grupperna har utvecklats för en snabbare handläggning så att så många elever som möjligt, som behöver det, får tillgång till platserna. Under vårens två beslutsomgångar har 141 ansökningar bedömts och vårdnadshavarna till 55 elever har fått erbjudande om plats.

För specialpedagoger/lärare har nätverk startats under vårterminen med nätverksledare som håller i nätverk i olika områden. Responsen har varit positiv. För övriga professioner inom elevhälsan startar nätverken under höstterminen och samtliga kommer att arbeta med ett gemensamt tema åt gången för att stärka och utveckla elevhälsans professioner. Ledning och stimulans är det övergripande temat för elevhälsans nätverk läsåret 2018/2019.

Skolorna har fortsatt att utveckla elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete. En del i detta arbete har varit att stärka elevhälsoteamets samlade kompetens och säkerställa att samtliga professioner inom elevhälsan finns på varje skola och alla skolor får lämna in en redogörelse vid minst två tillfällen per år. Skolans elevhälsoarbete finns beskrivet i skolans egen elevhälsoplan. Respektive skola har i sin verksamhetsberättelse för 2017 följt upp det uppdrag skolan har formulerat för elevhälsoteamet och med utgångspunkt i detta har nytt uppdrag beskrivits i skolans verksamhetsplan för 2018. Förvaltningen har följt upp uppdragen i dokumenten i samband med återkoppling till skolan.

Ett utvecklingsarbete har påbörjats för att utöka samarbetet mellan enheterna Skolhälsan och Elevhälsans professionsstöd (EPS) på central förvaltning. Syftet är dels att utifrån ett helhetsperspektiv bättre kunna stödja rektorer och elevhälsoteam, dels att stödja nätverksledare i grundskolans utveckling av elevhälsoteamens arbete och elevhälsan olika professioner.

Hörselscreening av Stockholms stads elever i grund- och gymnasieskolor sköts idag av skolsköterskor anställda på central förvaltning som åker runt på skolorna och genomför screeningen. En översyn ska genomföras för att undersöka möjligheten för att skolsköterskor på varje skola själv ska överta ansvaret för hörselscreening av eleverna på sin skola.

Idrott och rörelse

Nätverket Spring i benen har under året utökat sitt nätverk så att närmare 220 medarbetare deltar i arbetet med att sprida goda exempel på fysiska aktiviteter. Genom olika sociala medier delges de olika aktiviteterna och för att ytterligare stödja skolorna i deras arbete har nätverket tagit fram en plan som underlättar igångsättandet på skolorna. Alla skolor har erbjudits stöd/handledning för att komma vidare. Handledare har tillsammans med skolledningen på berörd skola tagit fram mätbara mål och systematiskt kvalitetssäkrat hela processer för aktivitetens genomförande. Resultatet av handledningen har visat sig vara avgörande för att skolorna i högre utsträckning ska komma igång med fysisk aktivitet under skoldagen.

Simning

Som tidigare år har sommarsimskola genomförts i samarbete med idrottsförvaltningen och simföreningar och satsningen har riktat sig till elever som inte klarat simkunnighetsmålet i idrott och hälsa. Till årets sommarsimskola anmäldes 358 elever av skolorna, av dessa deltog 270 elever, 121 flickor och 149 pojkar, varav 11 elever kom från grundsärskolan. Sommarsimskolan genomfördes under elva tillfällen och efter dessa tillfällen klarade 86 procent av eleverna som redan kunde simma 25 meter i mag- eller ryggläge simkunnighetsmålet, det vill säga 200 meter varav 50 meter i ryggläge. Av de elever som saknade förkunskaper i simning uppnådde 91 procent att simma minst 25 meter i mag- eller ryggläge.

Pulsprojektet

Det treåriga pulsprojektet som genomförts på tio av stadens grundskolor avslutades till sommaren 2018. Drygt 300 elever har deltagit i projektet från årskurs 7-9. En vidare fördjupning och analys av de resultat som har framkommit i och efter projektet kommer i sin helhet att redovisas i samband med verksamhetsberättelsen.

Nyanlända elever

För att stärka mottagande och utbildning för nyanlända elever genomförs under hösten ett antal insatser och aktiviteter utifrån de utvecklingsområden som har identifierats och sammanställts i utvecklingsplanen. Arbetet med att se till att alla skolor i staden har beredskap för att ta emot nyanlända elever fortsätter. Elever som anländer i årskurs 7-9 ska även i fortsättningen placeras i skolor med förberedelseklasser i närförort och innerstad.

Nyanlända elever i årskurs 7-9 har under vårterminen erbjudits en introduktionshandledning på modersmålet under 4 tillfällen. Utvärdering visar att det framtagna materialet för studiehandledningen har fungerat bra och att både elever och studiehandledare anser att introduktionshandledningen underlättat starten i den svenska skolan. Insatsen kommer att fortsätta under höstterminen och kommer även att erbjudas till elever på Språkintröduktion.

Elevernas rätt till studiehandledning har förstärkts i lag från och med den 1 augusti. Som ett led i att utveckla och kvalitetssäkra studiehandledning och stärka samarbetet mellan ämneslärare och studiehandledare tar förvaltningen fram underlag/riktlinjer för planering för studiehandledning på modersmålet. Underlaget kommer att prövas ut på ett par grundskolor under hösten. Förvaltningen stödjer deltagande skolor och studiehandledare i detta arbete.

Ett fyrtiotal grundskolor har representanter i nätverket för pedagoger som arbetar med nyanlända. Målet är att alla stadens grundskolor har en representant. Nätverket träffas två gånger per termin för kollegial samverkan, erfarenhetsutbyten och spridning av information om bland annat regler och lagar kring nyanlända.

Skolorna erbjuds också workshops för att höja lärares bedömningskompetens. Processtöd erbjuds i form av konsultation i ledningsgruppen, handledning av lärargrupp och arbetslag som tar emot nyanlända elever.

Till stöd för skolorna i mötet med nyanlända föräldrar har förvaltningen tagit fram en folder om det svenska skolsystemet och om att vara förälder till ett barn i en av Stockholms skolor. Foldern kommer att översättas till flera av de största invandrarspråken och finnas tillgänglig bland annat på Pedagog Stockholm och Start Stockholm. Till foldern finns även ett bildspel som kan användas på föräldramöten.

Fritidshem och fritidsklubbar

Det pågående arbetet med att stödja fritidshemmens utveckling genom fritidshemssamordnarna har utförts både i form av generella och riktade insatser och 25 skolor har avslutat eller har pågående riktade insatser. Dessutom kommer insatser att påbörjas i 17 grundskolor läsåret 2018/2019. Insatserna berör systematiskt kvalitetsarbete och skolsamverkan samt handledning till utvecklingsgrupper och skolledare om fritidshemmets uppdrag enligt Lgr 11.

Resultat av de insatser som genomförts bland skolledning och personal är att medvetenheten om och förståelse för uppdraget har ökat. Lägstanivån har höjts framför allt bland utbildad personal. De utbildade pedagogerna har fått verktyg för att leda utvecklingsarbetet och med ett ökat elevfokus på elevers lärande.

Alla stadens grundskolor har representanter i nätverk som leds av fritidshemssamordnarna och tre nätverksträffar har genomförts under vårterminen. Innehållet vid träffarna har främst berört den reviderade läroplanstexten om digitalisering. Genom kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte har nätverken bidragit till ett långsiktigt processarbete för att stärka fritidshemmets uppdrag i stadens skolor. Deltagarna ger uttryck för att det innehåll som presenteras används på den egna skolan.

Det digitala stöd- och rekommendationsmaterialet för fritidshemmet, ”Huset”, som är framtaget och publicerat på Pedagog Stockholm, kommer att revideras och utvecklas för att bli mer användbart. De goda exempel som finns samlade har främst spridits via fritidshemssamordnarna.

Övergångar grund- och gymnasieskola, studie- och yrkesvägledning

Arbetet med att ta fram riktlinjer för övergångar mellan grundskola och gymnasieskola pågår i samverkan mellan grundskole- och gymnasieavdelningarna. Nätverken för studie- och yrkesvägledare i både grund- och gymnasieskola ska involveras i arbetet under hösten. Projekten SUSÅ, Stockholms ungdomar studerar eller arbetar, och Förstärkta vidaregångar har erfarenheter och kunskaper kring övergångar som också inkluderas i arbetet med riktlinjerna.

Övrigt arbete för att nå målen

Förskoleklass

Förskoleklassen är från och med höstterminen 2018 obligatorisk och Skolverket har sammanställt ett komplement till Lgr 11 där förskoleklassens uppdrag förtydligas. Avsikten med materialet är att ge en bredare och djupare förståelse för de urval och ställningstagande som ligger bakom texterna i läroplanens tredje kapitel. Förskoleklassens uppdrag kommer att

följas upp i samband med resultatdialogerna för att undersöka och utvärdera hur skolor framöver genomför undervisningen.

Grundsärskola

Förvaltningen har erbjudit kompetensutveckling till skolorna om bemötande, rutiner och riktlinjer för att ta emot elever som läser enligt grundskolans kursplaner. För att underlätta skolansökan för vårdnadshavare har förvaltningen samverkat med stadsdelsförvaltningarnas förskolor och Stockholms läns landsting. Genom bra samarbete får skolor stöd i arbetet för att säkerställa mottagandet.

Grund- och gymnasieavdelningarna har samverkat kring informationstillfällen om gymnasiesärskolan och övergången. Flertalet vårdnadshavare har ansökt om skola via e-tjänsten och söka skola-verktyget har förfinats då en filtrering av grundskoleelever kan göras efter söka skola-perioden.

Den systematiska verksamhetsutvecklingen fortsätter genom grundskolerådet som har haft möten två gånger per termin och i de områdesmöten för grundskolan som ordnas fyra gånger per år i fem geografiskt närliggande områden.

Lovskola och läxhjälp

Obligatorisk lovskola för årskurs 8 och 9 infördes inför läsåret 2017/2018. Erbjudandet om obligatorisk lovskola i sammanlagt minst 50 timmar omfattar dem som har avslutat grundskolans årskurs 8 och riskerar att i årskurs 9 inte bli behöriga till ett nationellt yrkesprogram i gymnasieskolan samt de elever som har avslutat grundskolans årskurs 9 men som inte blivit behöriga till ett nationellt yrkesprogram i gymnasieskolan.

Cirka 1 800 elever i årskurserna 8 och 9 deltog i sommarlovsskola utöver de obligatoriska 50 undervisningstimmar. Det finns för närvarande inga siffror för det totala antalet i årskurserna 8 och 9 i den obligatoriska sommarlovsskolan, redovisningen görs i verksamhetsberättelsen. Cirka 2 000 elever i årskurserna 6 och 7 deltog i den frivilliga sommarlovsskolan som staden anordnar.

Under sommaren anordnades simskola för cirka 3 000 sexåringar på sex strandbad. Projektet benämns Bli vän med vatten och är ett samarbete mellan förvaltningen, idrottsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna Hässelby/Vällingby, Farsta, Södermalm, Skärholmen och Skarpnäck.

Staden har erhållit 25,6 mnkr i statsbidrag för läxhjälp, en ökning med 9 mnkr jämfört med 2017. Bidraget delas av 89 skolor som tillsammans kommer att erbjuda drygt 36 000 elever läxhjälp.

Central skolpliktbevakning - Oplacerade elever - Frånvaro

De kommunala skolorna har ansvaret att bevaka att alla skolpliktiga barn har en skolplacering. Utbildningsförvaltningen genomför regelbundet en central skolpliktsbevakning som redovisar hur många barn totalt i staden som står utan en registrerad skolplacering. I maj fanns det totalt 1 532 oplacerade elever. Historiskt sett har det alltid skett en ökning av oplacerade elever i inledningen av varje läsår beroende på att det är en stor rörlighet av elever mellan skolor vid skolstart och för närvarande är det totalt drygt 1 700 elever som står utan skolplacering, en ökning med cirka 200 från maj. I augusti 2017 var antalet drygt 2 400, antalet oplacerade elever har alltså minskat med nästan 30 procent. Av de drygt 1 700 oplacerade eleverna är det 573 ärenden som är överlämnade från skolorna till central förvaltning för fortsatt utredning och beslut. Denna möjlighet för skolor är ny sedan förra året, varför det inte går att göra helt enkla jämförelser med tidigare år.

Genom utredning får utbildningsförvaltningen kännedom om orsakerna till att elever saknar skolplacering och kan fatta de beslut som krävs. Under 2018 har hittills fattats 274 beslut om att skolplikten upphör på grund av en elevs varaktiga vistelse utomlands, vilket är det vanligaste resultatet av utredningen på central nivå. De andra möjliga resultaten kan vara:

- Beslut om att skolplikten är fullgjord
- Fortsatt bevakning på grund av att elevens bosättning utreds av Skatteverket
- Fortsatt bevakning på grund av att skolplikten bedöms kvarstå
- Fortsatt bevakning och ärendet går till föreläggande vid vite att fullgöra skolplikten
- Medgivande att fullgöra skolplikten på annat sätt

Nytt för läsåret 2018/2019 är att förskoleklassen har blivit obligatorisk och att elever i förskoleklassen har skolplikt från och med hösten 2018. Antalet elever som ingår i skolpliktsbevakningen utökas därmed med en årskull. Troligtvis kommer det att påverka antalet oplacerade elever under hösten 2018.

Central skolpliktbevakning ska under hösten 2018 regelbundet genomföras varje månad.

Uppskjuten skolplikt

Nytt för 2018 är att beslut ska fattas om uppskjuten skolplikt till förskoleklass. För läsåret 2018/2019 har 74 ärenden handlagts, vilket resulterat i 15 avslag och 59 bifall.

Frånvaroärenden

Från och med den 1 juli 2018, då ny lagstiftning trädde ikraft, gäller att Stockholms stad, som hemkommun, ska ha kännedom om de Stockholms elever som går i skolor hos andra huvudmän och som har en upprepad eller längre frånvaro. Andra huvudmän är skyldiga att lämna uppgifter om att de inlett en utredning av elevens frånvaro. Hemkommunen har sedan ett ansvar att bevaka att dessa elever får sin rätt till utbildning tillgodosedd samt att skolplikten fullgörs. Tidigare skulle endast fristående huvudmän meddela om eleverna hade en betydande ogiltig frånvaro men numera omfattas all frånvaro och även Stockholms elever som går i andra kommuners skolor.

Hittills under 2018 har förvaltningen handlagt 287 elevärenden som gäller frånvaro hos annan huvudman, av dessa är 129 ärenden pågående. Totalt under hela 2017 handlades 628 sådana ärenden. I och med ändringen i skollagen kommer sannolikt antalet elevärenden återigen att öka, eftersom både giltig och ogiltig frånvaro ska utredas och anmälas till hemkommunen. Antalet elevärenden kan även komma att påverkas av att förskoleklassen är obligatorisk.

Omsorg på obekvämt arbetstid

Utbildningsförvaltningen ansvarar för handläggning av beslut om omsorg på obekvämt arbetstid - för både förskole- och grundskolebarn - för alla invånare i Stockholm oavsett var barnet har sin dagliga placering.

Under 2018 har fyra nav startats, med ansvar för utförandet av omsorgen sedan den 1 april. Förvaltningen ansvarar för att samordna hanteringen kring samtliga beslut, informera naven och vårdnadshavare om beslut, begära in rapporter, följa upp rapporter, kommunikation på hemsidan/intranät, kommunicera med vårdnadshavare, nav och fristående anordnare, samt betala ut ersättning till verksamheter.

Tabell 10: Ansökningar omsorg på obekvämt arbetstid

Ansökningar vt 2018	Godkända	Avslag	Avskrivna	Avvisade
174	157	2	13	2
Ansökningar ht 2018	Godkända	Avslag	Avskrivna	Under arbete
192	150	12	4	26

Under höstterminen 2017 kom 210 ansökningar om barnomsorg på obekvämt arbetstid in och av dessa godkändes 184. Det finns ett behov av att under året se över processen med handläggning, regelverk och utförandet av omsorgen i de fyra naven.

Söka skola

I år kom 15 470 ansökningar till förskoleklass respektive grundskolan in, vilket är en ökning med nästan 360 ansökningar jämfört med året innan. Stadens e-tjänst för ansökan till grundskolor användes i år av 93 procent av de sökande. Övriga ansökte via blankett. Av ansökningarna till förskoleklass fick 93 procent erbjudande om en grundskola på någon av sina tre sökta skolor.

I Söka skola 2018 finns nu 54 fristående skolor, en ökning med sex skolor jämfört med föregående år, och något mer än hälften av de fristående skolorna är anslutna. I ansökningsprocessen används Stockholms Stads antagningskarta, vilket är ett automatiserat kartstöd som förenklar grundskolornas antagningsprocess genom att beräkna relativ närhet och rangordna sökande enligt utbildningsnämndens beslutade urvalsgrunder. Genom ökad centralisering och automatisering vill förvaltningen kraftigt minska skolornas administration och samtidigt ytterligare stärka rättssäkerheten.

En utredning avseende centralisering av beslut om skolplacering i förskoleklass och grundskola genomförs. Utredningen redovisas till förvaltningsledningen i september 2018.

Uppdraget har delats upp i tre fokusområden:

1. Centralisera Söka skola
2. Information inför ansökan till förskoleklass
3. Samordna "Min barnomsorg" med "Söka skola"

Måluppfyllelse och resultat – gymnasieskola

Från läsåret 2017/2018 erhöll 86 procent av stadens gymnasieelever ett examensbevis, en förbättring jämfört med föregående år. Både pojkarnas och flickornas resultatförbättringar bidrog till den ökade andelen. Av eleverna med examen från yrkesprogram erhöll 40 procent högskolebehörighet, en förbättring med en procentenhet.

Skillnaderna i betygsresultat är fortsatt stora mellan stadens gymnasieskolor. Jämfört med föregående år ser spridningen ut att ha minskat för andel elever med examensbevis. Att jämföra betygsresultat mellan gymnasieskolor är dock svårt då programsammansättningen skiljer sig åt.

Studieutgångar läsåret 2017/2018, med antal elever

Gymnasieskola	Dokument	Elevantal
Nationella program	Examensbevis	3 355
	Studiebevis	533
Introduktionsprogram	Gymnasieintyg	651
Gymnasiesärskola	Dokument	Elevantal
Nationella program	Gymnasiesärskolebevis	43
Individuellt program		40

För att en elev ska erhålla ett examensbevis krävs:

För samtliga nationella program	
Att eleven har genomfört (blivit betygssatt på) en utbildning omfattande 2 500 kurspoäng	
Att minst 2 250 kurspoäng är godkända	
Att gymnasiearbetet är godkänt	
För högskoleförberedande program	För yrkesprogram
Minst betyget godkänt på följande kurser; <ul style="list-style-type: none"> • Svenska 1 eller svenska som andraspråk 1 • Svenska 2 eller svenska som andraspråk 2 • Svenska 3 eller svenska som andraspråk 3 • Engelska 5 • Engelska 6 • Matematik 1b eller 1c 	Minst betyget godkänt på följande kurser; <ul style="list-style-type: none"> • Svenska1 eller svenska som andraspråk 1 • Engelska 5 • Matematik 1a • 400 kurspoäng inom de programgemensamma ämnena.

En elev som inte uppfyllt kraven för examensbevis får ett studiebevis.

Analysen nedan grundar sig på statistik från Sweco samt resultatrapportering från skolor. I samband med verksamhetsberättelsen kommer också Skolverkets siffror att redovisas, vilka tar hänsyn till avhopp och byte av studievägar. Samtliga resultat analyseras i verksamhetsberättelsen.

Betygsresultat totalt

Från läsåret 2017/2018 erhöll 86 procent av stadens elever ett examensbevis, ett förbättrat resultat jämfört med föregående år. Både pojkarnas och flickornas resultatförbättringar bidrog till den ökade andelen. Av eleverna med examen från yrkesprogram erhöll 40 procent högskolebehörighet, en förbättring med en procentenhet. Av samtliga utfärdade examensbevis var 89 procent från högskoleförberedande program och 11 procent från yrkesprogram.

Tabell 11: Betygsresultat totalt 2016 - 2018

Betygsresultat	Examensbevis			Studiebevis		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Andel elever med examens- och studiebevis, procent						
Totalt	82	84	86	18	16	14

Utfärdade studiebevis inom högskoleförberedande program

Inom högskoleförberedande program har 45 procent elever med utfärdade studiebevis inte fullföljt en utbildning om 2 500 gymnasiepoäng. Det tyder på att en majoritet av eleverna med studiebevis har genomfört sin utbildning sett till antalet kurser, men att de inte har uppnått samtliga betygskrav. 86 procent av eleverna hade inte uppnått kraven om minst 2 250 godkända kurspoäng totalt. Utifrån examenskraven är ett icke godkänt gymnasiearbete mest frekvent, därefter följer icke godkända betyg i kursen svenska 3.

Totalt sett uppvisas förbättringar i andel elever som erhåller examensbevis. Att undersöka vidare är att i gruppen med studiebevis ökar andelen med betyg i de kurser som ingår som krav i ett examensbevis, samtidigt som andelen elever som inte har genomfört kurser i tillräcklig omfattning också ökar.

Utfärdade studiebevis inom yrkesprogram

Inom yrkesprogram har 44 procent (2017: 36 procent) av eleverna med utfärdade studiebevis inte fullföljt en utbildning om 2 500 gymnasiepoäng och 78 procent (2017: 80 procent) elever har inte uppnått kraven för 2 250 poäng med godkända kurser. Av de kurser som utgör krav för yrkesexamen är gymnasiearbetet den kurs där flest elever inte erhållit godkända betyg. Därefter följer det sammanhållna kravet på minst 400 godkända gymnasiepoäng inom blocket för programgemensamma kurser.

Examensbevisen - Genomsnittlig betygspoäng och andel elever med godkända kurser

Tabell 12: Genomsnittlig betygspoäng 2016 – 2018

Betygsresultat	Examensbevis		
	2016	2017	2018
Betygspoäng	15,5	15,6	15,9
Andel elever med minst E i alla kurser, procent	76	78	79

Tabell 13: Betygsfördelning i procent per betygsskala - jämförelse mellan 2017 och 2018

	2016 %	2017 %	2018 %	Differens 2017-2018
A	23,3	24,3	27,5	3,2
B	22,7	22,5	23,4	0,9
C	25,5	25,0	24,3	-0,7
D	14,6	14,3	12,8	-1,5
E	12,5	12,6	10,8	-1,8
F	1,4	1,3	1,2	-0,1

Andelen betyg A och B har ökat medan resterande betygsskalor har sjunkit. Andelen betyg A har ökat de senaste tre åren. Alla kurser viktas in i slutresultatet och en kurs om 50 poäng väger mindre i beräkningen än en kurs om 150 poäng.

Även andelen elever som har godkänt på samtliga kurser i sina examensbevis ökade jämfört med föregående läsår, från 78 till 79 procent.

Vid analys av betygsresultat på skolnivå mellan olika läsår bör hänsyn tas till strukturella förändringar vad det gäller skolornas elevvolym och programsammansättningar. Även skillnader i skolornas antagningssituation tre år tidigare bör beaktas. Vid en översiktlig genomgång av årets avgångsklasser per skola uppvisas smärre förändringar volymmässigt för skolornas nationella program. En första bedömning är att helheten på skolnivå är relativt stabil jämfört med föregående år. Skolor med förbättrade betygsgenomsnitt uppvisar olika mönster. Några av skolorna hade resultatförbättringar både avseende examensgrad och betygsgenomsnitt. I något fall fanns det skolor med ökad attraktivitet 2015 i förhållande till 2014, där elever med högre meritpoäng antogs.

Tabell 14: Kurser med flest satta F-betyg sammanställda från examensbevis och studiebevis

Gymnasiekurs	Antal F	Andel av utfärdade kursbetyg (%)
Matematik 2b	244	13
Religion 1	218	6
Matematik 3b	163	18
Svenska 3	154	5
Idrott 1	141	4
Fysik 2	140	11
Engelska 7	116	5
Naturkunskap 1a1	108	22
Matematik 4	102	8
Historia 1b	99	3

Det är främst kurser från utbildningar med många elever som synliggörs, till exempel har staden många elever på naturvetenskapsprogrammet, vilket ger genomslag för kurserna Fysik 2 samt Matematik 4 i tabellen.

Resultatspridning

Totalt erhöles 86 procent av eleverna examensbevis.

Tabell 15: Resultatspridning – andel elever med gymnasieexamen

	Antal skolor*	Intervall för Andel elever med gymnasieexamen %
Skolor med mer än 86 procent	10	90 – 100
Skolor med mindre än 86 procent	10	58 – 83

* Skolor där elevantalet minst uppgick till 10 elever ingår i sammanställningen.

Stadens gymnasieskolor uppvisar stora skillnader i sina resultat. Att jämföra betygsresultat mellan gymnasieskolor är svårt då programsammansättningen skiljer sig åt. Skolans attraktivitet och elevernas sökmönster är faktorer som påverkar betygsresultaten.

Tabell 16: Resultatspridning – program och skolenhet*

	Andel elever med examensbevis	Betygspoäng	Andel elever med godkända kursbetyg
Naturvetenskap	55 – 100	13,6 – 18,7	38 - 98
Samhällsvetenskap	35 - 100	12,9 – 18,7	23 - 100

* Skolenheter där elevantalet minst uppgick till 10 elever ingår i sammanställningen.

Skillnader i studieresultat mellan olika skolor kan illustreras genom att jämföra resultat från samma program. Program som kan jämföras är naturvetenskaps- och samhällsvetenskapsprogrammet eftersom de finns på många skolor och har tillräckligt stor volym. Skillnaderna kan till viss del förklaras av elevernas olika ingångsvärden avseende meritpoäng.

Jämfört med föregående år ser spridningen ut att ha minskat för andel elever med examensbevis. Sett till betygsgenomsnitt och andel elever med godkända betyg uppvisas dock större skillnader än föregående år.

Stadens skolor uppvisar också skillnader i resultat mellan skolor/skolenheter, både när det gäller utfärdade examensbevis och kön. Exempelvis står sju skolor med betygsresultat över 15,9 betygspoäng för 56 procent av samtliga examensbevis och på dessa sju skolor var 65 procent av examensbevisen erhållna av flickor.

Resultaten i ett genusperspektiv

Tabell 17: Betygsresultat - genusperspektiv

Andel examensbevis, procent	Pojkar	Flickor	Differens
2016	78	86	8
2017	82	86	4
2018	84	88	4
Betygspoäng	Pojkar	Flickor	Differens
2016	15,1	15,9	0,8
2017	15,0	16,1	1,1
2018	15,6	16,2	0,6
Andel godkända betyg, procent	Pojkar	Flickor	Differens
2016	73	78	5
2017	72	83	11
2018	76	81	5

I årets utfall var differensen mellan pojkar och flickor oförändrad jämfört med föregående år för andel elever med examensbevis. Både pojkar och flickor uppnådde en likvärdig ökning av examensgraden. En minskad skillnad uppvisas för genomsnittlig betygspoäng, där pojkarnas ökning var mer betydande än flickornas. En minskad skillnad uppvisas också för måttet andel elever med godkända betyg. Här förbättrades pojkarnas resultat med fyra procentenheter, från 72 till 76 procent, medan flickornas försämrades från 83 procent till 81.

Måluppfyllelse introduktionsprogram

I tabellen nedan beskrivs i korthet introduktionsprogrammen med huvudsakligt innehåll och syfte. Dessutom redovisas antal elever som har avslutat sina studier och erhållit ett gymnasieintyg.

Tabell 18: Måluppfyllelse introduktionsprogram

Program	Uppdrag – Mål	Antal elever
Preparandutbildning	Eleven läser in de grundskoleämnena som saknas för önskad behörighet. Mål: Övergång till nationellt program senast inom ett år	2
Programinriktat individuellt val	Eleven går integrerat med elever på nationellt yrkesprogram och läser in de grundskoleämnena (1 till 3 stycken) som saknas för behörighet Mål: Övergång till nationellt yrkesprogram	24
Yrkesintroduktion	Yrkesinriktad utbildning anpassad efter elevens behov. Elevens kompetens ska framgå i gymnasieintyget Mål: Yrkesutgång med anställningsbarhet	61
Individuellt alternativ	Utbildning anpassad efter elevens behov. Elevens kompetens ska framgå i gymnasieintyget. Mål: Yrkesutgång med anställningsbarhet/övergång till nationellt program/annat introduktionsprogram/övriga utbildningsformer	45
Språkintröduktion	Undervisning i svenska för nyanlända. Mål: Att gå vidare med utbildning	519
Totalt		651

I samband med verksamhetsberättelsen för 2018 kommer en bredare redovisning att göras, baserad på Skolverkets underlag.

Nedan redovisas genomströmningen av elever som påbörjar sina studier på ett introduktionsprogram och som därefter har övergång och avslut på ett nationellt program inom fyra år. Elever som har påbörjat och avslutat sina studier i stadens egen regi omfattas. Elever som har gått över till andra kommuner/fristående skolor räknas inte in i resultatet.

Tabell 19: Genomströmning, elever som påbörjat studier på introduktionsprogram 2014

	Antal inskrivna 2014	Andel examen inom 4 år Stockholms stad (%)	Andel studiebevis inom 4 år Stockholms stad (%)
Individuellt alternativ	203	11	4
Preparandutbildning	49	16	18
Programinriktat individuellt val	92	13	20
Språkintröduktion	794	3	3
Yrkesintroduktion	201	1	0

Preparandutbildning och programinriktat individuellt val har som mål att eleverna efter ett år ska gå över till nationellt program. I sådana fall utfärdas istället examensbevis alternativt studiebevis.

Att cirka 34 procent av eleverna inom preparandutbildningen och 33 procent av eleverna från programinriktat individuellt val erhåller ett examensbevis eller studiebevis från nationellt program inom 4 år, får bedömas som ett lågt resultat jämfört med förväntat.

För de andra tre programmen där elever har individuella mål för sin utbildning är en övergång till nationellt program inte förväntad. Här är det viktigt med individuella uppföljningar baserat på elevernas studieplan till stöd för analys av måluppfyllelse.

Under våren 2018 tog riksdagen beslut, baserat på gymnasieutredningen, att preparandutbildningen ska upphöra efter innevarande läsår och att programinriktat individuellt val ska byta namn till programinriktat val och även omfatta studieplatser integrerade på högskoleförberedande program.

Utfärdade gymnasieintyg innehåller dokumentation av betygsatta kurser. Sammanställningar visar att resultat vad gäller kursbetyg varierar per skola. En stor del av variationen kan förklaras av att elevgrupperna skiljer sig från skola till skola och att grupperna kommit olika långt i sin inläring, till exempel nyanlända och deras varierande utbildningsbakgrund. Det finns dock skillnader som inte kan förklaras av olikheter i elevgrupperna utan måste identifieras och följas upp i gymnasieavdelningens resultatdialoger.

Ny plan för introduktionsprogrammen

Förvaltningen har, med Skolverkets stödmaterial och gymnasieutredningen som grund, tagit fram en ny plan för introduktionsprogrammen som ska gälla från och med läsåret 2018/2019. Planen innebär bland annat att alla elever erbjuds ytterligare en timmes undervisning per vecka. Till planen finns det en bilaga om hur individuella studieplaner ska upprättas, så att de blir mer likvärdiga. Utbildningstillfällen om elevadministration angående elever på introduktionsprogrammen kommer att genomföras för personal på gymnasieskolor under hösten 2018.

Måluppfyllelse gymnasiesärskolan

Elever i gymnasiesärskolan på såväl nationella som individuella program har efter avslutad utbildning fått ett gymnasiesärskolebevis. Dokumentet innehåller uppgifter om vilket program eleven följt, vilka kurser eller ämnesområden eleven läst samt kursernas omfattning i gymnasiesärskolepoäng och ämnesområdenas omfattning. Av beviset framgår också vilka betyg eleven har fått, information om gymnasiesärskolearbetet samt inriktningen på elevens arbetsplatsförlagda lärande.

I år utfärdades totalt 83 gymnasiesärskolebevis från stadens skolor, varav 43 bevis på nationella program och 40 bevis på individuella program. På de nationella programmen är det en påfallande större andel pojkar än flickor som fått bevis, av totalt 43 elever är 34 pojkar. Totalt sattes 891 betyg på de nationella programmen med betyg C som vanligast förekommande. Ett fåtal bevis innehåller både ämnesområden och ämnen.

Utvecklingsinsatser gymnasiesärskola

Under läsåret har framtagen kommunikationsplan för gymnasiesärskolan genomförts. Gymnasieavdelningen arrangerar i samarbete med grundskoleavdelningen varje år en informationsträff om gymnasiesärskolan. Satsningen på gemensamt material inför bland annat Fryshusets gymnasiesärskolemässa har tagits emot väl.

En ny brukarenkät särskilt riktad till gymnasiesärskolan är implementerad. Det har funnits en bred representation från gymnasiesärskolorna och förvaltningen i den arbetsgrupp som tagit fram enkäten. Svarsfrekvensen blev mycket tillfredsställande, 68 procent (74 svar av 109 anmälda) för de individuella programmen och 81 procent (173 svar av 215 anmälda) för de nationella programmen, alltså totalt 247 svar. En uppföljning av utformningen av enkäten och en diskussion kring resultaten sker under hösten tillsammans med skolorna.

I samarbete med ungdomsmottagningarna kommer det under hösten att genomföras en särskild satsning inom gymnasiesärskolan för att öka kunskapen bland unga om sexuell och reproduktiv hälsa och ungas rättigheter. Personalen blir erbjuden utbildning och skolorna får stöd av respektive stadsdelsförvaltnings ungdomsmottagning.

Under läsåret 2018/2019 återupptas gymnasiesärskolerådet. På agendan inför träffarna finns bland annat information och inspel om gemensam kommunikationsplan, utbildnings-satsningar, gymnasiesärskolans nya organisation samt översyn av programpeng.

Gymnasiesärskolans organisation

Utredningen kring gymnasiesärskolans nya organisation utifrån Gysär 13 är avslutad. Föreslagna förändringar planeras ihop med gymnasieskolans övriga utbyggnad.

Sommarskola

Sommarskolan erbjöd gymnasiekurser vid Thorildsplans gymnasium samt grundskoleämnena matematik, engelska, svenska och svenska som andraspråk vid Blackebergs gymnasium.

Tabell 20: Sommarskola Thorildsplans gymnasium

Antal elever	Antal elever efter 2 veckor	Antal utfärdade kursbetyg	Andel (%) godkända kursbetyg
460	401	495	71

Cirka 460 elever påbörjade studier på sommarskola vid Thorildsplans gymnasieskola och 401 elever var kvar efter två veckor. Totalt utfärdades 495 kursbetyg. Många elever anmäler sig till fler än en kurs. Ett bekymmer för organiseringen är att elever kan bli godkända i kurser på sin ordinarie gymnasieskola efter att de har gjort sin anmälan till sommarskolans kurser.

Blackebergs gymnasium erbjöd sommarskola, främst till nyanlända ungdomar i gymnasie-ålder med kort tid i Sverige, men även till grundskoleelever som saknade godkända betyg i matematik, engelska eller svenska som andraspråk. Eleverna kom från hela länet och från både kommunala samt fristående skolor.

Tabell 21: Sommarskola Blackebergs gymnasium

Antal anmälda elever kvar vid upprop	Antal efter 2 veckor	Antal elever som genomfört med minst 75 % närvaro	Antal betyg för elever som har fullföljt och läst ämnen
1 168	855 (26 % flickor)	555 (65 %)	Ma 57, SvA 79, Eng 33, Totalt 169

Utöver betygssatta kurser erhåller elever som fullföljt sommarskola med 75 procent närvaro skriftliga omdömen, ett underlag och stöd till elevernas fortsatta utveckling.

Prioriterade områden under året

Nyanlända

För att stärka mottagande och utbildning för nyanlända elever genomförs under hösten ett antal insatser och aktiviteter utifrån de utvecklingsområden som har identifierats och sammanställts i utvecklingsplanen.

Under vårterminen genomfördes modersmålskurser på grundläggande nivå för nyanlända elever utan skolbakgrund som ett pilotprojekt på en gymnasieskola med språkintröduktion. Utvärderingen visar på goda resultat där både lärare och elever vill se en fortsättning. Till hösten kommer Språkcentrum att erbjuda modersmålskurser på grundläggande nivå för nyanlända elever på språkintröduktion.

Ökad social delaktighet är ett av de identifierade utvecklingsområdena för nyanländas lärande. Det elevinitierade projektet Gränslöst skapande genomfördes under våren, med stöd av utbildningsförvaltningen. Där fick elever från språkintröduktion och elever från nationella program mötas och jobba tillsammans i skapande workshops. Det avslutades med vernissage på Kulturhuset. Eleverna kommer fortsätta att driva Gränslöst skapande, men i ett annat format.

Filmprojektet Ung i STHLM har också haft som syfte att öka den sociala delaktigheten mellan nyanlända och mer etablerade svenskar. Projektet genomfördes på tre gymnasieskolor under våren. En utvärdering genomfördes och sammanställningen är under arbete och kommer att redovisas under hösten. Ung i STHLM fortsätter i höst, men i en annan form och på nya skolor. Projektet finansieras med hjälp av statsbidrag och innefattar även framtagandet av ett digitalt läromedel.

Elevhälsoarbete - gymnasieskola

Efter tidigare stora gemensamma satsningar på gymnasieskolornas elevhälsa har respektive skolenhet under läsåret 2017/2018 fått tid för egen utveckling inom området. Uppföljning och analys av elevhälsoarbetet görs inom ordinarie uppföljningssystem på skolenivå samt nämnd- och huvudmannanivå. Elevhälsans arbete följs upp bland annat med hjälp av elevhälsoplanen. Gymnasieskolornas elevhälsoplan beskriver på vilket sätt elevhälsan arbetar med att stärka och utveckla det förebyggande och hälsofrämjande arbetet samt hur skolenheterna samarbetar med andra myndigheter som socialtjänst och hälso- och sjukvård.

Tidiga insatser för psykisk hälsa bland unga där man utgår från den unges enskilda behov borgar för kvalitet och medför kostnadseffektivitet för samhället. Personalen inom gymnasieskolan behöver ha rätt kompetens för att identifiera riskgrupper i tid och skolan behöver resurser för att kunna samverka med andra aktörer. Specifika grupper, exempelvis nyanlända elever, elever inom hbtq och elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning behöver särskilt uppmärksammas. I detta arbete får skolpsykologen en avgörande betydelse. En utredning hur denna insats kan förstärkas ute på skolorna har påbörjats under 2018.

Verksamhetsstöd

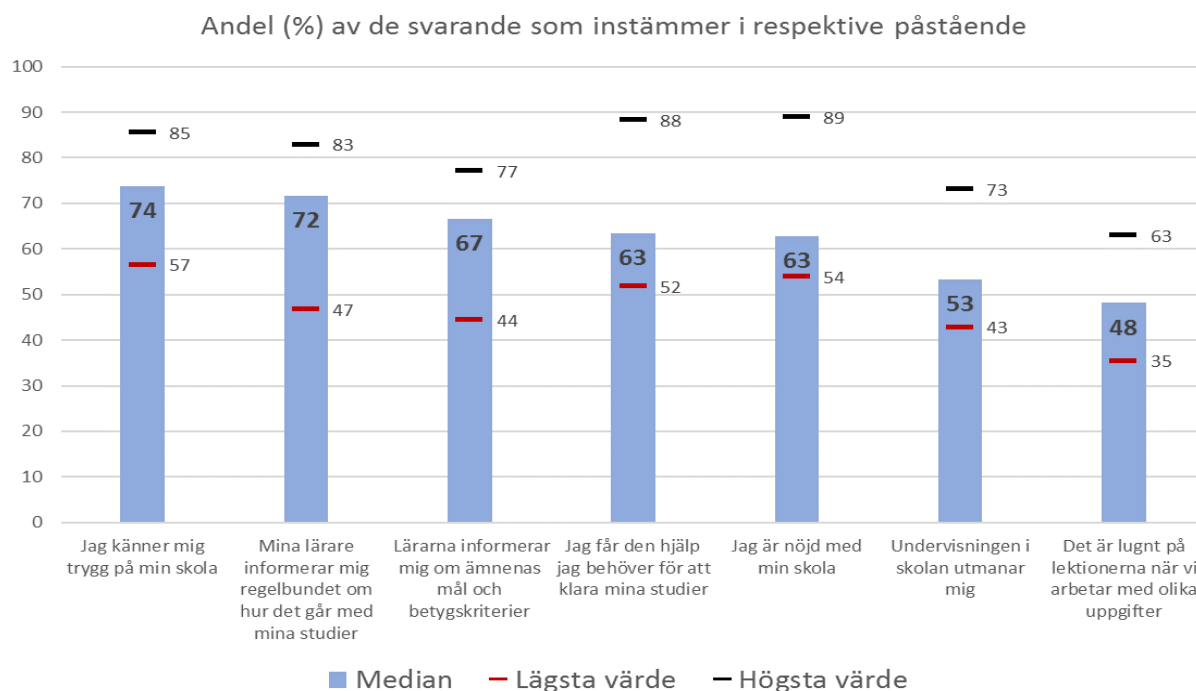
Verksamhetsstödet är centralt avsatta medel för ersättning utöver skolpeng för insatser kring elever i omfattande behov av särskilt stöd. Elever som får verksamhetsstöd ska vara folkbokförda i Stockholm och gå i en kommunal gymnasieskola i Stockholms stad. Verksamhetsstöd har under 2017/2018 fördelats utifrån bedömningsgrunder för elev alternativt grupp av elever.

Brukarenkät – språkintröskning

Under våren 2018 genomfördes för första gången en brukarundersökning för språkintröskning, som elever vid 13 av 19 kommunala gymnasieskolor med språkintröskning i Stockholms stad besvarade. Sammanställningen är indelad i två delar:

Del 1: Allmänna indikatorfrågor, som redovisas i jämför skola

Figur 4: Sammanfattning av resultat per fråga

Diagrammet ovan visar medianvärde samt lägsta respektive högsta värde bland de 13 skolorna för de olika frågorna. Frågan om *trygghet* är den av de analyserade frågorna som

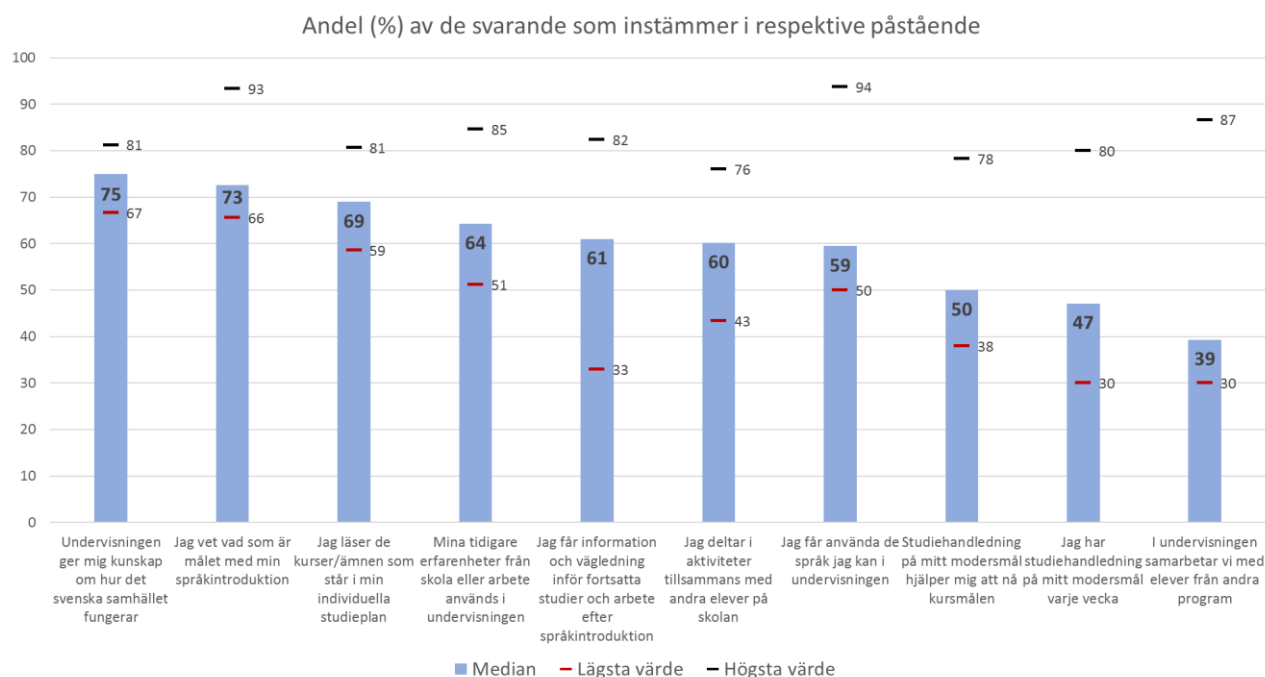
uppvisar de mest positiva resultaten: medianvärdet för andel elever som instämmer i påståendet *Jag känner mig trygg på min skola* är 74 procent. Nästan lika högt medianvärde, 72 procent, har frågan *Mina lärare informerar mig regelbundet om hur det går med mina studier*.

Sämst resultat uppvisar frågan om *studiero*, med ett medianvärde på bara 48 procent av elever som instämmer i påståendet *Det är lugnt på lektionerna när vi arbetar med olika uppgifter*. Även frågan om *utmanande undervisning* uppvisar ett lågt resultat med ett medianvärde på 53 procent instämmande elever.

Variationen mellan skolor är generellt sett hög för alla frågor, vilket framgår av skillnaden mellan den svarta linjen (bäst resultat) och den röda linjen (sämst resultat) för respektive stapel i diagrammet.

Del 2: Frågor specifika för språkintruktionsprogrammen

Figur 5: Sammanfattning av resultat per fråga

Diagrammet ovan visar medianvärde samt lägsta respektive högsta värde bland de 13 skolorna för de olika frågorna. Mest positiva är eleverna avseende frågan om undervisningen ger kunskap om hur det svenska samhället fungerar. Medianvärdet är 75 procent instämmande, med en relativt liten variation mellan skolor på mellan 67 procent och 81 procent. Även frågan om man känner till målet med sin språkintruktionskurs får ett gott resultat med ett medianvärde på 73 procent och minimivärde på 66 procent.

Sämst resultat uppvisar frågan om man i undervisningen samarbetar med elever från andra program, med ett medianvärde på bara 39 procent av elever som instämmer i påståendet.

Även frågan om man får studiehandledning på modersmålet varje vecka uppvisar ett lågt resultat med ett medianvärde på 47 procent instämmande elever, liksom den besläktade frågan om huruvida studiehandledning på modersmålet hjälper en att nå målen, med 50 procent instämmande elever.

Ett intressant mönster är att spridningen mellan skolor är mycket hög för flera av de frågor som generellt sett uppvisar låga medianvärden. Exempelvis varierar andelen elever som instämmer i påståendet att man i undervisningen samarbetar med elever från andra program mellan 30 procent och 87 procent beroende på skola. För att nå en fördjupad förståelse för vad som ligger bakom de stora skillnaderna i resultat mellan de olika skolorna krävs information som inte ingår i enkäten, exempelvis avseende den aktuella elevgruppens storlek, förkunskaper och så vidare, på respektive skola. Spridningen i resultat indikerar dock att det kan finnas skillnader i arbetssätt som är värda att ta fasta på. Ett erfarenhetsutbyte mellan skolor avseende sådant som arbetssätt för att främja programöverskridande samverkan och hur man bäst utnyttjar elevernas tidigare erfarenheter i undervisningen skulle exempelvis kunna vara värdefullt.

Långsiktigt utbud

Översynen av gymnasieskolornas utbildningsutbud har processats vidare under året. En del förändringar har gjorts för att ge bättre förutsättningar för att öka likvärdigheten mellan skolorna, till exempel har justeringar gjorts för fördelningen av språkintröduktionsplatser mellan skolorna. Analysarbetet fortsätter under året.

Satsningen på pedagogikcollege på Midsommarkransens gymnasium har ökat antalet platser på barn- och fritidsprogrammet.

Gymnasieskolans ledningsorganisation

Ledningsorganisationen har ändrats den 1 juli 2018 från 4 gymnasieområden till 3, vilket leder till en effektivare ledningsgrupp. Förvaltningen har också påbörjat en succesiv förändring med att gå från en organisation med flera rektorer på en skola till en organisation med en rektor per skola som i sin tur kan organisera sin skolledning med biträdande rektorer.

Programmering och digitalisering

Programmeringskommissionens rekommendationer för att öka kompetensen bland lärare, fritidshemspersonal och elever indelades i fyra åtgärdsområden - Styra, Mäta, Utbilda, Inspirera. Två av dessa områden – Mäta och Utbilda - har till stor del konkretiserats i grundskolans kompetensförsörjningsplan för digitalisering där kommissionens föreslagna insatser beskrivs mer i detalj. Insatser för gymnasieskolan är i stort sett de samma, men ingår i inte i denna plan. Områdena Styra och Inspirera innehåller åtgärder av mer övergripande karaktär. Befintliga nätverk och strukturer används inom samtliga områden.

I området Utbilda är nästan samtliga insatser i gång – kurser och seminarier i egen regi, poänggivande kurser på lärosäten, undervisningsutvecklande FoU-projekt, demoskola. Inom området Uppföljning ligger insatserna i kompetensförsörjningsplanen.

Kompetensförsörjningsplanen för grundskolan har hittills inneburit att närmare 1 500 lärare deltagit i ett 20-tal workshops i de ämnen som omfattas av läroplansförändringar när det gäller digitalisering, enligt vilken lärare förväntas arbeta med större fokus på digital kompetens. Syftet är att informera om styrdokumentsförändringarna och genom konkreta exempel visa på hur detta kan omsättas i undervisning, forskare, utbildningsråd från Skolverket och lärare verksamma i staden höll föreläsningar och workshops.

Tabell 22: Kurser och kursdeltagare programmering

Ämne	Antal seminarier/ workshops	Lärarkategorier Årskurs	Antal deltagande lärare totalt
Matematik	5	1-3	257
Matematik	4	4-6	196
Matematik	4	7-9	133
NO	3	1-9	107
Teknik	3	1-9	150
Svenska/svenska som andraspråk	1	1-9	100
Slöjd	1	1-9	100
SO	1	1-9	262

Under hösten finns ett fortsatt utbud med seminarier med innehåll som är relevant utifrån den reviderade läroplanen för grundskolan.

Under hösten 2018 kommer 110 lärare från stadens grundskolor att delta i en kurs i programmering med didaktisk inriktning om 7,5 högskolepoäng. Kursen riktar sig främst till lärare i matematik från och med årskurs 4. Magisterutbildningen i programmeringsdidaktik kommer inte att genomföras på grund av för få sökande. Utbildningsförvaltningen planerar att erbjuda ytterligare ett mindre antal ämnesdidaktiska seminarier under hösten 2018, liknande de som genomfördes under våren 2018.

Lärardrivna undervisningsutvecklande forskningsprojekt har startats inom ramen för Stockholm Teaching & Learning Studies samt Ifous FoU-program ”Programmering i ämnesundervisningen”. Uppskattningsvis 100 lärare från 14 skolor deltar i något av projekten, 18 av dessa lärare har kontinuerlig tillgång till vetenskaplig stöttning alternativt kontakt med forskare. Två FoU-projekt kring programmering med vetenskaplig ledning från central förvaltning pågår med goda resultat, ett inom gymnasieskolan och ett inom grundskolan.

Arbete pågår i alla grundskoleområden att formera nätverk för utveckling av skolornas digitaliseringsarbete. Detta görs i samarbete med införandet av Skolplattformen. Under våren har även processledare gett stöd till grundskolechefer och rektorer, och det arbetet kommer att pågå under hela 2018.

Torsdagslabbet (inom Medioteket) är en ny makerspace-miljö för stadens lärare, för att ta del av material och nätverka med andra pedagoger som arbetar med programmering. Under våren har 40 skolor deltagit med 85 deltagare på de 13 tillfällena som Torsdagslabbet hållits.

Ansökan till ESF-rådet kring kompetensutveckling i digitalisering fick avslag men planeringen av insatser på området har inte ändrat riktning eller fokus. Planering pågår för ny, spetsigare ansökan kring kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte som innefattar förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, gymnasieskola och gymnasiesärskola.

Projektet Skolplattform Stockholm

I augusti infördes nya pedagogiska verktyg i Skolplattformen; Teams for Education, startsidor för personal, elever och vårdnadshavare samt den nya Planerings- och bedömningsmodulen. Utbildningar i dessa nya delar av plattformen pågår kontinuerligt under hösten. Införandet sker inom samtliga skolformer och ser något olika ut för var och en av skolformerna.

Etablering och utveckling av förvaltningsorganisationen för Skolplattform Stockholm fortgår i samarbete med stadsledningskontorets avdelning för digital utveckling, som står för ledning samt förvaltning av de IT-nära delarna. Den verksamhetsnära delen, som ligger i utbildningsförvaltningens IKT-enhet, är fullt bemannad sedan juni.

I juni genomfördes en större release 3.1 av Skolplattformen som innebar ny funktionalitet för barn- och elevregistret, BER, samt en stor mängd rättningar. Förutom ytterligare en rättningsrelease i september sker nästa stora release (4.0) av Skolplattformen i oktober.

Fujitsu, som ersätter HCL som leverantör av IT-tjänster, kommer att stå för leveransen av Office365 för stadens samtliga pedagogiska verksamheter.

GSIT 2.0

Tillgången till digitala enheter för stadens elever ska fortsätta att öka. Under 2018 har avtalen för produkter och tjänster för nästa generation it-service ("GSIT2") tecknats, anpassade efter behoven i de pedagogiska verksamheterna. Under våren 2018 fokuserades arbetet på att sätta tidplan och struktur för överföring av skolor och övriga verksamheter. För gymnasieskolorna påbörjas överföringen i oktober och de första grundskolorna gör sina beställningar i höst, för leveranser av nya digitala enheter från januari 2019 och framåt. Stadsledningskontoret har tillsammans med utbildningsförvaltningen påbörjat etableringen av förvaltningsorganisationen för den gemensamma IT-servicen för de pedagogiska verksamheterna.

Demoskola

Samarbetet mellan utbildningsförvaltningen, Stockholms Stad, Stockholm IT Region och institutionen för data- och systemvetenskap (DSV) på Stockholms Universitet i syfte att ta vara på digitaliseringens möjligheter för att stödja skolorna i deras kvalitetsarbete har fortsatt under våren och utmynnat i ett pilotprojekt som ska genomföras på två skolor inom grundskoleområde 3 under 2019. Innovationsprojektets fokus är att skapa ett aktivt och

långsiktigt arbetsmiljöarbete, för att öka tryggheten och studieron för eleverna i skolan. Planering sker under hösten för att kunna starta piloterna till våren.

Läromedelspolicy

En läromedelspolicy antogs av utbildningsnämnden i början av året och insatser till stöd för lärarens val och kvalitetssäkring av läromedel har förberetts inför hösten. Insatserna bygger på existerande strukturer och nätverk för att skapa en tydlig ämnesdidaktisk koppling.

Value added-mått

Utbildningsnämnden har i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen ta fram ett mått som visar skolornas bidrag till elevernas kunskapsutveckling, ett så kallat value-added-mått. I uppdraget specificeras att framtagandet inte får innebära ytterligare administration för den pedagogiska personalen. Så här långt har arbetet inneburit en kartläggning av exempel på value added-mått och de ståndpunkter som finns om hur value added-mått bör användas. Kartläggningen har huvudsakligen tagit upp vilka kunskapsmått som kan användas, och vilka olika metoder som finns för att konstruera ett value added-mått. Nästa steg är att se vilka möjligheter det finns att skapa ett lämpligt mått för Stockholms stad.

Beslutsstöd Skola och resultatrapportering

Förvaltningens arbete med att utveckla Beslutsstöd som verktyg för att följa, systematisera och analysera resultaten för varje skola fungerar, trots stora arbetsinsatser av såväl personal på central förvaltning och externa konsulter inte fullt ut som det är tänkt. Vårens resultatinsamling blev mycket försenad och det tog tid att få fram kvalitetssäkrade resultat. Svårigheterna beror bland annat på fel i överföring och samverkan mellan olika system, till exempel datakvalitetsproblem från Skolplattformen, men även på att grundskolans lärare har rapporterat betygsresultaten i ett nytt system som inte har fungerat fullt ut. Under hösten kommer förvaltningen att noga gå igenom de problem som varit och ta fram en plan för den fortsatta utvecklingen och förvaltningen.

Kommunikation med och insyn i fristående skolor

Under 2018 har hittills 17 insynsbesök gjorts på fristående skolor, 11 på grundskolor och 6 på gymnasieskolor. Tre av gymnasiebesöken har varit på så kallade resursskolor för elever med stora stödbehov. Förvaltningen har genomfört flera informationsmöten för fristående grundskolor och gymnasieskolor, bland annat om tilläggsbelopp.

Fyra fristående grundskolor och en fristående gymnasieskola har under våren stängt sin verksamhet. Två av skolorna har upphört med verksamheten efter beslut av Skolinspektionen. För de övriga skolorna har problem med lokaler och ekonomi varit orsak till att skolan upphört med sin verksamhet.

Tilläggsbelopp och verksamhetsstöd

Under våren har förvaltningen handlagt 375 ansökningar om verksamhetsstöd från kommunala grundskolor och 309 ansökningar om tilläggsbelopp från fristående grundskolor

för elever i grundskolan, samt 62 ansökningar om tilläggsbelopp för elever på fristående gymnasieskolor och verksamhetsstöd för elever i andra kommuners gymnasieskolor. Överenskommelse om extra ersättning har slutits med tre gymnasieanordnare för elever på introduktionsprogram och utöver det har 20 bedömningar om extra ersättning på introduktionsprogram gjorts. Hittills har färre ansökningar inkommit än under samma period tidigare år. Anledningen kan vara ett förändrat sökmönster och att fler ansökningar kan komma under hösten. Förvaltningen behöver analysera detta närmare i slutet av året.

START Stockholm

Under våren har START Stockholm arbetat med att förbereda för ett gemensamt mottagande av nyanlända grundskole- och gymnasieelever. Vissa delar av gymnasieverksamheten är sedan i april på plats, som placering på skola av nyanlända gymnasieelever från andra kommuner. Medarbetare med kompetens om gymnasieskola är rekryterade och börjar jobba med kartläggning och studie- och yrkesvägledning i september.

Det har under våren kommit betydligt fler nyanlända elever till START Stockholm än under de senaste åren. START Stockholm har nu en kö till kartläggningen vilket medfört att en mindre omfattande kartläggning tillfälligt genomförs.

ESF-projektet Ny START Stockholm är nu i genomförandefasen och projektgruppen har tagit fram en projektplan med tillhörande dokument. Under hösten kompletteras projektledare och controller med studie- och yrkesvägledare, coachande pedagog och beteendevetare.

Modersmålsundervisning

Rektor ska besluta om en elev har rätt till undervisning i ämnet modersmål. Enligt skollagen krävs att språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet och att eleven har grundläggande kunskaper i språket. En modell för bedömning ska utvecklas som stöd i rektors beslutsfattande. Modersmålslärares språkkompetens kommer att tas tillvara i detta arbete. Språkcentrums ledning har under våren deltagit i rektorsmöten i alla grundskoleområden och informerat om, och tillsammans med rektorerna diskuterat, en första användning av nämnda modell. Modellen används i början av höstterminen vid två av stadens grundskolor för att därefter utvärderas tillsammans med rektorer på de skolor som deltagit.

Utbildningsnämndens indikatorer och aktiviteter

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
 Andel elever som dagligen deltar i en styrd rörelseaktivitet	*					100 %		2018
 ♀ Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 3	93 %	93 %	94 %	94 %		95 %		2018
 ♀ Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i svenska/ svenska som andraspråk i åk 3	91 %	89 %	94 %	92 %		95 %		2018

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
◆ ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 6	93 %	93 %	93 %	93 %		96 %		2018
◆ ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 9	92 %	93 %	91 %	89 %		95 %		2018
◆ ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska/ svenska som andraspråk i åk 6	95 %	93 %	97 %	94 %		97 %		2018
● ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska/ svenska som andraspråk i åk 9	98 %	97 %	98 %	94 %		96 %		2018
▬ ♀ Andel elever som vid höstterminsslut i åk 1 har uppnått grundläggande taluppfattning inom matematik	**					100 %		2018
▬ ♀ Andel elever som vid höstterminsslut i åk 1 kan läsa bekanta meningar i korta, elevnära texter genom att använda ljudningsstrategi och helordsläsning på ett delvis fungerande sätt	***					100 %		2018
◆ ♀ Andel elever, av samtliga elever i åk 9, som är behöriga till nationella program	86,9 %	85,7 %	88,3 %	84,8 %		89 %		2018
● ♀ Andel gymnasieelever med examensbevis, oavsett studielängd	86 %			84 %		85 %		2018
◆ ♀ Andel gymnasieelever med minst betyg E i samtliga kurser i examensbevisen	79 %			78 %		80 %		2018
● ♀ Andel legitimerade lärare i grundskolan				76,4 %		75 %		2018
● ♀ Andel legitimerade lärare i gymnasieskolan				83,1 %		92 %		2018
● ♀ Meritvärde i årskurs 9	245,5	235,6	256,4	241,5 Poäng		242 Poäng		2018

I nuvarande inrapporteringsystem kan inte indikatorerna om rörelseaktivitet, taluppfattning i matematik och läsning följas upp på ett sätt som ger statistiskt säkerställt utfall, varför redovisningen görs på detta sätt:

- * Av skolorna har 39 procent uppnått ett resultat på över 80 procent, det vill säga andel elever som dagligen deltar i en styrd rörelseaktivitet. I snitt redovisar grundskoleområdena ett uppnått resultat på cirka 64 procent, lägst 57 procent och högst 75 procent.
- ** Över 80 procent av eleverna har grundläggande taluppfattning i matematik enligt bedömningsstödet i 93 procent av skolorna.
- *** Över 80 procent av eleverna har uppnått kraven för läsning enligt bedömningsstödet i 85 procent av skolorna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ En översyn av gymnasiesärskolans organisation ska genomföras	2017-01-01	2018-12-31	
▶ Etablera arbetsmetoder som främjar barns och elevers digitala kompetens och kreativitet, baserat på tillgänglig forskning och internationella jämförelser samt de av skolverket framtagna nationella it-strategierna	2018-01-01	2018-12-31	
▶ Fortsatt utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet inom introduktionsprogrammen och gymnasiesärskolan	2017-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta utveckla naturskolans verksamhet och säkerställa att den finns tillgänglig för skolor även när det gäller stadens södra delar	2017-01-01	2018-12-31	
 Implementera skolprogrammet	2018-01-01	2018-12-31	
 Måluppfyllelsen för elever med funktionsnedsättningar följs upp	2012-01-01	2018-12-31	
 Säkerställa att läromedel är anpassade för elever med särskilda behov och att lämplig teknik finns att tillgå för elever som är i behov av detta	2014-01-01	2018-12-31	
 Säkerställa att placerade barn får sin utbildning i en kommunal eller fristående skola med tillstånd från Skolinspektionen	2017-01-01	2018-12-31	
 Säkerställa tillgänglighet på webben för elever, vårdnadshavare och pedagoger med funktionsnedsättningar	2012-01-01	2018-12-31	
 Ta fram åtgärder för att öka andelen specialpedagoger i stadens grundskolor	2018-01-01	2018-12-31	
 Ytterligare insatser för att alla sexåringar deltar i förskoleklassens verksamhet ska genomföras.	2017-01-01	2018-12-31	
 Översyn av utbudet inom, och antagning till, introduktionsprogrammen språkintrödnung och individuellt alternativ	2016-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

1.1.2 Alla elever har en god lärmiljö

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Alla elever känner sig trygga i skolan. Skolan erbjuder en god lärmiljö där bemötande och stöd ger eleverna förutsättningar att fokusera på utbildning och arbetsuppgifter. Det finns tydliga och kända rutiner på skolan för hur man ska hantera olika situationer, exempelvis frånvaro och olika former av kränkningar. Medvetenheten om den fysiska miljöns betydelse för en trygg och kunskapsstödjande arbetsmiljö är hög. Skolan har god samverkan med vårdnadshavare samt socialtjänst, polis och andra relevanta aktörer.

Resultat – grundskolans brukarundersökning

Brukarundersökningen inom grundskolan har, för åttonde året, genomförts under våren 2018 som en totalundersökning i årskurserna 2, 5, 8 och den besvaras även av vårdnadshavare till elever i förskoleklass och årskurs 2.

Resultaten beskrivs över tid för frågorna: Jag känner mig trygg i skolan, jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna och jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen i de olika ämnena.

Resultatet i årets undersökning är märkbart lägre i alla eller flera frågor, för såväl årskurs 2, 5 som 8. Den typen av kraftiga nedgångar har inte setts under mätningarna som genomförts tidigare i sådan genomgripande omfattning. Visst arbete pågår för att ta reda på om det finns systematiska mätskillnader mellan årets undersökning och föregående års undersökning. Utredningsarbetet är inte avslutat och årets resultat bör mot denna bakgrund tolkas med försiktighet. En ytterligare analys av resultaten kommer att göras i verksamhetsberättelsen.

Frågor som används som indikatorer

Lugn och ro - Påståendet är: *Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna.*

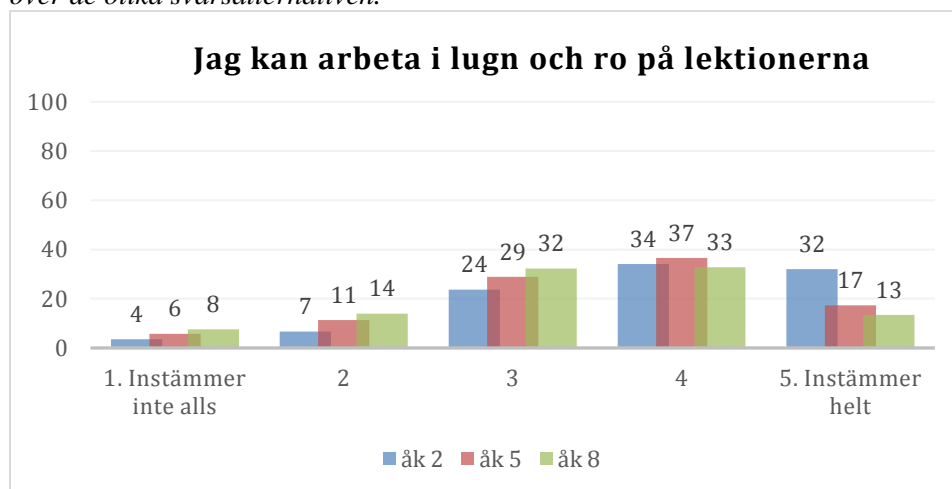
Som framgår av tabell 1 så har andelen positiva varierat relativt mycket över tid. Efter några år av förbättrade resultat har andelen positiva tydliga minskat i samtliga årskurser.

Tabell 23: Elevernas inställning till påståendet *Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna.*⁹ (Andel positiva svar) Jämförelse över tid 2012 - 2018.

Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna, enligt eleverna (andel positiva svar)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
åk 2	64	65	62	66	74	72	66
åk 5	63	63	57	59	64	65	54
åk 8	45	52	46	48	53	55	46
Vårdnadshavare med barn i förskoleklass	70	64	62	65	65	70	68
Vårdnadshavare med barn i årskurs 2	55	53	53	50	55	58	54

I både tabellen och figuren framgår att eleverna är mindre positiva ju äldre de är. Mest tydligt är det för svarsalternativet ”instämmer helt”.

Figur 6: Elevernas inställning till påståendet *Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna.* Fördelat över de olika svarsalternativen.

Jag känner mig trygg i skolan - Påståendet är: *Jag känner mig trygg i skolan.*

Som framgår av tabellen nedan är det också här tydligt att andelen positiva minskat jämfört med föregående år. Minskningen är mest påtaglig i årskurs 5 och 8. Till skillnad från frågan om lugn och ro har andelen positiva varit relativt stabil över tid, så årets resultat är ett tydligt brott i den trenden.

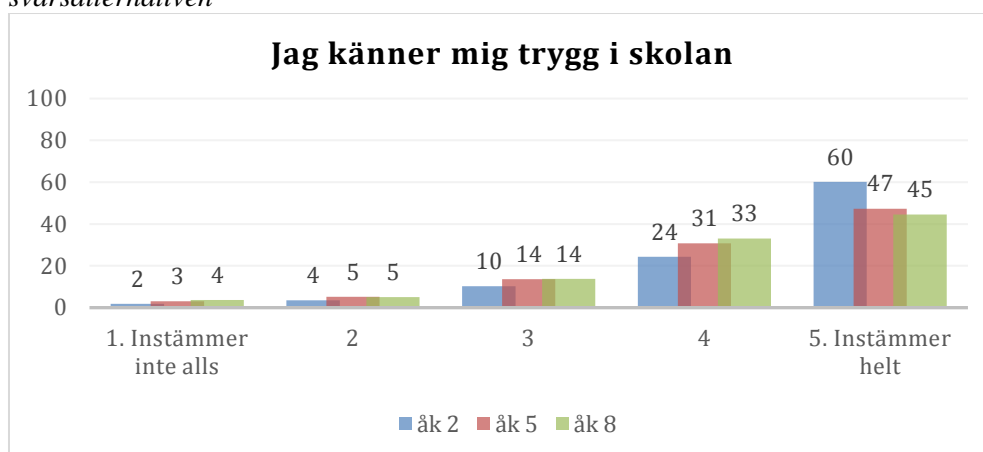
⁹ När vårdnadshavare med barn i årskurs 2 har fått ta ställning, har påståendet i stället formulerats som: *Jag upplever att mitt barn kan arbeta i lugn och ro på lektionerna.* När vårdnadshavare med barn i förskoleklass har fått ta ställning, har påståendet formulerats som: *Mitt barn kan arbeta i lugn och ro på lektionerna.*

Tabell 24: Elevernas inställning till påståendet Jag känner mig trygg i skolan¹⁰. Jämförelse över tid 2012 - 2017. Andel positiva svar

Jag känner mig trygg i skolan (andel positiva svar)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
åk 2	90	90	89	89	88	87	84
åk 5	88	88	86	85	86	84	78
åk 8	83	87	82	82	82	84	78
Vårdnadshavare med barn i förskoleklass	85	85	83	84	85	86	83
Vårdnadshavare med barn i årskurs 2	83	85	84	84	84	83	82

Det är inte lika markanta skillnader mellan årskurserna som i frågan om lugn och ro, även om årets resultat inneburit en tydligare skillnad mellan å ena sida årskurs 2 och å andra sidan årskurs 5 och 8. Framför allt är skillnaden mellan årskurserna stor när det gäller svarsalternativet ”instämmer helt”.

Figur 7: Elevernas inställning till påståendet Jag känner mig trygg i skolan. Fördelat över de olika svarsalternativen

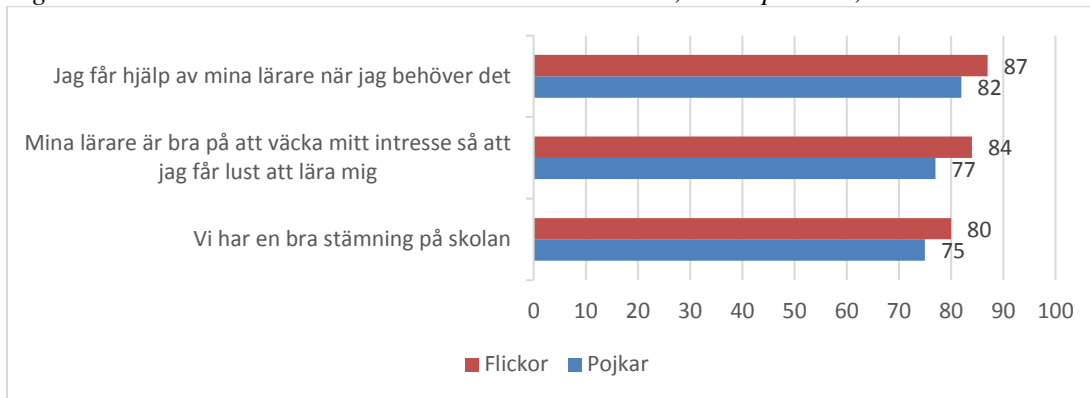
Skillnad mellan flickor och pojkar/kön

Jämförelsen nedan utgår från att skillnaden mellan vad flickor har svarat i jämförelse med vad pojkar har svarat. I tabellerna nedan redovisas de frågor som har en markant skillnad mellan könen utifrån årskurs. Förra året redovisades inte några frågor utifrån skillnad mellan flickor och pojkar, eftersom datamaterialet inte möjliggjorde detta.

I årskurs 2 är flickorna generellt sett mer positiva jämfört med pojkarna, och nedan redovisas de frågor där skillnaden är som mest markant.

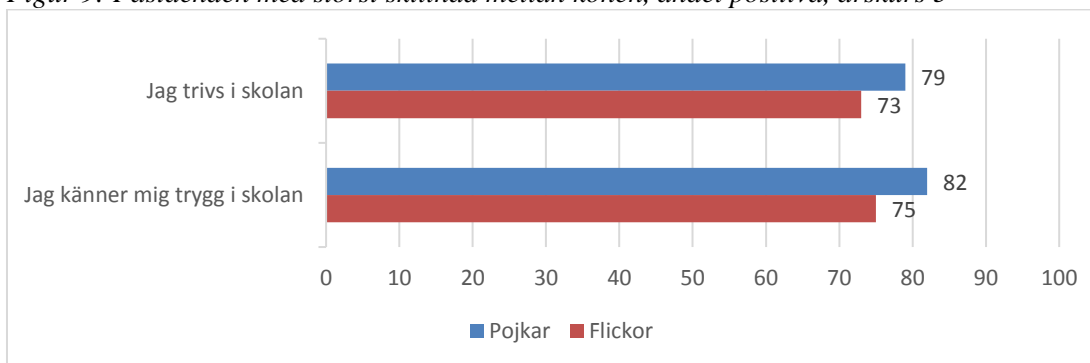
¹⁰ När vårdnadshavare med barn i årskurs 2 har fått ta ställning, har påståendet i stället formulerats som: *Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt i skolan*. När vårdnadshavare med barn i förskoleklass har fått ta ställning har påståendet istället formulerats som: *Mitt barn känner sig tryggt i skolan*.

Figur 8: Påståenden med markant skillnad mellan könen, andel positiva, årskurs 2

I årskurs 5 är det generellt sett jämnt mellan flickor och pojkar i andelen positiva. Pojkarna är dock mer positiva jämfört med flickorna för påståendena om trygghet och trivsel.

Figur 9: Påståenden med störst skillnad mellan könen, andel positiva, årskurs 5

I årskurs 8 är pojkarna mer positiva jämfört med flickorna kring flertalet frågor. Precis som i årskurs 5 gäller det frågor kring trygghet och trivsel, men det finns även frågor kopplade till undervisningen där pojkarna har en större andel positiva svar jämfört med flickorna.

Figur 10: Påståenden med störst skillnad mellan könen, andel positiva, årskurs 8

Sammantaget finns det skillnader i könsmönstren mellan årskurserna. I årskurs 2 och 5 är det få frågor där det finns en skillnad mellan flickor och pojkar, men i de frågor det finns tydliga skillnader ser mönstren olika ut. I årskurs 2 är flickorna något mer positiva, och i årskurs 5 är pojkarna något mer positiva. I årskurs 8 är det fler frågor där det finns tydliga skillnader och i samtliga dessa är det pojkarna som har en högre andel positiva.

Elevernas frånvaro

Grundskoleelevernas totala frånvaro ligger på ungefär samma nivå som föregående år. Andelen frånvaro som inte är anmäld utgör 1,3 procent och denna andel har förbättrats under senare år. Förvaltningen har tidigare tagit fram ett stödmaterial för hantering av elevers frånvaro tillsammans med en åtgärdstrappa vid frånvaro som inte är anmäld. Förvaltningen har förstärkt sitt stöd inom detta område och skolorna har bedrivit ett systematiskt arbete för uppföljning och åtgärder. Alla grundskolor med årskurs 6-9 använder tjänsten Meddelande om ogiltig frånvaro som direkt meddelar hemmet, med sms eller e-post, om det inte har rapporterats frånvaro för en elev. En del skolor som önskat använder även tjänsten från årskurs 1. I nuläget har det nya systemet medfört att frånvaron inte har kunnat redovisas uppdelat per pojkar respektive flickor.

Resultat - gymnasieskolans brukarundersökning

Under läsåret introducerades en ny brukarundersökning för elever på språkintröktion och de ingår därför inte längre i gymnasieskolans brukarundersökning. Elever på övriga introduktionsprogram ingår inte heller utan brukarundersökningen omfattar enbart årskurs 2 på nationella program. De positiva erfarenheterna av brukarundersökningen för språkintröktion har medfört att förvaltningen kommer att undersöka möjligheterna att införa anpassade brukarundersökningar även för introduktionsprogrammen individuellt alternativt samt yrkesintroduktion.

Årets resultat innebär en generell försämring i hela länet jämfört med föregående år, så även för stadens gymnasieelever. Brukarundersökningens främsta syfte är att stödja lokalt utvecklingsarbete och förvaltningen kommer att följa upp resultaten i kommande resultatdialoger.

Tabell 25: Andel positiva svar, totalt

Påståenden - Andelen positiva svar (%)	2016	2017	2018	Årsmål
<i>Trygghet och arbetsro</i>				
Jag känner mig trygg på min skola	90	88	86	95
Det är arbetsro på mina lektioner	58	58	53	62
<i>Undervisning och lärande</i>				
Mina lärare har informerat mig om vad som krävs för att uppnå de olika betygen	62	61	54	70
Mina lärare informerar mig under kursens gång om hur jag ligger till	53	55	47	60
<i>Inflytande</i>				
Jag får vara med och påverka hur vi arbetar under lektionerna	39	41	34	50
<i>Rekommendationer</i>				
Jag kan rekommendera mitt gymnasieprogram till andra elever	76	76	71	--
Jag kan rekommendera min skola till andra elever	69	66	63	--

Vid en djupare genomgång av några frågor på skolnivå bekräftas en negativ resultatutveckling samtidigt som ett nytt möjligt svarsmönster uppvisas. Svartalternativ 3 (neutralt svar och inte starkt avståndstagande) ökar på bekostnad av svartalternativ 4 och 5 (positiva svar). Även förändringar i programsammansättningen samt genus kan vara två anledningar som lokalt på en gymnasieskola bidrar till ett sämre resultat.

Värt att notera är att några av de gymnasieskolor som erhöll ett försämrat resultat 2017 jämfört med 2016 i år har förbättrat sina resultat.

Tabell 26: Könsskillnader i resultat

Påståenden - Andelen positiva svar	Pojkar	Flickor
<i>Trygghet och arbetsro</i>		
Jag känner mig trygg på min skola	89	86
Det är arbetsro på mina lektioner	53	54
<i>Undervisning och lärande</i>		
Mina lärare har informerat mig om vad som krävs för att uppnå de olika betygen	58	51
Mina lärare informerar mig under kursens gång om hur jag ligger till	54	42
<i>Inflytande</i>		
Jag får vara med och påverka hur vi arbetar under lektionerna.	37	31
<i>Rekommendationer</i>		
Jag kan rekommendera mitt gymnasieprogram till andra elever	69	73
Jag kan rekommendera min skola till andra elever	62	65

I flera av brukarundersökningens påståenden är pojkar mer positiva än flickor. I påståenden som berör formativ bedömning och elevinflytande är det relativt stora skillnader i genus. I frågan om trygghet syns en mindre differens i resultatet.

När resultaten från brukarundersökningen analyseras är det angeläget att belysa de stora skillnader som återfinns i resultaten inom en skola och mellan skolor. Många skolenheter har elever från flera olika program, både nationella program och introduktionsprogram. Detta ger stora utmaningar pedagogiskt och denna komplexitet bidrar till stora skillnader i brukarundersökningens resultat inom samma skola och skolenhet.

Frånvaro – gymnasieskola

Inget samlat resultat finns att redovisa av frånvaron för läsåret 2017/2018, då utvecklingen av skolplattformen påverkat skolornas frånvarosystem. Systemen har sett olika ut beroende på hur långt skolan har kommit med införandet av nytt schema- och frånvarosystem. Den nya lösningen, som benämns FNS (Frånvaro/Närvaro/Schema), har inte kunnat införas på samtliga gymnasieskolor som det var tänkt. Vid läsårsstart använde ett fåtal skolor FNS medan andra skolor fick använda den gamla lösningen (Novaschem13). Detta resulterade i att gymnasieskolorna hade data i tre olika varianter; helt och hållet i FNS, viss data i FNS och viss data i Novaschem13 (för de skolor som gått över till nya lösningen) eller helt och hållet i det gamla systemet. Då källdata finns i olika system kan ännu inget sammantaget resultat tas

fram. Förvaltningen kommer under hösten att se över möjligheterna att redovisa frånvaron i verksamhetsberättelsen för 2018.

Utbildningsnämndens indikatorer

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
◆ ♀ Andel elever F-klass nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	83 %	81 %	85 %	86 %		90 %		2018
◆ ♀ Andel elever åk 2 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna.	66 %	65 %	67 %	72 %		75 %		2018
◆ ♀ Andel elever åk 2 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	84 %	84 %	86 %	87 %		90 %		2018
■ ♀ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	54 %	56 %	53 %	65 %		85 %		2018
◆ ♀ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	78 %	82 %	75 %	84 %		90 %		2018
◆ ♀ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	46 %	48 %	45 %	55 %		56 %		2018
◆ ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Det är arbetsro på mina lektioner	53 %	53 %	54 %	58 %		62 %		2018
■ ♀ Total frånvaro i grundskolan	8,5 %	*	*	8,3 %		5 %		2018
● ♀ Total frånvaro i gymnasieskolan				14,8 %		13 %		2018

* Utfall kan enbart anges totalt, inte för pojkar/flickor

Nämndmål:

1.1.3 Alla elever har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar

■ Uppfylls inte

Förväntat resultat

Med ökad ålder ökar elevers delaktighet i planering och uppföljning. Eleverna får genom detta en god kännedom om sin prestationsförmåga i förhållande till målen, vilket leder till att eleverna utvecklar en positiv attityd till lärande och ser sin egen ansträngning som betydelsefull. Arbetet för att eleverna ska förstå progressionen i lärandet synliggörs i lärandemiljön genom exempelvis kontinuerlig feedback från lärarna och andra bedömningsunderlag.

Grundskola - elevernas inflytande

I brukarundersökningen ställs frågor om elevinflytande, bland annat påståendet *Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen i de olika ämnena*. Resultatet på frågan är något svårtolkat eftersom den rymmer flera olika delar - de olika ämnena. Eleverna i årskurs 2 svarar inte på denna fråga.

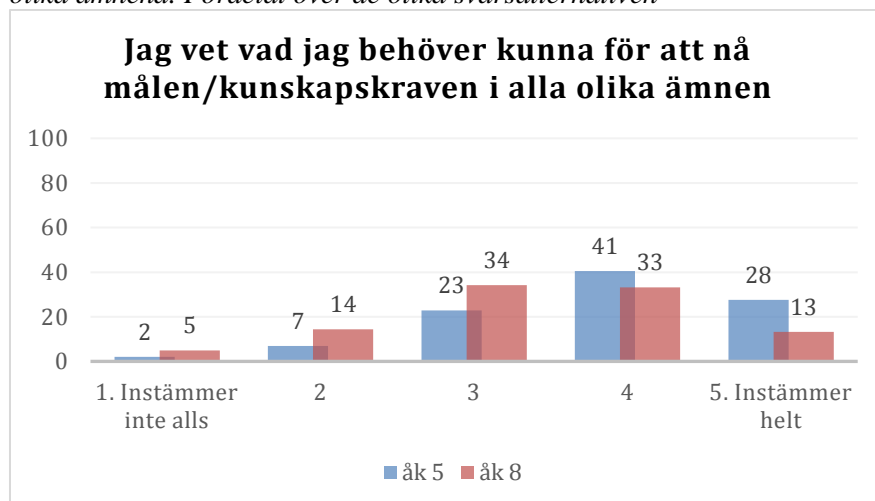
Även för denna fråga har andelen positiva svar minskat i år. Sedan 2014 har andelen positiva varit på en stabil nivå.

Tabell 27. Elevernas inställning till påståendet Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen i de olika ämnena. Jämförelse över tid 2012 - 2017. Andel positiva svar¹¹

Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen i de olika ämnena (andel positiva svar)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
åk 5	80	85	74	74	73	74	68
åk 8	58	66	55	49	53	55	46
Vårdnadshavare med barn i årskurs 2	77	78	73	71	71	70	64

Det är stor skillnad mellan elevernas inställning i årskurs 5 och 8, där eleverna i årskurs 5 är betydligt mer positivt inställda.

Figur 11: Elevernas inställning till påståendet Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen i de olika ämnena. Fördelat över de olika svarsalternativen

Resultaten när det gäller inflytande och om eleverna vet vad de ska kunna för att nå målen i de olika ämnena har försämrats för samtliga indikatorer förutom när det gäller vårdnadshavares uppfattning om deras barns inflytande i fritidshemmet, där en förbättring noteras. Resultaten har sjunkit rejält framför allt när det gäller elever i årskurs 8 och är i synnerhet lågt när det gäller flickornas uppfattning om de vet vad de ska kunna för att nå målen.

Förvaltningen har svårt att förstå orsakerna till försämringarna. Skolorna arbetar utifrån det allmänna rådet "Planering och genomförande av undervisningen" där kunskapsbedömning och tydliggörandet av mål och kunskapskrav utgör viktiga delar. Värt att nämna i sammanhanget är att Skolverket arbetar med en översyn av kursplanerna för att bland annat skapa

¹¹ Elever i årskurs 2 svarar inte på denna fråga. Vårdnadshavare med barn i årskurs 2 får svara å sina egna vägnar: Jag upplever att jag vet vad mitt barn behöver kunna för att nå målen i de olika ämnena.

förbättrade kunskapskrav för att underlätta betygssättningen. Skolorna arbetar kontinuerligt med formativ bedömning och synliggörande av elevernas lärande där många skolor numera tillämpar elevledda utvecklingssamtal för att eleven själv ska ta huvudrollen i sitt lärande. Införandet av Skolplattformen medför ett gemensamt system, ökad tillgänglighet och samsyn kring hur eleverna och vårdnadshavarna kan ta del av och följa elevens kunskapsutveckling. Förvaltningen behöver genom samtal med skolorna under läsåret försöka utreda orsakerna till de försämrade resultaten för att kunna arbeta vidare med inflytandefrågora.

Gymnasieskola - elevernas inflytande

Formativ bedömning samt elevers inflytande är ett prioriterat fokusområde för gymnasieskolorna. Skolorna arbetar strukturerat med detta och satsar tid och resurser på bland annat kompetensutveckling av personal. Förvaltningen följer upp insatserna via befintligt uppföljningssystem, som exempelvis resultatdialogerna. Årets utfall är förvånande med tanke på de insatser som görs. För närvarande kan förvaltningen inte identifiera orsakerna till det lägre resultatet utan detta bör undersökas vidare.

Utfallet redovisas i övrigt under mål 1.1.2.

Utbildningsnämndens indikatorer

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen i de olika ämnena	68 %	69 %	68 %	74 %		85 %		2018
 ♀ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen i de olika ämnena	46 %	52 %	42 %	55 %		70 %		2018
 ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Hur deras lärare informerar om vad som krävs för att uppnå de olika betygen	54 %	58 %	51 %	61 %		65 %		2018
 ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Hur deras lärare under kursens gång informerar om hur man ligger till	47 %	54 %	42 %	55 %		60 %		2018
 ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Jag får vara med och påverka hur vi arbetar under lektionerna	34 %	37 %	31 %	41 %		50 %		2018
 ♀ Andel vårdnadshavare F-klass nöjda med - Jag och mitt barn vet vad mitt barn behöver för att lära och utvecklas	74 %	72 %	76 %	77 %		80 %		2018
 ♀ Andel vårdnadshavare fritidshem nöjda med – det inflytande mitt barn har över fritidshemmets aktiviteter	75 %	74 %	76 %	72 %		80 %		2018
 ♀ Andel vårdnadshavare åk 2 nöjda med - Jag och mitt barn vet vad mitt barn behöver för att lära och utvecklas	64 %	65 %	64 %	70 %		83 %		2018

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

● Uppfylls helt

SkolFam

SkolFam är en skolsatsning inom familjehemsvården som syftar till att säkerställa att familjehemsplacerade barn får lika möjligheter till god utbildning som andra barn. Förvaltningen anser att denna satsning genom samverkan med socialförvaltningen fungerar väl och att de elever som omfattas har fått ett bra stöd genom SkolFam:s fem team, där varje team utgörs av en specialpedagog och en psykolog.

Skolsociala team

Ökad skolnärvaro och bättre skolresultat i utvalda grundskolor i ytterstaden för barn som riskerar att fara illa är särskilt prioriterat. År 2013 fick socialnämnden i Stockholms stad i uppdrag att stödja och finansiera ett pilotprojekt med syfte att utveckla arbetsmetoder baserade på samverkan mellan skola och socialtjänst kallat PPSS (Pilotprojekt skola – socialtjänst). Inom projektet prövades olika modeller för förebyggande insatser i skolan. Mot bakgrund av de samlade erfarenheter som gjorts, utarbetades ett ramverk för skolsociala team under 2017 för att etablera en permanent verksamhet. Ramverket beskriver stadens modell för hur ett förebyggande skolsocialt arbete ska bedrivas och ingå i det lokala BUS-arbetet och inordnas i befintliga samverkansstrukturer. Skolsociala team avser att stärka skolans ordinarie skolsociala uppdrag genom ett närmare och strukturerat samarbete med medarbetare från socialtjänstens förebyggande verksamheter. Arbetet med skolsociala team är påbörjat i sju stadsdelsförvaltningar.

Utbildning om sexuell och reproduktiv hälsa, med mera

Stockholms skolors ungdomsmottagning, SKUM, har tillsammans med grundskole- och gymnasieavdelningarna i samråd med stadsledningskontoret och socialförvaltningen beslutat om en särskild satsning riktad till grund- och gymnasiesärskolan med en utbildning om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter för ungdomar med särskilda behov. En utbildning riktad till personal inom elevhälsan, lärare och elevassistenter ska genomföras under hösten.

SKUM har främst riktad verksamhet till skolungdomar och erbjuder också stöd och råd till pedagoger och elevhälsopersonal inom ämnet sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Under 2018 har SKUM tagit emot elevgrupper på 15 elever för information och samtal, till exempel nyanlända och elever med neuropsykiatriska diagnoser. SKUM har hittills i år besökt sammanlagt 14 gymnasieskolor och grundskolor med högstadium. Två storföreläsningar för elever och pedagoger har genomförts på uppdrag av skolorna. Föreläsningar har genomförts för Språkcentrums lärare och på Rikskonferensen för skolsköterskor.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och stadens ungdomsmottagningar genomföra en särskild satsning på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter	2018-01-01	2018-12-31	
  Socialnämnden och utbildningsnämnden ska utveckla samverkan inom ramen för arbetet med SkolFam för familjehemsplacerade barn, t.ex. genom gemensam kompetensutveckling	2018-01-01	2018-12-31	Påbörjad

Nämndmål:

Utöka samarbetet med socialtjänsten för tidiga sociala insatser

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Utökad samarbetet med socialtjänsten kring elever med omfattande frånvaro i syfte att öka skolnärvaron och på sikt även måluppfyllelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

 Uppfylls helt

Under våren har förvaltningens säkerhetsfunktion besökt 65 skolor i ett förebyggande säkerhetsarbete som fokuserar på brand, hot och våld samt anläggningssäkerhet.

Inom det systematiska brandskyddsarbetet har fyra utbildningstillfällen genomförts, totalt har cirka 100 skolpersonal utbildats.

Under september och oktober hålls obligatoriska fördjupningsutbildningar om skolans arbete mot våldsbejakande extremism. Utbildningarna ger information kring hur skolans personal kan hantera förekomsten av våldsbejakande miljöer inom ramen för skolans uppdrag.

Under mål 4.5 beskrivs även andra insatser för en trygg och säker skola.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden utveckla samverkan kring tidiga insatser för att snabbt kunna inleda åtgärder för att motverka att barn och ungdomar i riskmiljöer rekryteras till brottslighet och kriminella gäng	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Skolan är säker och trygg

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Organisationen av förebyggande säkerhetsarbete och krishantering är sådan att frågorna kan hanteras så nära berörda som möjligt och att effekterna av inträffade händelser minimeras. Säkerhetsarbetet ingår som en naturlig del i den ordinarie verksamheten med ständiga förbättringsåtgärder och leder till säkerhet och trygghet för elever och medarbetare.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

 Uppfylls helt

Förvaltningen bedriver sedan 2015 ett övergripande samarbete med idrottsförvaltningen och SISAB i syfte att öka antalet bokningsbara salar för idrott- och föreningslivet. Hittills (augusti) uppgår antalet bokade timmar i skolidrottssalar utanför skoltid till 45 227.

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
  Antal bokade timmar i skolidrottshallar utanför skoltid						90 000	90 000	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Idrottsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och SISAB tillgängliggöra minst fem stycken skolidrottslokaler	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Skolgårdsytor och idrottslokaler görs tillgängliga för alla stockholmare

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Fler stockholmare har tillgång till fler ytor för rörelse och motion

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

◆ Uppfylls delvis

Arbetet med kultur i skolan har utgått från Stockholms stads program för barn- och ungdomskultur ”Kultur i ögonhöjd - för, med och av barn och unga”. Resultaten från brukarundersökningen kring andelen elever i åk 5 och 8 som uppger att de är nöjda med de kulturupplevelser de tar del av i skolan har sjunkit, i linje med de försämrade resultaten på brukarundersökningen i sin helhet. Förutom den analys som görs kring samtliga resultat, och om det kan finnas systematiska mätskillnader i förhållande till föregående år, analyseras resultaten också med fördel på skolnivå för att förstå den egna skolans specifika resultat. Skillnaderna i resultaten i jämförelse mellan pojke/flicka är små.

Förvaltningen beviljades 12 mnkr för Skapande skola från Kulturrådet 2017. Samtliga kommunala grundskolor utom tre har ansökt om och beviljats medel för att arbeta med Skapande skola under läsåret 2017/2018. Webbplatsen Kulan kvalitetssäkrar utbudet av professionella kulturaktörer för skolorna. Insatsen har under åren lett till att skolorna i allt högre grad använder sig av kultur i syfte att ge eleverna möjlighet till fördjupande kunskaper inom olika områden som kan leda till högre måluppfyllelse. Skolornas arbete med kultur har främjat skolans uppdrag då elever får ta del av estetiska läroprocesser i kombination med andra läroprocesser och eleverna får möta högkvalitativa kulturyttringar av professionella kulturaktörer. Skolorna utvecklar fler arbetssätt för eleverna vilket ger alla elever större möjligheter att visa vad de kan och ger pedagogerna ett bredare bedömningsunderlag. Många författarbesök har gjorts i skolorna vilket tyder på att behovet är stort kring utvecklingen av läs- och skrivprocesser för det stora antalet elever i de lägre åldrarna och nyanlända elever.

Barn och böcker för årskurs F-6, med tävlingen En bok i världen, syftar till att främja skolornas läs- och språkutvecklande arbete och ge elever möjlighet att läsa litteratur från olika delar av världen. I tävlingen deltog 200 klasser/grupper och antalet deltagande modersmålsgrupper från Språkcentrum ökade. Målet att öka kvaliteten på utbudet vid programdagarna på Skansen har lett till att 500 fler elever lyssnat till berättande av litteratur under dagarna. Utvärderingen visar att skolorna är mycket nöjda med Barn och böcker och att tävlingen blivit en viktig didaktisk metod i skolans undervisning att nå alla elever för läsning.

Kulan är en mötesplats för förskolor, skolor och det professionella kulturlivet i Stockholms stad med syftet att fler barn och unga ska få möjlighet att uppleva kultur. Under vårterminen har cirka 400 förskolor, 125 grundskolor och 30 gymnasieskolor i Stockholm tagit del av kulturupplevelser via Kulan.

Barn och ungas möjlighet att uppleva kvalitetsfilm är god inte minst via tillgången till förvaltningens egen medieplattform och skolbio. Med hjälp av Skolbio-premie och särskilda informationsinsatser och kampanjer för högstadium och gymnasieskola förväntas antalet skolbiobesök öka under året.

Möjligheten till subventionerade författarbesök har utnyttjats av 178 klasser i åk 5 på 74 grundskolor, vilket motsvarar cirka 60 procent av alla elever i åk 5. Höstterminen 2018 ges chansen till elever i åk 8.

Alla grundskoleelever har möjlighet att låna litteratur på sitt modersmål för fri läsning via sitt skolbibliotek.

Nämndmål:

Eleverna upplever och deltar i kulturlivet

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Alla elever får ta del av professionella kulturupplevelser. Kultur, estetiska lärprocesser och eget kreativt skapande är en integrerad del i lärandet.

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
◆ ♀ Andel elever i åk 5 nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	63 %	65 %	63 %	74 %		76 %		2018
■ ♀ Andel elever i åk 8 nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	42 %	42 %	44 %	50 %		55 %		2018
◆ ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	47 %	48 %	46 %	51 %		55 %		2018

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden sammantaget kommer att uppnå målet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

● Uppfylls helt

Förvaltningen har fortsatt arbetet för att främja hållbar utveckling ur ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt perspektiv. Samverkan med Bolincentret för klimatforskning vid Stockholms universitet och Vetenskapens Hus har fortsatt och i maj deltog skolor i Bolincentrets klimatfestival där föreläsningar samt bokningsbara aktiviteter med klimatforskare erbjöds.

I samarbete med Stockholms universitet och Vetenskapens Hus har förvaltningen anordnat klimatfortbildning för lärare i Stockholms stad. Under maj månad fick 50 lärare en utbildning kring klimatfrågor där deltagarna också fick med sig en klimatlåda att använda på skolan. I november anordnas ytterligare ett fortbildningstillfälle.

En mobil naturskola (buss) har inrättats under våren med utrustning lämpad för laborationer av olika slag. I första hand ska årskurs F-6 ha tillgång till bussen tillsammans med pedagog. Till hösten inrättas en styrgrupp för att följa upp naturskolans aktivitet i staden. I styrgruppen finns representanter för Eggeby Gård, Naturens Hus, naturbussen, mediateket, FoU-enheten och grundskoleavdelningen.

Språkcentrum arbetar under året med att miljö och hållbarhet ska ingå som temaarbeten i modersmålsundervisningen.

Merparten av utbildningsnämndens verksamhet bedrivs i fastigheter ägda av SISAB. Åtgärder för förbättrad energihushållning genomförs, som energieffektivisering av elvärme, belysning, motordrift med mera. SISAB prognostiserar i tertialrapport 2 att årsmålet för all köpt energi för uppvärmning och kyla samt för all el- och gasanvändning kommer att uppnås helt.

Nämndmål:

Skolan bidrar till en hållbar livsmiljö

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Det finns strategier för energihushållning, kosthållning och hållbar utveckling. Detta vävs även in i undervisningen för att synliggöra betydelsen av det personliga ansvaret för vår gemensamma livsmiljö och hälsa.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

● Uppfylls helt

Arbetet för miljöanpassade transporter består bland annat av ett systematiskt arbete för att minska miljöbelastningen från nämndens transporter och resor.

Ett tiotal fordon (bilar och lastbilar) finns inom förvaltningen och de är miljöbilsklassade. Under året har två fordon avyttrats. Det är inte klart om de kommer att ersättas.

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
● Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	66,3 %				85 %	85 %	85 %	Halvår 1 2018

Nämndmål:

Skolan bidrar till en hållbar livsmiljö

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Det finns strategier för energihushållning, kosthållning och hållbar utveckling. Detta vävs även in i undervisningen för att synliggöra betydelsen av det personliga ansvaret för vår gemensamma livsmiljö och hälsa.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

● Uppfylls helt

I utbildningsnämndens funktionsprogram för skollokaler är utemiljö en av funktionsgrupperna. I projekt används systemet Byggvarubedömningen som säkerställer att bra material används och att Stockholms stads miljöprogram avseende byggprodukter följs. Myndighetskrav och stadens egna krav i form av policys och program ska följas.

Skolgårdsutveckling

I det särskilda projektet kring skolgårdsutveckling säkerställs att skolans elever ges en viktig roll i utformningen av sin utemiljö. Fem skolgårdar har färdigställts under sommaren 2018.

Nämndmål:

Skolan bidrar till en hållbar livsmiljö
 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Det finns strategier för energihushållning, kosthållning och hållbar utveckling. Detta vävs även in i undervisningen för att synliggöra betydelsen av det personliga ansvaret för vår gemensamma livsmiljö och hälsa.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utbildningsnämndens arbete med skolgårdsutveckling sker med utgångspunkt i miljöprogrammets mål om biologisk mångfald och grönska	2017-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva
 Uppfylls helt

Förvaltningen har under vår och sommar ökat återbruket av möbler och inventarier i samband med bland annat verksamhetsförändringar. Ett exempel är evakueringen av Tensta gymnasium där möbler och inventarier flyttades till främst andra gymnasieskolor exempelvis Anna Whitlocks gymnasium. Även Östra Reals gymnasiums möbler och inventarier - som skolan inte har behov av efter återflytt - har tagits över av andra enheter. I och med Kärrtorps gymnasiums minskade yta har användbara elevskåp, skolbänkar och stolar återbrukats på flera gymnasieskolor. I samband med att förvaltningen centralt flyttar om och förtätar antalet arbetsplatser har möbler som blivit över från verksamhetsändringar återbrukats. Dessutom har stolar och skrivbord bokats på Stocket en tjänst från serviceförvaltningen som bidrar till bättre klimat (<https://stocket.stockholm.se/>).

Nämndmål:

Skolan bidrar till en hållbar livsmiljö
 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Det finns strategier för energihushållning, kosthållning och hållbar utveckling. Detta vävs även in i undervisningen för att synliggöra betydelsen av det personliga ansvaret för vår gemensamma livsmiljö och hälsa.

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
 Andel skolor som har följt upp skolans måltidsverksamhet utifrån utbildningsförvaltningens checklista för skolmaten						100 % följer upp		2018
 Enheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling						80 sorterar		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förebygga uppkomsten av avfall och öka insamlingen av matavfall	2017-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5 Stockholms miljö är giftfri

◆ Uppfylls delvis

Förvaltningens kostfunktion har, tillsammans med en referensgrupp från utbildningsförvaltningen, medverkat i arbetet med stadens livsmedelsupphandling.

Ett arbete pågår avseende revidering av riktlinjerna för måltider. Riktlinjerna kommer att omfatta stadens förskolor, grund- och gymnasieskolor.

Verksamhetsuppföljning av miljömål, skollagens krav på näringsriktighet och avtalstrohet har sammanställts.

Förvaltningen har genomfört utbildningar för kökschefer och deras chefer inom HR-frågor samt riktlinjer och regelverk som styr skolmåltiderna. En konferensdag har genomförts för köksansvariga och kökschefer med bland annat seminarium om det vegetariska köket och barnkonventionens grundprinciper.

Förvaltningen bedömer att det finns en risk att årsmålet för andel ekologiska livsmedel inte helt kommer att uppnås. Ett tvåårigt projekt pågår kring ökad måluppfyllelse, bland annat när det gäller inköp av ekologiska livsmedel. Under hösten kommer ytterligare information att lämnas till skolorna. En större insats i praktisk vegetarisk matlagning ska genomföras för att öka andelen gröna måltider.

Samverkan med miljöförvaltningen

En styrgrupp och en arbetsgrupp har tillsatts för uppdraget att ta fram förslag på hur utbildningsförvaltningen och miljöförvaltningen ska samverka för att utveckla arbetet med lärande för hållbar utveckling i stadens grundskolor och gymnasieskolor. Arbetet inleddes i augusti.

Kemikaliehanteringssystemet Chemsoft

Alla verksamheter inom förvaltningen ska använda kemikaliehanteringssystemet Chemsoft för att skapa kemikalieförteckningar, hålla reda på säkerhetsdatablad, samt identifiera miljö- och hälsoskadliga kemikalier och kemiska produkter som på sikt ska fasas ut. Tidigare har enbart skolor med kemiundervisning använt systemet, men nu ska alla verksamheters kemiska produkter och kemikalier förtecknas och utbildningsinsatser genomförs under hösten.

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
◆ Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				36,48		45 %	45%	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden ska under året utreda hur man kan samverka för att utveckla arbetet med lärande för hållbar utveckling i stadens skolor	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden revidera riktlinjerna för måltider i stadens skolor med syfte att öka andel ekologisk mat och minska klimatpåverkan	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Skolan bidrar till en hållbar livsmiljö

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Det finns strategier för energihushållning, kosthållning och hållbar utveckling. Detta vävs även in i undervisningen för att synliggöra betydelsen av det personliga ansvaret för vår gemensamma livsmiljö och hälsa.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

 Uppfylls helt

Förvaltningen har i samverkan med SISAB tagit fram ett stödmaterial om sund inomhusmiljö. Materialet syftar till att höja kunskapsnivån och ge konkreta råd kring olika aspekter av skolans fysiska inomhusmiljö. Materialet har presenterats för skolorna och publicerats på stadens Intranät.

Nämndmål:

Inomhusmiljön i Stockholms skolor är sund

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kraven för sund inomhusmiljö följs i alla delar i stadens skolor

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden kommer att uppnå målen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion

 Uppfylls helt

Från den 1 januari 2019 gäller ett nytt avtal för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) som omfattar samtliga lärosäten i länet. I samverkan med Stockholms universitet har det nu tagits fram riktlinjer för att främja en enhetlig form för VFU för att ytterligare stärka samarbetet och höja kvaliteten. För att stärka VFU-handledare i sitt uppdrag har ett handledarseminarium genomförts med ett 100-tal deltagare med föreläsare från Linnéuniversitetet.

Utbildningsnämndens samverkan med Södertörns högskola inom ramen för centrum för professionsutveckling (CPU) har utökats och omfattar nu både gymnasieläro-utbildningen och grundläroprogrammen. Under våren har ytterligare två CPU startat för förskolan och tre av stadens grundskolor är nu anslutna till det CPU som funnits sedan tidigare på Kungsholmens västra gymnasium. En dialog med högskolan har också inletts som syftar till en läro-utbildning där arbete inom staden kan kombineras med utbildning.

Genom projektet PUSH ska personalutbyten för en kombinationstjänst möjliggöras mellan förvaltningen och Södertörns högskola.

Stockholm Teaching & Learning Studies - STLS

Plattformen STLS för lärardriven ämnesdidaktisk forskning utvecklas vidare. Diskussioner om konsolidering och formalisering av STLS:s verksamhet har intensifierats och en lösning presenteras under hösten. STLS ingår från och med 2018 i den nationella femåriga försöksverksamheten för samverkan kring praktisk forskning, i den nod som leds av Uppsala universitet. Detta regeringsuppdrag innebär utveckling och utprovning av olika modeller för samverkan mellan universitet och högskolor och huvudmän inom skolväsendet kring praktisk forskning. Detta arbete sker i relation till den centrumbildning som Stockholms universitet utreder som möjlig organisationsform för STLS.

Ny FoU-plan

Implementering har påbörjats av den nya planen för förvaltningens FoU-arbete som gäller 2018-2021. Arbetet utgår delvis från en förvaltningsövergripande arbetsgrupp med uppdrag att förankra planen i organisationen och knyta den till pågående och planerade utvecklingsinsatser inom de fyra strategiska områdena FoU-kultur, kompetens, kunskap och samverkan. Detta inte minst för att planen gäller fler målgrupper och fokusområden än tidigare.

Insatserna utgår som tidigare från prioriterade mål ur verksamhetsplanen och eventuella nationella satsningar, och är förbundna med utbildningsförvaltningens karriärspår för skolledare och lärare samt de utvecklingsområden som har identifierats i arbetet med karriärutveckling.

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	3 500 st				3 500 st	3 500 st	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och exploateringsnämnden samt i samråd med berörda stadsdelsnämnder vid behov stödja regeringen och dess myndigheter med ansökningsförfarandet för en ackrediterad Europaskola	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Alla elever har kontakt med högskolor, branscher, näringsliv och andra aktörer

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla elever ska under sin utbildning ha kontakter med högskola, branscher eller näringsliv utifrån utbildningens innehåll och mål. Eleverna ska därigenom ges möjlighet till kunskap, inspiration och underlag inför framtida studier och yrkesval.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Gymnasieskolorna ska i tertialrapport 2 redovisa samarbeten/kontakter med högskolor, branscher, näringsliv och andra aktörer	2016-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Utbildningsförvaltningen arbetar aktivt för att stärka och utveckla samverkan med lärosäten och andra externa aktörer

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Utbildningsförvaltningen bidrar till att stärka Stockholm som världsledande kunskapsregion genom att utveckla samverkan med lärosäten, myndigheter och andra externa aktörer såväl regionalt som nationellt och ge både elever och lärare möjlighet till olika former av samarbeten

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen

Utbildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen samverkar i arbetet med att ta fram en modell för en sammanhållen utbildningsväg för nyanlända i övre tonåren inom ramen för projektet ”Resursteam”. Projektet utvecklar stöd i övergången från gymnasieskolans introduktionsprogram språkintrouktion till studier inom vuxenutbildningen, stöd och anpassning av vuxenutbildningen samt marknadsföring av vuxenutbildningen för målgruppen.

Förvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen undersöker också samarbeten för yrkesförberedande studier för nyanlända, inom ramen för både vuxenutbildning och gymnasieutbildning, vilket förenas i arbetet med framtagandet av en sammanhållen utbildningsväg.

Arbetet med att utarbeta arbetssätt och metoder för att förebygga avhopp från gymnasieskolan sker bland annat inom ramen för samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen inom arbetet med det kommunala aktivitetsansvaret. En kartläggning och analys av behoven har tagits fram. Dessutom pågår arbete med att revidera handlingsplanen för det kommunala aktivitetsansvaret under hösten. De två projekten SUSA, Stockholms ungdomar studerar eller arbetar, och Förstärkta vidaregångar fortsätter att fokusera på övergångar och att ungdomar ska fullfölja sina gymnasiestudier.

Under höstterminen ska dessutom samtliga gymnasieskolor genomföra en enkät där målgruppen är elever som har hoppat av, bytt program eller skola. Syftet är att få syn på orsaker till avhopp och vad som kunde ha förhindrat dem, med målsättningen att förebygga avhopp.

En styrgrupp för Campus Tensta har bildats med representanter för utbildningsförvaltningen, stadsdelsförvaltningen i Spånga-Tensta, arbetsmarknadsförvaltningen, kulturförvaltningen samt SISAB. En arbetsgrupp bestående av medarbetare från respektive förvaltning finns också. En projektplan har beslutats i styrgruppen. En medborgardialog med berörda intressenter (folkhögskolor, studieförbund, Stockholms universitet, polisen, arbetsmarknadsförvaltningen, stadsdelsförvaltningen och kulturförvaltningen) genomfördes i maj. Dialogen med berörda parter fortsätter och ombyggnaden av lokalerna pågår. En projektledare på deltid leder projektet. Under våren beviljades Campus Tensta 5,5 mnkr kopplade till tillgänglighet och säkerhet från stadens trygghetsfond.

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
   Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	35 st	18 st	17 st	50 st	50 st	50 st	500 st	Tertial 2 2018

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	289 st	150 st	139 st	287 st	289 st	250 st	9 000 st	Tertial 2 2018
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	91 st			101 st	120 st	120 st	1 000 st	Tertial 2 2018
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	78 st	39 st	39 st	74 st	78 st	74 st	9 000 st	Tertial 2 2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden göra en samlad analys med syfte att förstärka insatserna för att samtliga unga ska studera eller arbeta.	2018-01-01	2018-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden undersöka samarbeten för yrkesförberedande studier för nyanlända, inom ramen för både vuxenutbildning och gymnasieutbildning.	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden utarbeta arbetssätt och metoder för stöd för ungdomar som riskerar att hoppa av gymnasieskolan eller gå ut med ofullständiga betyg.	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utreda och testa projektet "Från nyanländ till nyanställd lärare" för förskolans personalkategorier.	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Alla stadens ungdomar studerar eller arbetar

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla elever i gymnasieskolan fullföljer sin utbildning, fortsätter att studera i eftergymnasiala utbildningar eller börjar arbeta. Alla elever från grundskolan som inte sökt till gymnasiet identifieras, kontaktas, erbjuds och tackar ja till en utbildningsplats eller plats i en motivationsskapande verksamhet anpassad till ungdomens förutsättningar, behov och intressen. Efter den motivationsskapande verksamheten går ungdomen vidare till utbildning, eller arbete.

Skolslussen läsåret 2017/2018

Under läsåret 2017/2018 har det totala antalet besök minskat jämfört med föregående läsår, vilket kan vara en effekt av den minskade flyktingströmmen. En annan förklaring kan vara att samarbetet och informationsinsatserna med arbetsmarknadsförvaltningen och socialtjänsten har ökat. Arbetsmarknadsförvaltningen når fler ungdomar genom sitt uppsökande arbete och kan därigenom erbjuda sysselsättning genom jobbtorg.

Besök hos Skolslussens studievägledare, antal per åtgärd fördelade läsåret 2017/2018

Åtgärd	Totalt antal besök	Individer
Gymnasieskolan	1 179	906
Ung komvux	403	187
Totalt	1 582	1 093

Efter den slutliga antagningen i juni 2017 fanns 750 ej antagna stockholmsungdomar, varav hälften sökt direkt från årskurs 9.

Av de 110 ungdomar som kom till Skolslussen i månadskiftet juni/juli var flertalet behöriga till nationellt program. I augusti kom 430 ungdomar till Skolslussen, flertalet obehöriga. Vid skolstart fanns 360 elever som inte var antagna, varav 60 var behöriga till nationellt program. De obehöriga eleverna erbjöds plats på introduktionsprogram.

Under 2017/2018 har 187 ungdomar läst komvuxkurser genom Skolslussen och tio av dem har tagit gymnasieexamen. Majoriteten läser samhällsvetenskapligt eller naturvetenskapligt program. Skillnaden mellan antal besök och antal unika individer när det gäller komvux beror på att eleverna söker kurser vid flera tillfällen per år och då kommer regelbundet till Skolslussen. Även de som söker plats på gymnasieskolan återkommer i någon mån vid fler besökstillfällen.

Löpande under läsåret sker en ökning av besök och kontakter i anslutning till skolloven, då ungdomar tenderar att avbryta gymnasiestudier. För ungdomar som önskar och söker kurser till ung komvux är besökstrycket jämnare fördelat då de kan söka kontinuerligt till fem olika kursperioder under läsåret.

Under läsåret 2017/2018 bereddes det 100 slussplatser till introduktionsprogrammen för elever utan gymnasiebehörighet och skolplacering.

Vid skolstart var de yngsta ungdomarna, födda 2000/2001 som sökte till gymnasieskolan inför läsårsstart 2017, i majoritet. De äldsta, födda 1998/1999, hade framför allt gjort studieavbrott och kom mer utspridda under läsåret och de påbörjar i högre grad komvuxstudier genom Skolslussen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet

 Uppfylls helt

Se ovan under mål 3.3.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden ta fram en modell för en sammanhållen utbildningsväg för ensamkommande och övriga nyanlända i övre tonåren.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

● Uppfylls helt

Nämndens prognos per augusti visar ett överskott mot budget om 50 mnkr efter resultatfonder. Prognosen bygger på att resultatenheterna kommer att hämta 46,7 mnkr ur resultatfonderna, vilket innebär att resultatet före resultatfonder är ett överskott om 3,3 mnkr.

Lokalplanering och utbyggnad

Utbildningsförvaltningens lokalplanering syftar till att ge alla elever tillgång till ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler i ett växande Stockholm. Planeringen har redovisats i den lokalförsörjningsplan som behandlades av utbildningsnämnden april i samband med beslut om underlag till budget. Planen omfattar en planeringsperiod på tre år, men innehåller även en översikt över den tioåriga prognosperioden och SAMS (samordnad skolplanering i Stockholms stad) planeringsperiod fram till 2040. Inom ramen för SAMS har lägesrapporter för grund- respektive gymnasieskola behandlats av kommunstyrelsen.

Utveckling av behovsanalyser

Skolplaneringen utgår från att Stockholms stad ska erbjuda attraktiv grundskoleverksamhet i alla stadsdelsnämndsområden och målsättningen att eleven som börjar F-klass ska kunna och vilja fullgöra hela sin grundskoletid på samma skola eller på en annan närbelägen kommunal grundskola. Förvaltningen har utvecklat behovsanalysen i lokalförsörjningsplanen för 2019-2021 i syfte att tydliggöra analysen. Förvaltningen har även påbörjat dialogen med stadsledningskontoret för att få en utveckling av stadens elevantalsprognoser i syfte att öka tillförlitligheten och få samstämmighet med processen för att söka grundskola.

Skolutbyggnad

Projekt för nya skolor som slutförts under sommaren 2018 är Adolfsbergsskolan (del av den framtida skolan), Anna Whitlocks gymnasium, Ekens skola och P A Fogelströms gymnasium. Utbyggnadsprojekt i syfte att utöka från F-6 till F-9 har genomförts vid Observatorielundens skola. En fullständig redovisning över skolbyggnadsprojekt finns i lokalförsörjningsplanen.

Uppföljning av budgetofferter

I lokalförsörjningsplanen föreslogs att nämnden ska ges en uppföljning av budgetofferter i tertialrapport 2 och i verksamhetsberättelsen med anledning av att budgetofferter till stor del har ersatt tidigare fastprisofferter. Budgetoffert innebär att den slutliga kostnaden är hyresgenererande och att avvikelser därför kan uppstå mellan nämndens beslut och slutlig hyra. Uppföljningen föreslås ske först i verksamhetsberättelsen. Orsaken är att ett systemstöd är under införande, vilket kommer underlätta rapportuttag.

Funktionsprogram för skollokaler

En uppdatering av funktionsprogrammet för skollokaler genomförs i samband med lokalförsörjningsplanen. Utöver mindre uppdateringar utifrån erfarenheter från slutförda projekt uppdaterades programmet med elevhälsans funktionskrav.

Förvaltningen har i uppdrag att undersöka möjligheterna att i större utsträckning samnyttja resurser mellan skolor, exempelvis elevhälsa, bibliotek, tillagning av mat och liknande funktioner. Förvaltningen avser att återkomma i ett särskilt ärende under hösten 2018.

Aktuella verksamhetsförändringar - gymnasieskolan

P A Fogelströms gymnasium lokaler på Stigbergsgatan har färdigställts under sommaren och skolan har flyttat in. Arbetet med Anna Whitlocks gymnasium fortlöper enligt tidplan och de första eleverna började i augusti. Även de elever som är evakuerade från Östra Reals kom i augusti. Behovet av lokaltider för idrott läsåret 2018/2019 har säkrats genom externa inhyrningar.

Delar av Kärrtorps gymnasium har frigjorts och hyrs ut till andra aktörer. Detta kommer att begränsa gymnasiets kapacitet till 800 elever fem år framåt från höstterminen 2018.

Under sommaren har Skärholmens gymnasium och Lindeparkens gymnasiesärskola lämnat A-huset i fastigheten Skärholmens gymnasium och delar på lokalerna i B-huset. Verksamhetsanpassningarna i B-huset blir klara under hösten 2018. Stockholms transport- och fordonstekniska gymnasium lämnar vid årsskiftet fastigheten för nya lokaler i Lindvreten. Arbetet med att renovera kök och delar av matsalen på Kungsholmens gymnasium pågår.

SISAB:s underhållsarbeten i Tensta gymnasium fortlöper fram till hösten 2019.

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99,7 %			99,2 %		100 %	100 %	Tertial 2 2018
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %			99,4 %		100 %	100 %	Tertial 2 2018
  Nämndens prognossäkerhet T2				-1 %		+/-1 %	+/- 1 %	2018

Nämndmål:

Det ekonomiska resultatet är i balans

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter håller budget. Goda analyser bidrar till att prognossäkerheten är hög.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶	Bevaka initiativ och satsningar från EU samt fånga upp goda exempel från andra EU-länder inom förvaltningens verksamhetsområde	2018-01-01	2018-12-31	
▶	Delta i EU-projekt som bidrar till verksamhetsutveckling	2018-01-01	2018-12-31	
▶	Delta i EUROCITIES-nätverket och specifika nätverk inom EUROCITIES för kunskapsinhämtning och erfarenhetsutbyte	2018-01-01	2018-12-31	
▶	I prioriterade frågor delta i konferenser och aktiviteter inom EU-samarbetet	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Utbildningsnämnden bedöms sammantaget delvis uppfylla kommunfullmäktiges mål.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

● Uppfylls helt

Förvaltningen bedömer att prognosen är att målet Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika uppfylls, även om den enda indikatorn om andel tjänsteutlåtanden med jämställdhetsanalys inte uppfylls. Indikatorn träffar endast en liten del av nämndens arbete med jämställdhet. Målet bedöms kunna uppfyllas genom det arbete som bedrivs i verksamheten på olika plan – inte minst utifrån att det i läroplanerna uttrycks att grundskolan ska verka för jämställdhet och därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla människor, oberoende av könstillhörighet. Gymnasieskolan ska aktivt och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Eleverna ska uppmuntras att utveckla sina intressen utan fördomar om vad som är kvinnligt och manligt.

Samtliga individbaserade indikatorer följs upp och analyseras uppdelat på kön. Huvuddelen av de indikatorer som gäller skolornas verksamhet redovisas och analyseras totalt och för pojkar/flickor, såväl på huvudmannanivå som på skolnivå. Även övriga relevanta indikatorer, främst om medarbetarna, redovisas och analyseras uppdelat på kön.

Förvaltningen understryker vikten av den analys som görs av den enskilda skolans resultat och eventuella skillnader i resultat mellan pojkar och flickor på skolnivå. Förvaltningen förser skolorna med statistik och resultat som finns uppdelade bland annat utifrån kön, ämne, klass och årskurs. Det är utifrån den lokala analysen som skolans insatser kan riktas mer adekvat. På vissa skolor finns inte skillnader i resultat utifrån ett jämställdhetsperspektiv men i de fall det finns ska detta relateras till skolans organisation, elevsammansättning, undervisning, stödresurser, skolkultur med mera för att åtgärder ska kunna vidtas. Avstämning av skolors uppföljning och analys av årets utfall pågår under hösten i resultatdialoger, varför resultat, analys eller åtgärder inte kan ges för någon enskild skola.

För grundskolan och årskurs 9 är resultaten historiskt sett till fördel för flickorna och åren 2016 och 2017 var det stora skillnader mellan flickor och pojkar. I år har skillnaderna minskat och i stort sett återgått till situationen innan 2016. Det bör noteras att flickornas resultat har försämrats något medan pojkarnas förbättrats jämfört med föregående år.

En betydande anledning till de stora skillnaderna i resultat mellan flickor och pojkar 2016 och 2017 var det ovanligt stora antalet nyanlända elever där den klart övervägande majoriteten var pojkar. Båda de åren har skillnaden mellan flickors och pojkars resultat, om man exkluderar nyanlända elever och elever med okänd bakgrund, varit på ungefär samma nivå som tidigare.

Som framgår av gymnasieskolans kunskapsresultat från läsåret 2017/2018 erhöll 86 procent av stadens gymnasieelever ett examensbevis, ett förbättrat resultat jämfört med föregående år. Både pojkarnas och flickornas resultatförbättringar bidrog till den ökade andelen.

Brukarundersökningen i grundskolan visar på skillnader i könsmönstren mellan årskurserna. I årskurs 2 och 5 är det få frågor där det finns en skillnad mellan flickor och pojkar, men i de frågor där det finns tydliga skillnader ser mönstren olika ut. I årskurs 2 är flickorna något mer positiva, och i årskurs 5 är pojkarna något mer positiva. I årskurs 8 är det fler frågor där det finns tydliga skillnader och i samtliga dessa är det pojkarna som har en högre andel positiva.

Vad gäller brukarundersökningen för gymnasiet framgår att i flera av påståendena är pojkar mer positiva än flickor. I påståenden som berör formativ bedömning och elevinflytande är det relativt stora skillnader i genus. I frågan om trygghet syns en mindre differens i resultatet.

Det systematiska arbetet för att förbättra kvaliteten i verksamheten har haft ett långsiktigt fokus och har lett till utveckling, både på skolnivå och på förvaltningsnivå. Förvaltningen bedömer att arbetet med de prioriterade områdena på sikt kommer att ge resultat. Satsningarna är också viktiga för att öka likvärdigheten i utbildningen, mellan skolor och mellan elever, för att skapa möjligheter för alla oavsett bakgrund. Med anledning av resultatutvecklingen är förvaltningens utgångspunkt att fortsätta detta långsiktiga arbete.

Kurser, utbildningar och arbete som rör jämställdhetsfrågor finns tillgängliga och erbjuds skolor och central förvaltning. Exempelvis har ytterligare skolor påbörjat våldspreventionsprogrammet Mentorer i våldsprevention, MVP (åk 7-9 och gymnasiet), eller Agera tillsammans, AT (åk 4) och diplomering i hbtq och normkritik. Inom projektet Skolgårdsutveckling finns ett funktionsprogram där en av flera hänsyn är att skolgården ska stimulera alla elevers fysiska aktivitet oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning.

Arbetet med att införa jämställdhetsanalyser i relevanta ärenden till nämnden behöver prioriteras under året. Utbildningsinsatser har under höst 2017 och vår 2018 fokuserat på att stärka barnets rättighet i utredningar och beslut. I de fall där en barnkonsekvensanalys redovisas i tjänsteutlåtanden, är skillnader mellan pojkar och flickor en faktor. Jämställdhetsperspektiv finns i olika former och stadier i ärenden. Det förvaltningen ska bli bättre på är att synliggöra det arbetet. För att få ett ökat antal tjänsteutlåtanden med jämställdhetsanalys arbetar förvaltningen bland annat med att sprida kunskap om stadens vägledning för arbete med jämställdhetsanalyser. Detta sker under höstens handläggarutbildningar, samt via förvaltningens olika kommunikationskanaler.

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
 Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	14,3 %			0 %	40 %	100 %	100 %	Tertial 2 2018

Nämndmål:

I samtliga verksamheter integreras jämställdhetsperspektiv
 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Jämställdhetsperspektivet är integrerat i det ordinarie arbetet. Personalen har kunskap om genus och normkritisk pedagogik samt hedersrelaterat våld och förtryck. Verksamheten arbetar normkritiskt och motverkar stereotypa könsroller, diskriminering och ojämlika strukturer bland både elever och personal. Verksamheten agerar om en elev är utsatt för hedersrelaterat förtryck. Alla elever och all personal garanteras samma rättigheter och möjligheter. Eleverna har inflytande i skolans likabehandlingsarbete. Skolan förebygger kränkningar, diskriminering och trakasserier genom regelbunden kartläggning av verksamheten tillsammans med elever. Uppföljning av kränkande behandling görs utifrån det stöd som finns framtaget. Förekomsten av sexuella trakasserier i skolan uppmärksammas och bekämpas särskilt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor
 Uppfylls delvis

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex	79	78	80	80		81	81	2018
  Index Bra arbetsgivare	83	*	*	83		84	84	2018
  Sjukfrånvaro	5,5 %	4,1 %	6,2 %	5,6 %	5,5 %	5 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2018
  Sjukfrånvaro dag 1-14	2,0 %	2,0 %	2,0 %	1,9 %	1,9 %	1,8 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2018

* Index för Bra arbetsgivare kan inte anges uppdelat på kön.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Utbildningsförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare för chefer, medarbetare och framtida medarbetare

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Utbildningsförvaltningens arbete med strategisk kompetensförsörjning säkerställer att alla nivåer gemensamt har den kompetens som är nödvändig för att skapa den bästa skolan för varje elev. Utbildningsförvaltningen attraherar, rekryterar, introducerar och behåller kompetenta och engagerade medarbetare som tar initiativ till och får möjlighet att utveckla sig själva och sitt uppdrag. Lärarna är behöriga och legitimerade, och bidrar tillsammans med övrig personal till skolans utveckling. Arbetsmiljön på utbildningsförvaltningens samtliga arbetsplatser är god. Ett särskilt fokus läggs på frågor kring arbetsbelastning och ledarskap.

Rekrytering

Projektet Från nyanländ till nyanställd lärare ligger väl i takt med uppsatta mål om deltagande med 155 deltagande lärare inom reguljär språkutbildning och 75 asylsökande lärare som erbjuds en begränsad del av projektets aktiviteter. Projektmålet att strömlinjeforma vägen mot lärarlegitimation fortsätter och fokus läggs nu på övergången mellan språkutbildning och kompletterande lärarutbildning där väntetiderna ibland kan bli långa. Stadens skolor och förskolor visar intresse för deltagarna och ett flertal tidsbegränsade anställningar har tillkommit. Deltagarna ingår även i satsningen för Mobila lärarteam.

Utbildningsförvaltningen erbjuder i samverkan med serviceförvaltningen riktat rekryteringsstöd till ett trettiotal rektorer/skolor inom grund- och gymnasieskolan. Under vårterminen har bland annat de flesta lärare till Anna Whitlocks gymnasium, Ekens skola och Farsta grundskola rekryterats inom ramen för rekryteringsstödet. I maj månad var antalet uppdrag 138 stycken fördelat på 20 skolor. Erbjudandet riktar sig framför allt till skolor med särskilda utmaningar inom rekrytering av behöriga lärare och lärare i fritidshem.

Samarbetet med Teach for Sweden (TFS) fortsätter. Under läsåret 2017/2018 har 19 TFS-kandidater varit anställda i stadens skolor. Det stora flertalet väljer även att fortsätta i stadens skolor efter förvärvat lärarlegitimation.

Utveckling inom skolhälsan och elevhälsan

Ett ökande elevantal, i kombination med att det administrativa arbetet har utökats med anledning av nya lagkrav på dokumentation vid exempelvis vaccinationer, har resulterat i en ökad arbetsbelastning för skolsköterskor. Omsättningen av skolsköterskor är hög, hittills i år har cirka 40 stycken rekryterats. Det har blivit svårare och tar längre tid att rekrytera och de som anställs saknar ofta erfarenhet av att arbeta som skolsköterska. Skolhälsan på central förvaltning ska därför utökas för att kunna tillgodose behovet av rekryteringsstöd till rektorer vid nyanställning av skolsköterskor, tillgodose behovet av introduktion till nyanställda skolsköterskor för att upprätthålla hög kvalitet och patientsäkerhet på elevhälsans medicinska insats samt för att erbjuda adekvat stöd till rektor och elevhälsoteam i medicinska frågor.

Det bedöms även finnas behov av att över tid öka antalet skolläkare.

Stöd till verksamheten för minskad administration

Projektet med Mobila lärarteam omfattar nu totalt 20 grundskolor i Hässelby-Vällingby och på Kungsholmen som kan bemanna med vikarier genom ett digitalt bokningssystem. Systemet innehåller i dagsläget ett 60-tal lärarvikarier och rekrytering sker fortlöpande. Med den digitala tjänsten kan vikarier fylla i pass då de är tillgängliga och får på så sätt ett stort utbud av tillgängliga timmar att vikariera på. Skolorna får större tillgång till vikarier och behöver inte ringa runt för att hitta dem, vilket också medför mindre administration. Projektet utvärderas under hösten och möjligheterna till förlängning under vårterminen 2019 undersöks, för att möjliggöra en mer utförlig utvärdering av system och arbetssätt.

Pilotprojekt med lärarassistenter och studiepedagoger startar på sju grundskolor.

Kompetenta och engagerande chefer

För att chefer och övrig personal som arbetar med personalfrågor lättare ska hitta relevant information och stödmaterial på intranätet har ett arbete påbörjats för att göra förvaltningens samlade information inom området mer lättillgänglig och presenterad på en gemensam yta.

Arbetet med att utveckla kommunikationen i sociala medier fortsätter för att stärka arbetsgivarvarumärket vilket sker i samarbete med stadsledningskontoret. Ett arbete pågår även med att ta fram en strategi för rekryteringskommunikationen i digitala medier.

Inom ledarutbildningarna görs en översyn om att tillföra ett tredje steg med fokus på att förbereda för rollen som skolledare. Detta är ett led i att skapa en tydligare karriärväg in i skolledarrollen samt bygga en bas för intern chefsförsörjning.

Arbetsmiljö

Arbetet med att minska sjukfrånvaron på förvaltningen har fortgått under våren och stöd har erbjudits verksamheternas chefer inom enskilda ärenden samt vid behov med systematisering av uppföljning och rutiner avseende sjukfrånvaro. Utfallet av sjukfrånvaron inför tertialrapport 2 visar dock en marginell uppgång i sjukfrånvaro dag 1-14 jämfört med tertialrapport 1 (tertrialrapport 1: 1,9 procent). Förvaltningens prognos för helåret är att sjukfrånvaron kommer att kunna gå ner till motsvarande de nivåer som rapporterades i tertialrapport 1, men dock inte helt nå årsmålen för 2018.

För att ytterligare stödja verksamheternas chefer att minska sjukfrånvaro har förvaltningen påbörjat ett arbete med att utveckla ett stödmaterial i form av checklista och processrutin vid hög frånvaro på enhetsnivå. Materialet ska bidra till att verksamheternas chefer lättare ska kunna analysera möjliga organisatoriska, sociala och individuella bakomliggande orsaker till sjukfrånvaron samt identifiera hälsofrämjande och förebyggande åtgärder att kunna genomföra. I detta arbete är även medarbetarenkätens resultat en viktig grund.

Förvaltningens årliga uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet pågår och svarstiden har förlängts till slutet av augusti, en analys av resultatet kommer att ske under hösten.

Lika rättigheter och möjligheter

Samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen för att stödja personer med funktionsnedsättning vad gäller möjligheterna till anställningar och praktikplatser har fortsatt. Förvaltningen planerar vidare att sprida goda exempel från arbetsplatser som tagit emot serviceassistenter för att därigenom kunna bidra till att Stockholm ska vara en tillgänglig stad för alla.

I uppföljningen av förvaltningens jämställdhets- och mångfaldsplan 2017 framkom att andelen chefer som hållit enskilda samtal med medarbetare avseende kontakt under planerad föräldraledighet var 77 procent. Under sommaren har förvaltningen därför påbörjat ett arbete med att ta fram en checklista för chefer att använda i samtal med medarbetare innan, under och efter föräldraledighet för att i större utsträckning underlätta kombinerat förvärvsarbete och föräldraskap på utbildningsförvaltningen.

I arbetet med trygga anställningar inom staden har en plan tagits fram för att minska antalet allmänna visstidsanställningar främst inom befattningarna barnskötare och elevassistent.

Lön som verktyg för verksamhetsutveckling

Avtalsrörelsen för Lärarnas Samverkansråd är ännu inte avslutad. I maj kallade parterna gemensamt in medlare. Medlarna har givit parterna i uppdrag att utreda och analysera frågan om turordningsregeln i förhållande till behörighetskraven. Utredningen var klar den 31 augusti varefter medlingen återupptagits. Konsekvensen av den utdragna avtalsrörelsen är att den lokala löneöversynen får anstå.

Pilotprojektet med ett lönetillägg om 6 000 kr/mån till legitimerade lärare, utbildade fritidspedagoger och biträdande rektorer vid Hagsätraskolan och Hässelbygårdsskolan som pågår från den 1 mars 2018 till den 31 december 2018 ska utvärderas i slutet av året. Redan nu kan konstateras att båda skolorna i juli hade fler lärare som har legitimation än i mars när projektet påbörjades.

Kompetensutveckling

Tillsammans med Midsommarkransens gymnasium startas en ettårig gymnasial utbildning med plats för 60 barnskötare och elevassistenter inom fritidshem som idag saknar pedagogisk utbildning.

För barnskötare med minst tre års yrkeserfarenhet finns vid Södertörns högskola en erfarenhetsbaserad utbildning till lärare i fritidshem om 180 högskolepoäng fördelat på 2,5 år. För tillsvidareanställda barnskötare som blir antagna till utbildningen utgår vikarieersättning till skolan för den dag de studerar.

Inom ramen för de tre nationella satsningarna Lärarlyftet II, fortbildning för specialpedagogik och svenska som andraspråk har totalt 121 lärare studerat under vårterminen vilket är en ökning jämfört med samma period föregående år.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska införa mobila lärarteam som kan samordna behovet av vikarier eller vara extra resurs, till exempel vid kortare sjukfrånvaro eller när medarbetare kompetensutvecklar sig.	2017-01-01	2018-12-31	
 Samverka med arbetsmarknadsförvaltningen och andra aktörer med syfte att stödja personer med funktionsnedsättning vad gäller möjligheterna till anställningar och praktikplatser.	2013-01-01	2018-12-31	
 Säkerställa ickediskriminering vid rekrytering.	2013-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Pilotprojektet med ambassadörer för mänskliga rättigheter/nationella minoriteter i grundskoleområde 3, Farsta samt Hägersten-Liljeholmen, sätts under hösten. Nätverket består av medarbetare från ett tjugotal skolor. Ambassadörerna kommer som ett första steg att genomgå en tredagarsutbildning om nationella minoriteter med särskilt fokus på romer. Utbildningen är skräddarsydd för gruppen och utarbetad i samverkan mellan Skolverket, Södertörns högskola och utbildningsförvaltningen. Kansliet för mänskliga rättigheter vid stadsledningskontoret kommer vid ett första möte med gruppen att presentera sina uppdrag kring mänskliga rättigheter.

Målet med ambassadörsnätverket är att respektive skola får ett kompetenslyft och ett helhetsgrepp kring värdegrunds- och MR-frågor. Tanken är också att framöver slå ihop alumninätverket av skolpersonal som genomgått utbildningen ”Normkritik för pedagoger” med värdegrundsambassadörerna för ytterligare erfarenhetsutbyte.

Stadens egen hbtq-diplomering, som sköts av stadsledningskontoret, är klar och anpassad för skolans verksamhet. Skolorna kan nu göra avrop och tillsammans med utbildningsanordnare välja att diplomera hela eller delar av verksamheten eller särskilt utvalda grupper.

Högskolekursen ”Normkritik för pedagoger” drar igång för fjärde året i september. Kursen genomförs av Södertörns högskola på uppdrag av utbildningsförvaltningen. Två grupper med 25 personer kommer att genomgå kursen parallellt. I dagsläget har ett hundratal medarbetare; skollära, pedagoger, fritidsledare och elevhälsopersonal genomgått kursen som ger deltagarna 7,5 högskolepoäng.

Under läsåret 2017/2018 har det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism fortgått. Samtliga lärare från Språkcentrum som undervisar på gymnasiet har arbetat med tema ”demokrati och mänskliga rättigheter”. Eleverna har fått arbeta med värderingsövningar och diskussioner ur ett demokratiskt perspektiv.

Parallellt med det har en grupp lärare deltagit i stadens utbildningssatsning och under hösten planeras samtliga av Språkcentrums lärare delta i förvaltningens grundkurs. Under höstterminen kommer också förvaltningens handlingsplan för våldsbejakande extremism att fortsätta att implementeras på Språkcentrum och fler satsningar på det förebyggande arbetet planeras.

För hbtq-satsningar på gymnasieskolor har 2,1 mnkr avsatts för 2018. Gymnasieskolorna har uppmanats att söka pengar till projekt inom området. Kärrtorps gymnasium, Thorildsplans gymnasium, Kungliga svenska balettskolan, Kungsholmens gymnasium samt Bernadotte-gymnasiet har fått pengar till bland annat utbildning i normkritik, värdegrundsarbete och arbete enligt metoden Mentor i våldsprevention (MVP).

Tillgänglighetsanpassning i publika lokaler

Tillgänglighetsanpassning av grund- och gymnasieskolors publika lokaler ska kunna startas igen under 2019 efter ett uppehåll på drygt 1,5 år. Under 2018 är projektet fortsatt pausat på grund av brist på upphandlad entreprenör hos fastighetsägaren. SISAB genomför en upphandling hösten 2018 i syfte att möjliggöra produktionsstart våren 2019.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen fortsätta arbetet med att motarbeta rasism och extremism i skolan genom exempelvis ett lärarnätverk. Arbetet utgår från stadens arbete med ECCARs tiopunktsprogram.	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

I samtliga verksamheter integreras mångfaldsperspektiv

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Mångfaldsperspektivet är integrerat i det ordinarie arbetet. Personalen har kunskap om mänskliga rättigheter, antirasism, extremism och normkritisk pedagogik. Alla elever och all personal garanteras lika rättigheter och möjligheter. Skolan förmedlar de demokratiska värdena och mänskliga rättigheterna. Främlingsfientlighet, rasism och extremism motarbetas. Skolan förebygger kränkningar, diskriminering och trakasserier genom regelbunden kartläggning av verksamheten tillsammans med elever. Uppföljning görs utifrån det stöd som finns framtaget. Eleverna har inflytande i arbetet samt känner till sina rättigheter i enlighet med FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Beställa åtgärder för att tillgängliggöra skolornas publika lokaler.	2014-01-01	2018-12-31	
 Införliva tillgänglighetsanpassning i samtliga skolgårdsprojekt.	2014-01-01	2018-12-31	
 Tillgängliggöra information om vilka skolor i egen regi som är tillgänglighetsanpassade.	2014-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

Uppfylls helt

Under läsåret 2017/2018 följdes anmälan om upprepade kränkningar och kränkningar personal-elev upp genom att förvaltningen granskade anmälan, utredning, åtgärder och uppföljning. Under år 2017 skickades cirka 3 500 anmälningar från grundskolorna till förvaltningen. Cirka 44 procent av de anmälningarna tillhörde kategorierna som följdes upp år 2017. Anmälningsfrekvensen har ökat under 2018 jämfört med 2017, fram till den 31 juli 2018 har cirka 2 200 anmälningar skickats till förvaltningen. Av dessa anmälningar tillhörde ungefär 20 procent de kategorier som följts upp.

För att även på förvaltningsnivå kunna följa upp kränkande behandling av sexuell karaktär, har blanketten för anmälan om kränkande behandling och rutinerna reviderats inför höstterminsstart 2018. Med anledning av ändringarna i rutinen samt de utvecklingsområden som har identifierats kommer utbildningsinsatser att genomföras under hösten 2018.

För att underlätta för skolorna att systematisera arbetet mot kränkande behandling kommer en statistikfil tas fram där skolorna kan kartlägga typ av kränkande behandling och plats (till exempel nätet, SMS, sociala medier). Slutsatser av kartläggning och analys ska presenteras i plan mot kränkande behandling som skrivs samtidigt som verksamhetsplan 2019 och ska ligga till grund för de åtgärder som skolan väljer att vidta för att komma tillrätta med de utvecklingsområden som identifieras. Förvaltningen kommer att ta fram en mall för plan mot kränkande behandling som kan användas av skolorna. Samtliga kartläggningar samt plan mot kränkande behandling kommer att läsas igenom av förvaltningen för att säkerställa att skolorna uppfyller skollagens krav samt för att kunna stödja skolan i arbetet med att skapa ökad trygghet och studiero.

Resultaten på brukarundersökningen när det gäller indikatorn om upplevelse av att ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier har försämrats i jämförelse med tidigare år. Som nämnts tidigare under mål 1.1 har flera frågors resultat i årets brukarundersökning försämrats, vilket förvaltningen behöver titta vidare på. Pojkar i årskurs 5 och 8 uppger att de i större utsträckning än flickor upplever sig kränkta eller trakasserade. Med det systematiska arbetssätt som har beskrivits ovan kommer förvaltningen att kunna ge bättre stöd till skolorna

kring dessa frågor. Det är viktigt att påpeka att till denna fråga i enkäten finns ett förtydligande kring begreppen illa behandlad (kränkt/trakasserad) beskrivet som: *med detta menas att du har blivit kallad elaka saker, retad, utfrys, hotad, knuffad, slagen eller illa behandlad på annat sätt*. Därmed omfattar denna fråga många olika typer av kränkningar. Det är också relativt många som har valt svarsalternativet *Vet ej/vill ej svara*, 14 procent i årskurs 5 och 9 procent i årskurs 8.

Hittills har det kommit in 15 anmälningar till huvudmannen om kränkande behandling inom gymnasieskolan. De anmälningar som rör upprepade kränkningar samt kränkning personal-elev följs upp av huvudmannen. Flera skolor anmäler fortfarande inte när någon elev på skolan har känt sig kränkt. En orsak kan vara att en skola ska anmäla olika incidenter i olika system och att detta är administrativt belastande. Utbildningsförvaltningen håller på att se över systemen för att förenkla för rektorerna att anmäla kränkande behandling. Vidare kommer förvaltningen att ändra formuläret för anmälan så att det även går att se vilka ärenden som handlar om sexuella trakasserier i syfte att kunna sammanställa statistik kring olika typer av kränkningar.

Under första halvåret 2018 har 8 gymnasieelever stängts av från sin utbildning en vecka eller kortare tid.

Elevernas upplevelse av trygghet och studiero i övrigt redovisas under mål 1.1.

Barnrättsbaserade beslut

För att underlätta för handläggare i arbetet med barnrättsbaserade beslut har förvaltningen tagit fram en handledning i skrivandet av barnkonsekvensanalyser. Utbildningsförvaltningen har även genomfört flera utbildningar i att fatta barnrättsbaserade beslut för sina handläggare och chefer:

- Grundutbildning med grundläggande kunskap om barnkonventionen och vad det innebär att tillämpa barnkonventionen och de vägledande principerna
- Fördjupningsutbildningar i form av workshops där handledningen har testats av handläggarna
- Utbildningar i ledning och styrning med barnrättsperspektivet i fokus för chefer.

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor / flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
  Andel elever i årskurs 2 på gymnasiet, som inte har utsatts för kränkande behandling eller trakasserier	89 %			86 %		88 %	88 %	2018
  Andel elever i årskurs 5, som inte har utsatts för kränkande behandling eller trakasserier	64 %	59 %	69 %	71 %		75 %	75 %	2018
  Andel elever i årskurs 8, som inte har utsatts för kränkande behandling eller trakasserier	71 %	68 %	75 %	76 %		80 %	80 %	2018

Nämndmål:

I samtliga verksamheter integreras barnrättsperspektiv

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barnrättsperspektivet är integrerat i det ordinarie arbetet. Personalen har kunskap om barnkonventionen och säkerställer att verksamheten bedrivs med ett barnrättsperspektiv. Eleverna har inflytande i arbetet samt känner till sina rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention. Eleverna vet vart de kan vända sig om de upplever att de är utsatta för kränkande behandling, trakasserier, våld eller övergrepp i skolan, i hemmet eller av annan närstående. Skolan förebygger kränkningar, diskriminering och trakasserier genom regelbunden kartläggning av verksamheten tillsammans med elever. Uppföljning görs utifrån det stöd som finns framtaget. Skolan samverkar utifrån barnets bästa med vårdnadshavare samt med socialtjänst och andra aktörer.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

● Uppfylls helt

Under våren och sommaren har ytterligare sju skolor påbörjat sina processer och utbildningar kring våldspreventionsprogrammet Mentorer i våldsprevention, MVP (åk 7-9 och gymnasiet), eller Agera tillsammans, AT (åk 4). Åtta stadsdelsnämndsområden har någon eller några skolor som deltar i arbetet med MVP eller Agera tillsammans. Till hösten 2018 kommer totalt 14 grundskolor och en gymnasieskola att genomföra lektionsprogrammet MVP eller Agera tillsammans på sina skolor. På de flesta skolor sker arbetet i samverkan med stadsdelsförvaltningarna och polisen. Utöver detta kommer ett par grundskolor att genomföra inspirations-tillfällen kring våldsprevention.

Under våren har konferenser kring förebyggande arbete mot våld och övergrepp genomförts, inspirationstillfällen gällande MVP och Agera tillsammans samt erfarenhetsträffar har erbjudits till de skolor och stadsdelar som har arbetat eller ska påbörja arbetet med våldsprevention. Ett antal chefer från förvaltningen har deltagit i chefskonferensen ”En stad fri från våld”. Förvaltningen deltog i år på Järvavecka, där utbildningsförvaltningen tillsammans med bland annat socialförvaltningen informerade medborgare och anställda i staden kring MVP, Agera tillsammans och stadens förebyggande arbete mot våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Arbetet fortsätter med att utveckla ett workshop-material som vänder sig till vårdnadshavare vars barn och ungdomar deltar i MVP. Materialet ska testas av några skolor under hösten. Ett par skolor kommer även att testa de nya lektionsmodulerna i MVP, som belyser och arbetar med tre nya teman, antirasism, pornografins påverkan på barn och unga samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Utbildningsförvaltningen fortsätter kunskapsatsningen till skolans personal kring hedersrelaterat våld och förtryck. Utbildningarna är planerade till hösten 2018 och kommer att genomföras i samarbete med resursteamet Origo.

Alla medarbetare på Språkcentrum deltar i den webbaserade utbildningen ”Allas rätt”. Utbildningen följs upp inom varje personalgrupps APT. Alla modersmållärare på Språkcentrum har under våren deltagit i en heldags kompetensutveckling kring hederskultur och hedersrelaterat våld. Kompetensutvecklingen har bestått av föreläsning, individuell läsning och skriftlig reflektion kring stadens material kring mänskliga rättigheter. Dessutom har ett 60-tal lärare på Språkcentrum som undervisar i modersmål på gymnasiet i juni deltagit i en halvdags utbildning kring hbtq-arbete vid Stockholms skolors ungdomsmottagning.

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
  Andel medarbetare som gått utbildning kring att upptäcka barn som upplever våld i nära relation samt hedersrelaterat våld, konsekvenser av det och hur man kan prata om detta				98 %		100 %	Tas fram av nämnd	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen fortsätta driva våldspreventivt arbete i förskolan och skolan, tex utifrån utbildningsprogrammet MVP	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska, i samarbete med kommunstyrelsen, fortsätta kunskapsatsningen till skolans personal och elever kring hedersrelaterat våld och förtryck	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Samtliga verksamheter har ett aktivt arbete för att motverka våld

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Se förväntat resultat till nämndmål 1.1.2 Alla elever har en god lärmiljö

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls delvis

Se ovan under mål 4.3 om tillgänglighetsanpassning av grund- och gymnasieskolors publika lokaler som inte kunnat genomföras 2018.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

 Uppfylls helt

Lokaler för föreningsliv och civilsamhälle

Ett pilotprojekt pågår sedan 2016 i samverkan mellan utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen och SISAB i syfte att tillgängliggöra minst en skollokal per stadsdelsnämndsområde. Lokaler i pilotskolorna blir bokningsbara hösten 2018. En inventering har genomförts under 2018 tillsammans med SISAB för att möjliggöra fler bokningsbara skollokaler. Utbildningsnämnden beslutade den 23 augusti att ge förvaltningen i uppdrag att inleda arbetet med att tillgängliggöra i 14 nya skolor för föreningslivet. Förvaltningen har av SISAB beställt genomförande av projekt för att tillgängliggöra de lokaler som omnämns i beslutet, i samverkan med berörda skolor och lokalenheten. Hänsyn har tagits till detta i tertialrapportens prognos. Ett fåtal av skolorna står inför omfattande ombyggnadsprojekt i närtid och kommer därför inte att kunna tillgängliggöras innan ombyggnationen är klar. För dessa skolor kommer anpassningar för att tillgängliggöra lokaler för föreningar att integreras i ombyggnadsprojekten. Förvaltningen avser att återkomma i samband med verksamhetsberättelsen för en lägesrapport.

Förvaltningarna ska under 2018 i samråd med kommunstyrelsen ta fram en modell för organisation kring uthyrning av både skollokaler och idrottslokaler. Detta inbegriper även taxor. Arbetet är påbörjat.

Bidrag till utomstående organisationer

Förvaltningen har fått in samtliga uppföljningar av 2017 års bidrag till utomstående organisationer. Sju organisationer erhöll bidrag och bedömningen, efter uppföljning, är att samtliga har genomfört verksamhet i enlighet med ansökan, i vissa fall reviderat i förhållande till att de erhöll ett lägre bidrag än det de ansökt om.

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
  Antal bokade timmar i skollokaler utanför skoltid						10 000	10 000	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med SISAB inventera stadens samtliga skolor i syfte att öppna upp lokaler för föreningsliv och civilsamhälle	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden, SISAB, idrottsnämnden och kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram en modell för organisation kring uthyrning av både skollokaler och idrottslokaler	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

I samtliga verksamheter integreras demokrati och inflytande
 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Demokrati och inflytande är integrerat i det ordinarie arbetet. Skolans lokaler tillgängliggörs för civilsamhället så långt det är möjligt. Alla elever och all personal garanteras lika stor tillgång till verksamheten. Skolan samverkar med stadsdelsförvaltningarna i deras arbete med lokal utveckling. Tillgänglighet, demokrati och inflytande utvecklas genom att skolan regelbundet kartlägger verksamhetens lokaler, form och innehåll tillsammans med elever. Uppföljning görs utifrån det stöd som finns framtaget.

Elevernas uppfattning kring inflytande kommenteras under mål 1.1.3.

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
  Andel elever i åk 8 som anser att de har inflytande i skolan	51 %	52 %	52 %	61 %		82 %		2018

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning
 Uppfylls helt

Utbildningsförvaltningen följer kontinuerligt upp andelen elektroniska inköp. Avdelningar eller enheter med ett lågt utnyttjande får stöd för att inköpsrutinerna ska kunna följas. Förvaltningen har en plan för systematisk uppföljning av lokala och gemensamma avtal och uppföljningsarbetet löper enligt antagen plan.

Indikator	Utfall T2 2018	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor / flickor	Utfall VB 2017	Prognos helår	Års-mål 2018	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	54 %			50 %	75 %	75 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2018
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram				100 %		100 %	85%	2018

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Prognos årsutfall 2018

Nämndens prognos per augusti visar ett överskott mot budget om 50 mnkr efter resultatfonder. Prognosen bygger på att resultatenheter kommer att hämta 46,7 mnkr ur resultatfonderna, vilket innebär att resultatet före resultatfonder är ett överskott om 3,3 mnkr.

Driftverksamhet, mnkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Summa kostnader	20 522,7	21 140,5	-617,8
Drift och underhåll	20 425,0	21 040,6	-615,7
Kapitalkostnader	97,7	99,9	-2,2
Summa intäkter	-2 342,2	-2 558,7	216,5
Nettoutfall	18 180,5	18 581,8	-401,3
Beräknade prestationsförändringar			404,6
Begärda budgetjusteringar			0,0
Summa justerat nettoutfall			3,3
Ingående resultatfond från 2017			327,6
Resultatöverföring till 2019			-280,9
Nettoutfall efter resultatfond			50,0

Investeringar, mnkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringsutgifter	140,6	140,6	0,0

I prognosen har hänsyn tagits till beräknade prestationsförändringar. Med prestationsförändring avses förändringar av barn- och elevantal. De prognostiserade förändringarna av elevantalen innebär en prestationsrelaterad ökning av budgeten med totalt 404,6 mnkr, jämfört med kommunfullmäktiges budget. Prestationsförändringarna består av en ökning med 431,8 mnkr för grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola, 15,2 mnkr för gymnasieskola inklusive gymnasiesärskola och en minskning med 42,3 mnkr för förskoleverksamhet (fristående). Prestationsförändringarna redovisas även under respektive verksamhetsområde.

Antal stockholmselever i grundskola och gymnasieskola*, egen regi samt andra huvudmän**

Grundskola	VB 2017	Andel %	VP 2018	Årsprognos T2 2018	Andel %
I kommunala skolor i Stockholms stad	70 361	74%	72 563	72 565	73%
I kommunala skolor i annan kommun	1 157	1%	950	1 094	1%
I fristående skolor	24 143	25%	25 201	25 326	26%
Totalt i grundskola	95 661	100%	98 714	98 985	100%
Gymnasieskola	VB 2017	Andel %	VP 2018	Årsprognos T2 2018	Andel %
I kommunala skolor i Stockholms stad	11 821	45%	11 950	11 470	42%
I kommunala skolor i annan kommun	3 605	14%	3 707	3 740	14%
I fristående skolor	10 779	41%	11 923	11 947	44%
Totalt i gymnasieskola	26 205	100%	27 580	27 157	100%

*exklusive grundsärskola och gymnasiesärskola, **inklusive fristående specialskolor och internationella skolor

I tabellen ovan anges antal stockholms elever i grundskola och gymnasieskola, med andelar i stadens kommunala skolor respektive i andra huvudmäns skolor. Andelen elever i skolor i egen regi beräknas minska med en procent för grundskola och minska med tre procent för gymnasieskola jämfört med förra året. Minskningen av andelen gymnasieelever i egen regi beror på flera olika samverkande faktorer. Övergången från att läsa av elevantalet en gång på termin till att göra det månadsvis även för elever i egen regi innebär att årssnittet minskar. Dessutom redovisas en minskning av antal elever i språkinträdning och även antal slussplatser är färre, det vill säga platser för elever inom det kommunala aktivitetsansvaret för unga under 20 år. Det gör att andelen elever i egen regi totalt sett minskar trots att intagningen av elever i årskurs 1 höstterminen 2018 visar en ökning av andelen elever i egen regi.

Prognoser över samtliga schablonggrundande barn, elever och studerande finns i bilaga 1. Resultatenheter redovisas i bilaga 2 och anslagsenheter i bilaga 3.

Prognos per verksamhetsområde och investeringar

Driftverksamhet, Netto, mnkr	VP 2018	Bokfört tom augusti - tertiäl 2	Utfall i % av årsbudget (riktvärde - 66,7 %)	Avvikelse prognos augusti - tertiäl 2
Förskola	2 651,0	1 777,8	67,1%	6,5
Grundskola inkl fritidshem och Grundsärskola	12 163,7	8 188,6	67,3%	54,5
<i>Varav Grundskola inkl fritidshem</i>	<i>11 757,5</i>	<i>7 949,2</i>	<i>67,6%</i>	<i>24,7</i>
<i>Varav Grundsärskola</i>	<i>406,2</i>	<i>239,4</i>	<i>58,9%</i>	<i>29,8</i>
Gymnasieskola och Gymnasiesärskola	2 997,5	1 911,5	63,8%	-2,2
<i>Varav Gymnasieskola</i>	<i>2 811,3</i>	<i>1 786,1</i>	<i>63,5%</i>	<i>3,8</i>
<i>Varav Gymnasiesärskola</i>	<i>186,2</i>	<i>125,5</i>	<i>67,4%</i>	<i>-6,0</i>
Nämnd och övergripande	368,3	237,6	64,5%	-55,5
Netto	18 180,5	12 115,5	66,6%	3,3
Resultatfond från 2017				327,6
Resultatfond till 2019				-280,9
Totalt resultat				50,0
Investeringar, mnkr	140,6	47,4	33,7%	0,0

Prognosen för skolorna i egen regi visar underskott med sammanlagt 126,5 mnkr, vilket innebär en försämring med drygt 19 mnkr jämfört med resultatet förra året. Grundskolorna står för 29,7 mnkr av underskottet och gymnasieskolorna står för 96,8 mnkr. Ett drygt tiotal av de grundskolor som redovisar underskott riskerar att förlora sin status som resultatenheter då deras upparbetade fonder kommer att vara slut. Huvudorsaken till underskotten är att skolorna inte har anpassat sina organisationer efter sina intäkter. Handlingsplaner har tagits fram samt håller på att tas fram och åtgärder vidtas för att uppnå en budget i balans så fort som möjligt.

Att nämnden ändå redovisar ett överskott sammanlagt beror på att skolorna minskar sina resultatfonder och att vissa övriga större överskott prognostiseras, främst avseende budgetreserver, statsbidrag och lokalkostnader. Det största överskottet avser asylbidrag för gymnasieelever och uppgår till drygt 80 mnkr.

För verksamhetsområdet grundskola i egen regi bedöms att vissa överskott kommer att genereras av att en del medel som avsatts på central förvaltning inte kommer att nyttjas. Dessa överskott som främst består av lokalkostnader, statsbidrag och budgetreserver kommer att tillföras grundskolorna i egen regi genom en extra utbetalning om cirka 50 mnkr. I denna prognos har detta tagits med i form av en minskning av grundskoleverksamhetens överskott.

Med anledning av ett nytt avtal för persontransporter i staden beräknas kostnaderna för skolskjuts bli lägre jämfört med det tidigare avtalet, men de kommer att vara fortsatt höga. Det innebär att grund- och gymnasiesärskolans skolskjutsschabloner inte kommer att täcka kostnaden för skolskjuts. Förvaltningen har därför i planeringsunderlag för budget 2019-2021 föreslagit att en översyn av ersättningsmodellen för skolskjutsar bör göras. Omfördelningar inom nämndens budget har gjorts för att hantera denna situation. Dessutom finansieras de skolskjutskostnader som avser grundskoleelever ur nämndens anslag för strukturbidrag och där har budgeten ökat kraftigt för att nå en budget i balans. Det nya skolskjutsavtalet trädde i kraft först i början av mars och bedömningen i nuläget är att kostnaderna kommer att rymmas inom budget.

Investeringar

Nämnden beräknar att de totala investeringsutgifterna för 2018 kommer att uppgå till 140,6 mnkr, vilket innebär att nämndens budget för investeringar är i balans.

Prognosen för de fördelade investeringsmedlen beräknas följa tilldelade budgetanslag. Således beräknas prognosen för grundskolorna bli 30,1 mnkr och för gymnasieskolorna 7,9 mnkr. Prognosen för nyetableringsstödet beräknas till 40,0 mnkr inom grundskoleverksamheten och 55,5 mnkr inom gymnasieverksamheten. Nyetableringsstöd syftar till att stimulera skolorna till egna kapacitetshöjande åtgärder, vilka leder till att skolans totala kapacitet höjs. I samband med den ökade elevtillströmningen är behovet stort. Under 2018 fortsätter gymnasieskolan att byggas ut, bland annat med nya P A Fogelströms gymnasium och Anna Whitlocks gymnasium. Stora kostnader för dessa väntas under hösten 2018. Därtill tillkommer 7,1 mnkr som fördelas av lokalenheten och övriga avdelningar.

Kapitalkostnader

I driftbudgeten ingår kapitalkostnader på befintliga ej avskrivna anläggningstillgångar och på beräknade framtida investeringar. Utfallet för dessa kostnader per augusti är 62,6 mnkr. Prognosen är 96,0 mnkr, vilket är samma som budgeten.

Omslutningsförändringar sammanlagt

Sammanlagt uppgår omslutningsförändringarna till 126,4 mnkr. Förskoleverksamheten redovisar omslutningsförändringar om 7,2 mnkr avseende att kompensation för hög hyra till fristående skolor ökar samt ökad VFU-ersättning. Verksamhetsområdet grundskola redovisar omslutningsförändringar om totalt 38,1 mnkr avseende ökade intäkter för statsbidrag samt ökade VFU-intäkter. Gymnasieverksamheten redovisar omslutningsförändringar om 81,1 mnkr beroende på ökade statsbidrag för bland annat asylsökande elever, ökade intäkter för projektet SUSA, ökad VFU-ersättning samt minskade externa intäkter för korttidstillsyn.

Uppföljning av driftbudget, per verksamhetsområde

Förskola

Mnkr	Egen regi	Fristående	Annan kommun	Övrigt	Summa budget 2018	Prest. Justering	Prognos	Avvikelse
Peng och anslag		2 819,2			2 819,2	-42,3	2 776,9	0,0
Lokaler								
Övrig verksamhet				-168,2	-168,2		-174,7	6,5
Totalt		2 819,2		-168,2	2 651,0	-42,3	2 602,2	6,5

Uppföljning av driftbudget

Förskoleverksamheten visar ett prognosöverskott om 6,5 mnkr. Orsaken är främst lägre personalkostnader än budgeterat på central förvaltning och lägre kostnader för e-tjänster än budgeterat.

Prestationsförändringar förskola

Antalet förskolebarn i fristående förskoleverksamhet har minskat under kalenderåret. I den senaste befolkningsprognosen kan man tydligt se denna minskning. Det gäller framför allt förskolebarn i åldrarna 1-3 år. Minskningen är totalt 480 barn varav ålder 1-3 år står för 410 barn. Schablonbudgeten beräknas därmed minska med 42,3 mnkr.

Omslutningsförändringar förskola

Förskoleverksamheten redovisar omslutningsförändringar om 7,2 mnkr avseende att kompensation för hög hyra till fristående skolor ökar samt ökad VFU-ersättning.

Grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola

Mnkr	Egen regi	Fristående	Annan kommun	Övrigt	Summa budget 2018	Prest. justering	Prognos	Avvikelse
Peng och anslag	6 914,7	3 158,7	123,5	0,0	10 196,9	431,8	10 597,7	30,9
Lokaler	1 553,7	0,0	0,0	0,0	1 553,7	0,0	1 517,9	35,8
Övrig verksamhet	358,8	0,0	0,0	54,3	413,1	0,0	425,3	-12,1
Totalt	8 827,2	3 158,7	123,5	54,3	12 163,7	431,8	12 490,9	54,6
Ingående fond från 2017								251,8
Utgående fond till 2019								-229,8
Resultat efter fonder								76,6
varav grundskola								
<i>Peng och anslag</i>	6 672,2	3 052,5	104,6		9 829,3	407,4	10 239,7	-3,1
<i>Lokaler</i>	1 520,1				1 520,1		1 481,4	38,7
<i>Övrig verksamhet</i>	358,0			53,0	411,0		421,9	-10,9
Totalt grundskola	8 550,3	3 052,5	104,6	53,0	11 760,4	407,4	12 093,0	24,7
varav grundsärskola								
<i>Peng och anslag</i>	242,5	106,2	18,9		367,6	24,4	358,0	34,0
<i>Lokaler</i>	33,6				33,6		36,5	-2,9
<i>Övrig verksamhet</i>	0,8			1,3	2,1		3,4	-1,3
Totalt grundsärskola	276,9	106,2	18,9	1,3	403,3	24,4	397,9	29,8

Uppföljning av driftbudget

Grundskoleverksamheten inklusive fritidshem och grundsärskola redovisar ett överskott om 54,6 mnkr före resultatdispositioner och ett överskott om 76,6 mnkr efter resultatdispositioner. Av överskottet avser 29,8 mnkr grundsärskola och 24,7 mnkr grundskola. Överskottet återfinns inom grundskola i egen regi.

Prestationsförändringar grundskola

Grundskoleverksamhetens schablonbudget beräknas öka med totalt 431,8 mnkr, jämfört med kommunfullmäktiges budget. Elevökningen i egen regi beräknas till 3 025 elever. I fristående grundskolor beräknas elevökningen till cirka 1 630 elever medan elever i andra kommuners grundskolor beräknas minska med cirka 225 elever. Den prognostiserade elevökningen i tertialrapport 2 är cirka 270 fler elever jämfört med utbildningsnämndens verksamhetsplan, vilket motsvarar ökade schabloner om cirka 25 mnkr.

Antalet barn inskrivna i fritidshem beräknas öka med cirka 420 barn jämfört med kommunfullmäktiges budget. I ökningen ingår 450 barn i egen regi medan antalet barn i fristående skolor och i andra kommuner minskar med cirka 30 stycken. Totalt innebär volymförändringen en schablonökning om 20,5 mnkr, samtidigt som föräldrantäkterna beräknas öka med 7,9 mnkr jämfört med kommunfullmäktiges budget. Jämfört med utbildningsnämndens

verksamhetsplan beräknas en minskning med cirka 450 barn, vilket motsvarar minskade schabloner om cirka 20 mnkr.

Inom den öppna fritidsverksamheten beräknas barnantalet öka med cirka 945 barn, vilket motsvarar en schablonökning om 6,7 mnkr jämfört med kommunfullmäktiges budget. Av ökningen återfinns cirka 860 elever i egen regi och övriga i fristående skolor

Inom grundsärskolan beräknas elevantalet öka med cirka 55 elever, varav ökningen i egen regi är 65 elever medan elever i fristående skolor och i andra kommuner beräknas minska med 10 elever. Det motsvarar en schablonökning om cirka 19 mnkr.

Grundskolor i egen regi

Skolorna redovisar sammanlagt ett underskott om 29,7 mnkr före resultatdispositioner och ett underskott om 7,7 mnkr efter resultatdispositioner. Jämfört med tertialrapport 1 är det en försämring om 25 mnkr före och 3,8 mnkr efter resultatdispositioner. Resultatenheterna redovisar ett underskott om 20,2 mnkr och anslagsenheterna redovisar ett underskott om 9,5 mnkr.

De flesta grundskolorna har en ekonomi i balans. Vissa grundskolor som är resultatenheter och har upparbetade fonder, planerar att använda dem för att möta ett tillfälligt underskott innan åtgärder har fått effekt och för inköp av till exempel läsplattor. De kommer fortfarande att ha en positiv utgående fond. För de skolor som redovisar underskott och där fondmedel inte täcker underskottet finns det ett antal olika orsaker till att ekonomin inte är i balans och det är svårt att dra några generella slutsatser. Den vanligaste orsaken är dock att personalkostnaderna är för höga i förhållande till elevintäkterna och att arbetet med anpassning av organisation tar tid innan effekt uppnås. För de skolor som visar underskott pågår arbete med att vidta åtgärder för att komma i ekonomisk balans.

Resultatenheter

Ingående fond 2018 grundskola mnkr	
Ingående fond resultatenheter 2018	251,8
Totalt ingående fond grundskola	251,8
Utgående fond 2018 mnkr	
Resultatenheter med överskott (89)	255,9
Resultatenheter med underskott (20)	-26,2
Resultatenheter med fond +/- 0 (4)	0,1
Totalt utgående fond grundskola	229,8

Grundskoleavdelningens 113 resultatenheter har en sammanlagd ingående fond om 251,8 mnkr. Ett överskott om 229,8 mnkr beräknas föras över till 2019. I prognosen redovisar resultatenheterna ett underskott om 20,2 mnkr före resultatdispositioner och ett överskott om

1,8 mnkr efter fonder. Det är 52 resultatenheter som redovisar underskott före resultatdispositioner men endast 20 stycken som redovisar en negativ utgående fond. Fonderna planeras framför allt att användas för att parera tillfälliga underskott innan anpassningar av organisationen har fått effekt. Tolv resultatenheter riskerar att avvecklas i samband med bokslutet eftersom de då har haft en negativ utgående fond två år i rad.

Anslagsenheter

Grundskoleverksamhetens 13 anslagsenheter redovisar ett sammanlagt underskott om 9,5 mnkr. Av dessa redovisar två enheter ett sammanlagt överskott om 0,6 mnkr, tre enheter redovisar ett nollresultat medan åtta enheter redovisar ett sammanlagt underskott om 10,6 mnkr. En skola har möjlighet att bli resultatenhet i samband med bokslutet 2018.

Övrigt, grundskola i egen regi

Lokalkostnaderna inom grundskolan redovisar ett sammanlagt överskott om 36 mnkr. Överskottet beror främst på kontantfinansierade projekt som har senarelagts. Statsbidraget avseende ökade lokalkostnader för asylsökande elever prognostiseras lämna ett överskott med anledning av att lokalkostnaderna inte beräknas bli lika höga som budgeterat. Resterande överskott beror dels på ökade statsbidrag och på outnyttjade reserver inom framför allt grundskolestaben.

Fristående grundskola samt grundskola i annan kommun

Kostnader för elever i fristående grundskola och grundskola i annan kommun redovisar ingen avvikelse jämfört med budget.

Omslutningsförändringar grundskola

Grundskoleverksamheten redovisar omslutningsförändringar om 38,1 mnkr som avser ökade statsbidrag för asylsökande samt ökad VFU-ersättning.

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

Mnkr	Egen regi	Fristående	Annan kommun	Övrigt	Summa budget 2018	Prest. justering	Prognos	Avvikelse
Peng och anslag	804,0	1 315,8	376,6	0,0	2 496,4	15,2	2 507,9	3,7
Lokaler	407,4	0,0	0,0	0,0	407,4		414,7	-7,3
Övrig verksamhet	53,6	0,0	0,0	40,1	93,7		92,3	1,4
Totalt	1 265,0	1 315,8	376,6	40,1	2 997,5	15,2	3 014,9	-2,2
Ingående fond från 2017								45,3
Utgående fond till 2019								-26,6
Resultat efter fonder								16,5
varav Gymnasieskola								
<i>Peng och anslag</i>	742,8	1 235,3	350,3		2 328,4	9,6	2 324,8	13,2
<i>Lokaler</i>	390,9				390,9		401,4	-10,5
<i>Övrig verksamhet</i>	52,9			39,1	92,0		90,9	1,1
Totalt gymnasieskola	1 186,6	1 235,3	350,3	39,1	2 811,3	9,6	2 817,1	3,8
varav Gymnasiesärskola								
<i>Peng och anslag</i>	61,2	80,5	26,3		168,0	5,6	183,1	-9,5
<i>Lokaler</i>	16,5				16,5		13,3	3,2
<i>Övrig verksamhet</i>	0,7			1,0	1,7		1,4	0,3
Totalt gymnasiesärskola	78,4	80,5	26,3	1,0	186,2	5,6	197,8	-6,0

Uppföljning av driftbudget

Verksamheten redovisar ett sammanlagt underskott om 2,2 mnkr före och ett överskott om 16,5 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen består av att gymnasieskoleverksamheten visar ett överskott om 3,8 mnkr och gymnasiesärskoleverksamheten visar ett underskott om 6,0 mnkr jämfört med budget.

Prestationsförändringar

Jämfört med kommunfullmäktiges budget beräknas en sammanlagd ökning av antalet elever inom gymnasieskolan med 94 elever vilket ger en total schablonökning om 9,6 mnkr.

Antalet elever i egen regi ökar med cirka 390 elever, vilket motsvarar en schablonökning om 39,4 mnkr. Prognosen för antalet elever inom gymnasieskolan i egen regi är osäker beroende på osäkerhet kring antalet asylsökande elever. Antalet elever i fristående gymnasieskolor/andra kommuner minskar med cirka 296 elever, vilket motsvarar en schablonminskning om 29,8 mnkr.

Antalet elever i gymnasiesärskola minskar marginellt jämfört med kommunfullmäktiges budget och det ger en schablonökning om 5,6 mnkr. Schablonökningen består av merkostnader för elever i behovsgrupp 5 om 9,7 mnkr och en minskning av schablonbudgeten på grund av minskat elevantal och en annan fördelning av elevernas behovsgrupper om 4,1 mnkr.

Gymnasie- och gymnasiesärskolor i egen regi

Gymnasieskolorna i egen regi redovisar ett underskott om 96,8 mnkr före resultatdispositioner och ett underskott om 78,1 mnkr efter resultatdispositioner. Av underskottet avser 9,6 mnkr gymnasiesärskolan. Jämfört med tertialrapport 1 är det en försämring om 10,7 mnkr före och 23,2 mnkr efter resultatdispositioner

Underskotten inom gymnasieskolan beror i huvudsak på att skolorna inte har anpassat sina organisationer efter sina intäkter. Minskat elevunderlag på vissa skolor, ett minskat intresse för skolor med yrkesprogram samt elevavhopp under pågående läsår är några exempel som påverkar skolornas intäkter. Förvaltningen arbetar med att se över utbudet och genomföra omstruktureringar.

Enskede Gårds gymnasium (- 13,5 mnkr), Kärrtorps gymnasium (- 13,1 mnkr), S:t Eriks gymnasium (-10,8), Anna Whitlocks gymnasium (-8,3 mnkr), P A Fogelströms gymnasium (-6,8 mnkr), Stockholms byggtekniska gymnasium (- 6,5 mnkr) och Lindeparkens gymnasiesärskola (- 6,4 mnkr) visar de största underskotten.

P A Fogelströms gymnasium startade sin verksamhet höstterminen 2017 och Anna Whitlocks gymnasium startade höstterminen 2018. Underskotten på de nya skolorna förklaras av att kostnader för personal och andra fasta kostnader belastar skolornas budget innan intäkter finns för elever i en fullt utbyggd organisation.

För de skolor som visar underskott pågår arbete med att vidta åtgärder för att komma i ekonomisk balans.

Resultatenheter

Ingående fond 2018 gymnasieskola mnkr	
Ingående fond resultatenheter 2018	45,3
Totalt ingående fond gymnasieskola	45,3
Utgående fond 2018 mnkr	
Resultatenheter med överskott (13)	35,4
Resultatenheter med underskott (4)	-8,8
Totalt utgående fond gymnasieskola	26,6

De 17 resultatenheterna inom gymnasieavdelningen har sammantaget en positiv ingående fond som uppgår till 45,3 mnkr. I prognosen redovisar resultatenheterna ett underskott om 29,5 mnkr före resultatdispositioner och ett underskott om 10,8 mnkr efter. Ett överskott om 26,6 mnkr beräknas överföras till 2019 vilket innebär att fonderna minskas med 18,7 mnkr. Bromma gymnasium kommer att föreslås som resultatenhet om skolan redovisar ett positivt resultat i bokslutet.

Anslagsenheter

Av de 16 anslagsenheterna redovisar 4 enheter ett nollresultat och 12 enheter redovisar ett underskott om sammanlagt 67,3 mnkr.

Övrigt, gymnasie- och gymnasiesärskola i egen regi

Underskotten på gymnasieskolorna pareras till den största delen av ökade intäkter för statsbidrag för asylsökande elever om 81,5 mnkr och ej nyttjade budgetreserver om 12 mnkr. Den stora ökningen av asylbidraget beror på en slutreglering om 38,7 mnkr för 2016 och en reviderad prognos om 42,8 mnkr för 2017 och 2018.

Därutöver redovisas ett underskott för lokalkostnader om 7,5 mnkr som förklaras med kostnader för tillkommande projekt och högre hyreskostnader samt ett underskott för skolskjuts i egen regi med 5,1 mnkr beroende på nya avtal.

Fristående gymnasie- och gymnasiesärskola samt gymnasie- och gymnasiesärskola i annan kommun

Kostnader för fristående gymnasieskolor samt gymnasieskola i annan kommun visar ett underskott mot budget om 5,0 mnkr på grund av ökade kostnader för tilläggsbelopp till elever med särskilda behov.

Omslutningsförändringar gymnasieskola

Den totala omslutningsförändringen om 81,1 mnkr beror på ökade statsbidrag för asylsökande elever, ökade intäkter för projektet SUSA, ökad VFU-ersättning samt minskade externa intäkter för korttidstillsyn.

Nämnd och övergripande

Mnkr	Egen regi	Fristående	Annan kommun	Övrigt	Summa budget 2018	Prest. justering	Prognos	Avvikelse
Peng och anslag					0,0			0,0
Lokaler				21,8	21,8		25,4	-3,6
Övrig verksamhet				346,5	346,5		398,4	-51,9
Totalt	0,0	0,0	0,0	368,3	368,3	0,0	423,8	-55,5
Ingående fond från 2017								30,6
Utgående fond till 2019								-24,7
Resultat efter fonder								-49,6

Uppföljning av driftbudget

Nämnd- och övergripande verksamhet visar ett nettounderskott om 55,5 mnkr före och 49,6 mnkr efter resultatdispositioner. Underskottet beror främst på ökade kostnader för Skolplattformen samt ett underskott för Språkcentrum orsakat av att enheten ännu inte anpassat sig till minskade intäkter.

Resultatenheter

Ingående fond 2018 mnkr	
Ingående fond nämnd och övergripande	30,6
Utgående fond 2018 mnkr	
Resultatenheter med underskott (1)	-5,8
Totalt utgående fond nämnd och övergripande	24,8

Resultatfonden för avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa har en positiv ingående fond som uppgår till 30,6 mnkr. Resultatenheten redovisar ett underskott om 5,8 mnkr, vilket innebär att 24,8 mnkr beräknas överföras till 2019.

Medel för lokaländamål – hyreskompensation för förskola

Under året har 176 ansökningar om hyreskompensation kommit in. Alla ansökningar utom två har beviljats. Hyreskompensationen betalas ut i september och totalt uppgår det beviljade beloppet till cirka 34,7 mnkr. Några ansökningar väntar på att kompletteras och om sådana kommer in, kommer ytterligare drygt 2,4 mnkr att beviljas, vilket betyder att utbetalningarna kommer att överstiga budget (35 mnkr).

Analys av balansräkning

Förvaltningen har periodiserat hyror, statsbidrag, timlöner samt övriga kostnader och intäkter. Förvaltningen har, liksom tidigare år, valt att periodisera kostnader och intäkter på 50 tkr eller högre. Periodiseringar i samband med tertialbokslut sköts centralt och skolorna/enheterna lämnar inte in egna beräkningsunderlag. Bokslutsinformation finns i bilaga 4.

Tillgångar

Anläggningstillgångarna har ökat mellan 2017 och 2018 från 261,0 mnkr till 272,3 mnkr. Investeringsstakten på förvaltningen fortsätter att öka utifrån att fler skolor färdigställs.

Kundfordringarna har ökat mellan 2017 och 2018 från 13,4 mnkr till 44,2 mnkr. Skillnaderna mellan åren beror på när under året som främst interkommunal ersättning samt VFU-medel faktureras.

Diverse kortfristiga fordringar har ökat med 162,8 mnkr från 931,1 mnkr till 1 093,9 mnkr. Förändringen hänför sig till bland annat ökade statsbidrag för asylsökande samt moms.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har minskat från 565,8 mnkr till 299,2 mnkr. Minskningen beror bland annat på upplupna intäkter och att faktureringen av interkommunal ersättning har varit i fas under året.

Kassa och bank har ökat marginellt mellan åren och ligger kvar på 0,2 mnkr.

Skulder och eget kapital

Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder har ökat från 21,0 mnkr till 25,5 mnkr. Förändringen beror på kortfristiga skulder som är under utredning.

Leverantörsskulder har ökat med 75,1 mnkr från 207,4 mnkr till 282,5 mnkr. Differensen mellan åren beror på hur leverantörerna fakturerar.

Övriga kortfristiga skulder har ökat från 53,1 mnkr till 89,5 mnkr. Ökningen hänförs till skulder till staten avseende bland annat statsbidrag som inkommit under våren men som avser hela året.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat från 371,4 mnkr till 468,4 mnkr. Förändringen kan hänföras till bland annat upplupna kostnader avseende kontantfinansierade lokalprojekt.

Jämförelse av resultaträkningen intäkter och kostnader tertialbokslut 2 2017 och 2018

Intäkterna har ökat med 77 mnkr jämfört med samma period föregående år. Det är en ökning med 4,6 procent. Den största delen, 126 mnkr, avser främst ökade statsbidrag från Migrationsverket.

Kostnaderna har ökat med totalt 730 mnkr jämfört med föregående år. Det är framför allt en ökning av kostnader med anledning av volymökning samt löne- och lokalkostnadsökningar. Det motsvarar en bruttoökning på 5,6 procent.

Kostnaderna för köp av huvudverksamhet har ökat med 241,3 mnkr, 4,8 procent. Förklaringen till de ökade kostnaderna är att antalet barn i fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor har ökat.

De bokförda kostnaderna för löner och arbetsgivaravgifter har ökat med 253,8 mnkr, jämfört med föregående år. Kostnadsökningen är 17,9 procent. Orsaken är löneökningar och ökade personalkostnader.

Lokalhyrorna har ökat med 106 mnkr, 9,5 procent, vilket främst beror på nytt ramavtal avseende skollokaler från och med april 2018.

Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader har ökat med 109 mnkr, 120,6 procent och beror till viss del på kontantfinansiering men även på ökade kostnader för städning och renhållning där nya och förlängda avtal inneburit höjda kostnader.

Övriga kostnader har ökat med 19,9 mnkr, vilket främst beror på ökade volymer. Inom gruppen finns olika typer av kostnader.

Synpunkter, klagomål och reklamationer

Under perioden 1 januari till och med 31 juli 2018 har Skolinspektionen/Barn- och elevombudet tagit emot 126 anmälningar avseende de kommunala grundskolorna, vilket är 12 procent färre än samma period föregående år. De mest förekommande anmälningsgrunderna (2017 års siffror inom parantes) är kränkande behandling 55 stycken (72), rätt till stöd 35 stycken (33) och trygghet och studiero 8 stycken (16).

Skolinspektionen/Barn- och elevombudet har fattat beslut i 52 av dessa ärenden och 8 stycken har resulterat i förelägganden. Av dessa förelägganden handlar 3 stycken om särskilt stöd och 5 stycken om att skolorna brister i rutinerna kring anmälan om kränkande behandling till huvudman. Värt att notera är att anmälningarna som avser kränkande behandling har minskat med 30 procent, vilket visar att förvaltningens arbete kring dessa frågor har haft effekt.

Ett nytt system för klagomålshantering har införts från 1 januari 2018. Samtliga grund- och gymnasieskolor i staden har information på sina hemsidor om klagomål. Rektorererna har utsett ansvarig som hanterar klagomål på skolnivå. Statistik över klagomål och klagomåls kategorier sammanställs i stadens system för integrerad ledning och styrning, ILS. Under perioden den 1 januari till och med den 31 juli 2018 har det kommit in 152 registrerade klagomål som gäller grundskolan till förvaltningen. De rör främst kategorierna grundskoleelevers generella skolsituation, kränkande behandling och skolvalet.

De flesta klagomål och synpunkter på utbildning kommer in till och hanteras av skolorna. Det har dock hittills under året kommit in 10 klagomål till huvudmannen angående gymnasieskolan. De ärenden som rörde enskilda elevers skolsituation har utretts, i vissa fall åtgärdats, och kommer att följas upp i resultatdialoger. Övriga klagomål var av mer generell karaktär, så som klagomål på det nationella betygssystemet och nedskräpning efter studenter.

Det har också kommit in 11 ärenden från Skolinspektionen, Barn- och elevombudet eller Diskrimineringsombudsmannen som rör utbildningen vid stadens gymnasieskolor. Samtliga dessa ärenden har utretts eller är under utredning. Det har också inkommit ett ärende från Lärarnas ansvarsnämnd, LAN.

Tillsyn och inspektion- nuläge

Skolinspektionen har under våren och sommaren inlett en kvalitetsgranskning av nyanlända elevers utbildningsvägar efter språkintrödnings vid fyra gymnasieskolor (Globala gymnasiet, Liljeholmens gymnasium, ESS-gymnasiet och Skärholmens gymnasium).

Reklamationer skolskjuts

Under en dag sker drygt 2 500 skolskjutsresor för Stockholms stads elever, vilket på en månad blir drygt 50 000 resor. I mars 2017 ingick staden avtal med nya leverantörer för skolskjutsen. Avtalet gäller till och med mars 2020 med möjlighet till förlängning i upp till två år. Om skolskjutsresorna inte lever upp till önskad kvalitet ska detta rapporteras till

leverantörerna med en kopia till förvaltningen för kännedom och eventuell åtgärd. Vid avtalskiftet i mars inkom sammanlagt 166 reklamationer. Motsvarande siffra i april var 26 reklamationer. Under 2018 (med mars undantaget) har förvaltningen mottagit mellan 1 och 80 reklamationer per månad. För perioden januari-juni har förvaltningen mottagit 295 reklamationer. Motsvarande siffra för samma period 2017 var 720 reklamationer vilket visar på att antalet reklamationer har sjunkit. Förvaltningen har inför avtalsskiftet lämnat mycket information till skolor och vårdnadshavare och haft ett nära samarbete med serviceförvaltningen och deltagit vid uppföljningsmöten med leverantörerna, där bland annat reklamationer diskuteras.

Övrigt

Slutlig antagning – gymnasieskolan

Sökande och antagna från Stockholms stad (samtliga program i gymnasieskolan)

Vid skolstart i augusti fanns totalt 10 117 personer folkbokförda i Stockholms stad som sökt till gymnasieskolan (samtliga program). Det är 635 fler än i augusti 2017.

För de sökande (oavsett behörighet och oavsett sökt program) som är folkbokförda i Stockholms stad fördelade sig *förstahandsvalen i juni* på följande sätt:

År	2016		2017		2018	
Kommunal skola Stockholm	3 799	41,8%	3 723	40,4%	4 531	45,1%
Annan kommun	1 606	17,7%	1 585	17,2%	1 620	16,1%
Fristående gymnasieskola	3 685	40,5%	3 914	42,4%	3 897	38,8%
	9 090		9 222		10 048	

Det totala antalet sökande från Stockholms stad ökade med 826 jämfört med förra året. Utöver dem som är folkbokförda i staden sökte i år 54 asylsökande ungdomar under 18 år med adress i Stockholm i första hand till stadens gymnasieskolor. 2016 sökte 614 asylsökande och 2017 sökte 227.

För de sökande (oavsett behörighet och oavsett sökt program) som är folkbokförda i Stockholms stad blev *antagningsresultatet i juni* följande:

År	2016		2017		2018	
Kommunal skola Stockholm	3 379	41,7%	3 667	43,6%	4 044	45,2%
Annan kommun	1 132	14,0%	1 091	13%	1 125	12,6%
Fristående gymnasieskola	3 596	44,3%	3 649	43,4%	3 775	42,4%
	8 107		8 407		8 944	

Asylsökande ungdomar med adress i Stockholm ingår inte ovan.

Av samtliga stockholmare som antogs till nationellt program i gymnasieskolan i juni (oavsett huvudman) fick 64,4 procent sitt förstahandsval vad gäller såväl program och inriktning som skola. Detta var en liten minskning från 2017 då 64,9 procent antogs på sitt förstahandsval.

Introduktionsprogram (IM)

Vid skolstart i augusti var totalt 1 210 stockholmare antagna till introduktionsprogram: 749 i den egna kommunen, 50 i annan kommun och 411 vid fristående skola. Av samtliga antagna är 447 antagna till språkintröduktion.

Till IM, främst till språkintröduktion har 64 asylsökande ungdomar under 18 år med adress i Stockholm antagits. Dessutom har ett tiotal papperslösa sökande antagits. De asylsökande och papperslösa ingår inte i de 1 210.

Utan plats

Cirka 970 sökande folkbokförda i Stockholms stad saknade gymnasieplats efter den slutliga antagningen i juni. Det var en ökning med 220 jämfört med juni 2017. Av de 970 var cirka 290 behöriga till nationella program och hade sökt utbildning inom länet. Av de 290 sökte cirka 200 direkt från årskurs 9. Av de obehöriga sökande som saknade gymnasieplats sökte ungefär hälften direkt från årskurs 9.

Att obehöriga stockholmare saknade gymnasieplats berodde vanligen inte på platsbrist på introduktionsprogrammen utan på att ungdomarna enbart sökt nationella program (som de alltså var obehöriga till) eller att de sökt introduktionsprogram i annan kommun eller fristående skola men inte i sin hemkommun.

Under sommarens reservantagning har fler sökande kunnat erbjudas plats.

Sökande och antagna till Stockholms stad (oavsett hemkommun)

Nationella program

Till de 5 661 (2017: 5 116) platserna i årskurs 1 på nationella program i staden fanns totalt 6 298 (2017: 5 030) behöriga förstahandssökande vid den slutliga antagningen.

I år erbjuds 710 platser vid nya Anna Whitlocks gymnasium, dessutom utökar P A Fogelströms gymnasium (ny 2017) med 96 platser.

Samtliga klasser inom ekonomiprogrammet, humanistiska programmet, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet (som tidigare hade 32 platser/klass) har även i år utökats med en plats vilket innebär en ökning med 110 platser.

Jämfört med juni 2017 har antalet platser totalt utökats med 545 medan antalet behöriga förstahandssökande ökat med 1 268.

Hörselanpassning

I år har sex sökande, varav fyra från annan kommun, med behov av hörselanpassning blivit antagna. Det är en minskning från förra årets nio antagna. Två elever har antagits till naturvetenskapsprogrammet, två till samhällsvetenskapsprogrammet, en på teknikprogrammet samt en på språkintröduktion.

Specialpedagogisk profil

Samhällsvetenskapsprogrammet med specialpedagogisk profil erbjuds med 58 platser vid ESS-gymnasiet vilket är en ökning med 10 jämfört med 2017. Vid skolstart fanns 52 antagna, varav 16 från annan kommun.

Sedan förra året startar Stockholm även grupper med *specialpedagogisk profil inom autism-spektrumtillstånd, AST*, på nationella program. Samtliga 30 platser inom naturvetenskaps-, samhällsvetenskaps- och teknikprogrammet är fyllda. Åtta av de antagna kommer från annan kommun.

Introduktionsprogram

Inom de sökbara introduktionsprogrammen (IM) i Stockholms stad finns totalt 1 201 platser för nya elever varav 737 avser platser inom språkinträdning och 464 övriga IM.

Inom IM i staden fanns totalt 363 vakanta platser vid skolstart, 252 av de vakanta platserna fanns inom språkinträdning.

Vid antagningen till samtliga IM vid stadens kommunala skolor har sökande från staden prioriterats och sökande från annan kommun antagits endast i mån av plats. Av de totalt 838 sökande som vid skolstart var antagna till IM i staden kom 23 från annan kommun.

Gymnasiesärskolan

Till de program inom gymnasiesärskolan som anordnas vid stadens skolor antogs i juni totalt 68 sökande (varav 45 folkbokförda i Stockholms stad) varav 62 på sitt förstahandsval. Detta är samma antal som i juni 2017. 46 sökande antogs på nationella program medan 22 antogs till det individuella programmet.

I dagsläget har totalt 73 elever folkbokförda i Stockholms stad antagits till gymnasiesärskolan jämfört med 94 i augusti 2017, 48 har antagits i den egna kommunen, 5 i annan kommun och 20 till en fristående skola.

Införandeprojekt eDok

I projektform utreds vilka specifika utmaningar och frågeställningar med anledning av systeminförandet som förvaltningen står inför.

Ett digitalt mellanarkiv

Behovet av en mellanarkivslösning hos utbildningsförvaltningen, innan slutarkivering i stadens e-arkiv, har påtalats för stadsarkivet. En stadsgemensam arbetsgrupp ska nu tillsättas för att ytterligare utreda hur ett mellanarkiv för staden skulle kunna utvecklas.